

BIBLIOTEKARZ OPOLSKI

Nr 2/2012 (LVI)

ISSN 2083-7321

Wernisaż wystawy "Silesia Picta" w WBP w Opolu (fot. Bartłomiej Wołkowicz)

W numerze m.in.:

Katarzyna Ostrowska-Pałyga

Kronika działalności bibliotek publicznych w woj. opolskim w 2011 r.

Joanna Czarkowska-Pasierbińska, Dorota Kania

Kolekcja książek z XIX i XX wieku przekazana WBP w Opolu przez Małgorzatę i Stanisława Jałowickich

Lesław Jabłoński

System biblioteczny „Mateusz” w MiGBP w Głubczycach

Alicja Kisała, Anna Zaćlona

60 lat Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu

Mirosława Moździoch

Czytanie – lubię to! – relacja z I Festiwalu Literatury Młodzieżowej

Monika Silarska

Grupa teatralna „Dorośli dzieciom” w bibliotece filialnej w Przyworach

**"Bibliotekarz Opolski" - internetowe pismo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Emanuela Smołki w Opolu**

Numer 2/2012 ukazał się w internecie 16 maja 2012 roku

**"Bibliotekarz Opolski" jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa
3.0 Polska**

ISSN 2083-7321

Redakcja:

Joanna Czarkowska-Pasierbińska

Agnieszka Hałubiec

Barbara Giedroń

Hanna Jamry

Violetta Łabędzka

Piotr Polus

Beata Śliwińska

Skład:

Łukasz Brudnik

Agnieszka Hałubiec

Adres redakcji:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki w Opolu

45-081 Opole, ul. Piastowska 18-20

tel. (77) 453 64 75

e-mail: redakcja@bibliotekarzopolski.pl

www.bibliotekarzopolski.pl

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	4
--------------------------	---

BIBLIOTEKA

<i>Katarzyna Ostrowska-Pałyga</i> , Kronika działalności bibliotek publicznych w woj. opolskim w 2011 r.	5
<i>Joanna Czarkowska-Pasierbińska, Dorota Kania</i> , Kolekcja książek z XIX i XX wieku przekazana WBP w Opolu przez Małgorzatę i Stanisława Jałowickich	28
<i>Tomasz Cygan, Małgorzata Pindera</i> , Czytak – nowe urządzenie w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu 31	
<i>Jolanta Zakrawacz</i> , Kurs komputerowy dla seniorów w Gminnej Bibliotece Publicznej w Gogolinie	34
<i>Monika Silarska</i> , Grupa teatralna „Dorośli dzieciom” w bibliotece filialnej w Przyworach	37

SYSTEMY BIBLIOTECZNE

<i>Lesław Jabłoński</i> , System biblioteczny „Mateusz” w MiGBP w Głubczycach	39
--	----

PRACE KONKURSOWE "JAKA BĘDZIE PRZYSZŁOŚĆ KSIĄŻKI?"

<i>Martyna Cebo</i> , Jaka będzie przyszłość książki? Czyli o tym, jak bardzo retro jest czytanie lektur na tablecie	45
<i>Marta Błachowska</i> , Jaka będzie przyszłość książki? O tym, dlaczego tradycyjna książka, mimo upływu czasu, wciąż jest unikatem	48

PIĘĆ LAT DYSKUSYJNYCH KLUBÓW KSIĄŻKI

<i>Beata Wietecha-Gwozdecka</i> , Pięć lat DKK w MiGBP w Kluczborku	51
--	----

RELACJE

<i>Miłostawa Moździoch</i> , Czytanie – lubię to! – relacja z I Festiwalu Literatury Młodzieżowej	53
--	----

PREZENTACJE OPOLSKICH BIBLIOTEK

<i>Gabriel Mika</i> , Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Głubczycach	58
<i>Alicja Kisala, Anna Zaclona</i> , 60 lat Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu	63

KULTURA: LITERATURA • KSIĄŻKA • CZASOPISMIENICTWO

<i>Agnieszka Hałubiec</i> , Na regale. Przegląd nowości wydawniczych	77
<i>Małgorzata Pindera</i> , Audiobooki z bibliotecznej kolekcji	80
<i>Agnieszka Hałubiec</i> , Znalezione w... Subiektywny przegląd czasopiśmienniczy	83

REGION

<i>Hanna Jamry</i> , Nowości o Śląsku Opolskim – propozycje do księgozbioru podręcznego	85
<i>Regina Kapałka</i> , Znani i nieznanani z regionu - przewodnik biobibliograficzny: Piotr z Byczyny. Jan z Kluczborka ..88	
<i>Ewa Ledwoń</i> , ABC Gmin powiatu opolskiego. Historia i współczesność gminy Ozimek. Cz.2	91

VARIA

W obiektywie WBP. Spotkania - wernisaże – jubileusze. Zdjęcia ze zbiorów WBP w Opolu	98
---	----

Od Redakcji

Kolejny numer „Bibliotekarza Opolskiego” pragniemy otworzyć słowami „od zmienionej redakcji”.

Na emeryturę odeszła nasza koleżanka – Anna Śliwińska, kierownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego, która przez wiele lat między innymi redagowała wydawnictwa WBP w Opolu, jak również była autorką tekstów w kwartalniku „Pomagamy sobie w pracy”, także w jego następcy „Bibliotekarzu Opolskim”. W archiwum są dostępne wszystkie teksty naszej koleżanki.

O wsparcie dla naszego bibliotekarskiego periodyku poprosiliśmy Barbarę Giedrojc z Oddziału Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych WBP w Opolu oraz Beatę Śliwińską z Biblioteki Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Opolskiego, które weszły w skład naszej redakcji.

Nadal zwracamy się do czytelników, chętnych do współpracy z naszym pismem. Zapraszamy do współtworzenia „Bibliotekarza Opolskiego” i publikowania tekstów poświęconych bibliotekarstwu, jak również kulturze literackiej w ogóle.

Numer drugi, który oddajemy czytelnikom: wiosenno-letni – ma swoje stałe punkty, jak również nowe propozycje. Od tego wydania chcemy przyrzeć się systemom bibliotecznym, obecnym w naszych bibliotekach. Jako pierwszy prezentowany jest system Mateusz, w praktyce MiGBP w Głubczycach.

W odświeżeniu drugiej w tym roku, szczególnie przyglądamy się również działalności bibliotek publicznych, prezentujemy kronikę, w której opisujemy aktywność i wielość działań opolskiego bibliotekarstwa, jak również pokazujemy, co poszczególne biblioteki oferują swoim starszym i młodszym czytelnikom.

Miłej lektury!

Redakcja Bibliotekarza Opolskiego

Katarzyna Ostrowska-Pałyga
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Kronika działalności bibliotek publicznych w woj. opolskim w 2011 r.

I. Podstawowe dane liczbowe

31 grudnia 2011 r. w województwie opolskim działało 317 bibliotek publicznych i ich filii. W bibliotekach zarejestrowano 163 387 czytelników tj. o 8202 więcej niż w 2010 r. Czytelnicy wypożyczyli na zewnątrz 3 091 408 wol. tj. o 35 599 mniej niż w 2010 r.

II. Współpraca międzynarodowa WBP w Opolu

8-10.03.2011 r. w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej przebywali bibliotekarze Biblioteki Naukowej w Ołomuńcu. Goście zwiedzili MBP w Opolu, Zamek Piastów Śląskich w Brzegu, kościół św. Jakuba Apostoła w Małujowicach oraz zapoznali się z pracą działów i oddziałów WBP

20-23.03.2011 r. delegacja bibliotekarzy z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przebywała z partnerską wizytą w Państwowej Bibliotece Naukowej w Bańskiej Bystrzycy. Opolska delegacja przekazała list gratulacyjny z okazji jubileuszu 85-lecia biblioteki. Zwiedzili biblioteki i placówki kultury w Bańskiej Bystrzycy.

27-30.04.2011 r. delegacja bibliotekarzy z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przebywała z partnerską wizytą w Środkowoczeskiej Bibliotece Naukowej w Kladně. Bibliotekarze zapoznali się z pracą biblioteki w Kladnie, zbiorami zabytkowymi, metodami konserwacji zbiorów oraz współpracą biblioteki z innymi instytucjami kultury, m.in. Muzeum im. Antonína Dvořáka, Muzeum Karla Čapka. Zwiedzili Bibliotekę Narodową w Pradze. Uczestniczyli w otwarciu wystaw „Panoramy miast śląskich”, „Słowem malowane—ilustracje do dzieł Henryka Sienkiewicza”.

17-19.05.2011 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu gościła delegację bibliotekarzy Państwowej Biblioteki Naukowej z Bańskiej Bystrzycy. Goście zwiedzili biblioteki i placówki kultury w Opolu, Gogolinie, Górze Świętej Anny oraz brali udział w uroczystościach jubileuszowych opolskiej biblioteki. Bibliotekarze słowaccy zapoznali się z pracą działów i oddziałów WBP, zwiedzili MBP w Opolu, Muzeum Zamkowe w Pszczynie, Muzeum Piwowarstwa w Tychach.

16-20.05.2011 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu gościła delegację bibliotekarzy z Biblioteki Komitatu im. Vörösmarty Mihály w Székesfehérvár. Goście z Węgier brali udział w uroczystościach jubileuszowych opolskiej biblioteki, zwiedzali WBP i jej agendy oraz MBP w Opolu, MiGBP w Gogolinie, Górę Świętej Anny, Jura Park w Krasiejowie. Dyrektorzy bibliotek podpisali:

- przedłużenie umowy o współpracy do 2015 r. ,
- umowę wykonawczą na lata 2011-2012.

30.05-3.06.2011 r. na zaproszenie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przebywali bibliotekarze z Obwodowej Publicznej Biblioteki Naukowej w Iwano Frankiwsku. Goście zapoznali się z pracą działów i oddziałów

WBP, zwiedzili MBP w Opolu, Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, Jura Park w Krasiejowie oraz Sanktuarium Najświętszej Marii Panny Jasnogórskiej w Częstochowie.

20-23.09.2011 r. delegacja bibliotekarzy z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przebywała z partnerską wizytą w Landesbibliothekszentrum Rheinland-Pfalz w Koblencji. Bibliotekarze opolscy uczestniczyli w trójstronnym panelu dyskusyjnym bibliotek (Koblencja-Opole-Kladno) dotyczącym „Możliwości kształcenia bibliotekarskiego w Czechach, Polsce i Niemczech” oraz „Regionalnych serwisów bibliotecznych trzech bibliotek partnerskich”.

10-15.10. 2011 r. delegacja bibliotekarzy z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przebywała z partnerską wizytą w Obwodowej Publicznej Bibliotece Naukowej w Iwano-Frankiwsku. Bibliotekarze z WBP zapoznali się z pracą centralnych rejonowych bibliotek w Nadwirnej, Jaremczy, Kołomyi, Haliczu oraz Obwodowej Publicznej Biblioteki Naukowej w Iwano-Frankiwsku. Ponadto delegacja opolska zwiedzała lokalne muzea, zabytki i uczestniczyła w wydarzeniach kulturalnych (m.in. występie artystycznym prezentującym życie i twórczość polskiego poety oświecenia Franciszka Karpińskiego).

19-27.11.2011 r. bibliotekarze Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przebywali z wizytą w Państwowej Publicznej Bibliotece Naukowej w Białymostku. Delegacja bibliotekarzy opolskich zapoznała się z pracą bibliotek powiatów: graiworońskiego, jakowlewskiego, czerniańskiego, tawrowskiego oraz placówek kulturalnych Białymostku (Muzeum Puszkina, Muzeum Malarstwa, Państwowej Białymostkiej Filharmonii) i Moskwy (Kreml, Galeria Trietiakowska i in.).

W 2011 roku, podobnie jak w latach poprzednich WBP współpracowała również z:

Konsulatem Generalnym Republiki Austrii w Krakowie
Instytutem Kultury Austriackiej w Warszawie,
Instytutem Goethego w Krakowie

III. Konferencje i narady

25 marca 2011 r. Konferencja dyrektorów i kierowników bibliotek publicznych woj. opolskiego, poświęcona omówieniu wyników działalności bibliotek w 2010 r. oraz aktualnym problemom bibliotek publicznych.

25 marca 2011 r. Konferencja „Realizacja wieloletniego programu Biblioteka + Infrastruktura bibliotek”. Program rządowy Kultura+ organizatorzy Zarząd Województwa Opolskiego, Instytut Książki oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu.

31 marca 2011 r. Konferencja podsumowująca cykl szkoleń w ramach Programu Rozwoju Bibliotek, organizatorzy Stowarzyszenia Wspierania Aktywności Lokalnej CAL oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu.

18 października 2011 r. Konferencja dyrektorów i kierowników bibliotek publicznych woj. opolskiego, poświęcona omówieniu wyników działalności bibliotek w pierwszym półroczu 2011 r. oraz zmian w ustawie o prowadzeniu i organizowaniu działalności kulturalnej i jej wpływ na organizację bibliotek w 2012 r. Gościem konferencji był Bogusław Witkowski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

7 listopada 2011 r. II Regionalna Konferencja Programu Rozwoju Bibliotek „Biblioteka – małe pomysły na wielkie zmiany”. Celem konferencji było wskazanie pozytywnych stron działania Gminnych Koalicji, rozstrzygnięcie konkursu „Dobre praktyki w bibliotece” oraz zaprezentowanie innowacyjnych rozwiązań architektonicznych.

IV. Szkolenia

W 2011 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu zorganizowała szereg szkoleń dla bibliotekarzy bibliotek publicznych woj. opolskiego m.in.

- cykl szkoleń komputerowych na tematy tworzenia bazy katalogowej w formacie Marc 21
- cykl szkoleń z zakresu technologii komunikacyjnych i informacyjnych
- szkolenie poświęcone programowi bibliotecznemu Sowa
- szkolenie poświęcone budżetowi zadaniowemu Wdrażanie budżetu zadaniowego:
 - cykl szkoleń specjalistycznych w ramach Programu Rozwoju Bibliotek
 - cykl szkoleń w ramach Programu Biblioteka +
 - kurs dla pracowników nowo zatrudnionych w bibliotekach publicznych
 - cykl szkoleń poświęconych systemowi Mak +.

Odbyły się również wykłady dla moderatorów DKK:

Tomasz Różycki – „Egzystencja i co dalej? Kilka słów o literaturze francuskiej”

Grzegorz Jankowicz - "Komiks i powieść graficzna w Polsce i na świecie"

Adrian Gleń - „Panorama polskich czasopism literackich”

Bartłomiej Janicki - "Możliwości wykorzystania komiksów historycznych w pracy bibliotekarza".

V. Wystawy objazdowe

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu zorganizowała 4 wystawy objazdowe:

„Wybrane legendy i podania powiatu opolskiego”. Wystawa ma na celu przypomnienie oraz pogłębienie wiedzy o legendach i podaniach powiatu opolskiego. Ekspozycja była w Gminnej Bibliotece Publicznej w Murowie, Gminnej Bibliotece Publicznej w Łubnianach, Gminnej Bibliotece Publicznej w Turawie, Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Ozimku, Gminnej Bibliotece Publicznej w Tarnowie Opolskim, Gminnej Bibliotece Publicznej w Chrzęstowicach, Gminnej Bibliotece Publicznej w Prószkowie.

„Anatomia zbrodni literackiej”. Wystawa przedstawia powieść kryminalną od jej rozwoju do współczesności. Prezentuje odmiany powieści kryminalnej, najważniejszych twórców gatunku – autorów polskich i zagranicznych. Wystawa zawiera również ważne pojęcia związane z literaturą kryminalną, prezentuje serie wydawnicze, a także przedstawia nawiązania filmowe. Ekspozycja w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kędzierzynie –Kozłach, Filia nr 5.

„Parnas literacki”. Wystawa prezentuje najbardziej prestiżowe nagrody literackie przyznawane w Polsce po 1945 roku oraz nowe, ustanowione po przełomie 1989 roku. Ekspozycja składa się z 17 plasz. Wśród prezentowanych nagród znalazły się m.in.: Nagroda Literacka Gdynia, Nagroda Fundacji im. Kościelskich, Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus, Nagroda Literacka Nike. Wystawa przedstawia genezę poszczególnych nagród, fundatorów oraz laureatów z poszczególnych lat. Ekspozycja w Bibliotece Publicznej w Paczkowie, Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Kluczborku, Gminnej Bibliotece Publicznej w Pakosławicach.

Wystawę zrealizowaną przy pomocy finansowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Wniosek "Literackie zwierciadła, czyli świat odbity w słowie", z programu operacyjnego "Wydarzenia artystyczne - Literatura".

„Tam szum Prutu, Czeremoszu...” .Wystawa prezentuje Obwód Iwano - Frankiwski, położony w zachodniej części Ukrainy. Pokazuje największe miasta obwodu: Iwano – Frankiwnsk (do 1962 r. Stanisławów) i Kołomyję z ciekawym Muzeum Pisanek. Oglądając wystawę można zachwycić się czarem i magią Huculszczyzny, regionem pięknego krajobrazu, sztuką ludową i architekturą drewnianą. Ekspozycja w Bibliotece Publicznej w Paczkowie, Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Lewinie Brzeskim.

VI. Spotkania autorskie

W 2011 r. WBP w Opolu zorganizowała 69 spotkań autorskich, w tym 38 w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki.

VII. Dyskusyjne Kluby Książki

W roku 2011 r. w bibliotekach publicznych województwa opolskiego działało 38 Dyskusyjnych Klubów Książki w tym 10 dla dzieci i młodzieży. Odbyło się łącznie 260 spotkań klubowych. Najczęściej omawiane książki to: Szczygieł M. „Zrób sobie raj”, Grzegorz J. „Chaszcze”, Kalicińska M., „Zwyczajny facet”, Kuna I., „Klara”, Stasiuk A., „Dziennik pisany później”, Nurowska M., „Nakarmić wilki”, Kosmowska B., „Harmańce”, Iwasiów I., „Ku słońcu”, Fox M., „Karolina XL”, Nowak E., „Bardzo biała wrona”.

W 2011 r. odbyły się spotkania autorskie z Jarosławem Kretem, Andrzejem Kopackim, Izabelą Sową, Markiem Krajewskim, Katarzyną Leżeńską, Ireną Matuszkiewicz, Agatą Tuszyńską, Janem Grzegorzkiem, Joanną Olech, Barbarą Kosmowską, Dorotą Simonides, Jackiem Hugo-Baderem, Martą Fox, Roksaną Jędrzejewską-Wróbel, Krzysztofem Petkiem, Jakubem Cwiekiem, Arkadiuszem Niemirskim.

VIII. Program Rozwoju Bibliotek

W 2011 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu realizowała zadania związane z Programem Rozwoju Bibliotek, do którego przystąpiła w roku 2009. Program ten jest częścią inicjatywy Global Libraries prowadzonej w ramach Światowego Programu Rozwoju Fundacji Billa i Melindy Gates. W Polsce realizowany jest przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, potrwa do roku 2013, a na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 28 milionów dolarów.

W 2011 r. do II rundy Programu Rozwoju Bibliotek przystąpiły kolejne biblioteki z województwa opolskiego, a były to: Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Cisku jako biblioteka Wiodąca oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Baborowie, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Głogówku, Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi, Gminna Biblioteka Publiczna w Świerczowie jako biblioteki Partnerskie.

Programu Rozwoju Bibliotek w 2011 r. realizowały 22 biblioteki publiczne z województwa opolskiego. Są to biblioteki: w Nysie, Głuchołazach, Tarnowie Opolskim, Grodkowie i Cisku jako Wiodące oraz biblioteki w Pakosławicach, Paczkowie, Otmuchowie, Zawadzkiem, Korfantowie, Strzelcach Opolskich, Gogolinie, Jemielnicy,

Popielowie, Lubszy, Olszance, Ozimku, Głogówku, Reńskiej Wsi, Baborowie, Świerczowie i Lewinie Brzeskim jako Partnerskie. Program Rozwoju Bibliotek obejmował działania:

„Warsztaty planowania rozwoju biblioteki”

Podczas cyklu spotkań, uczestnicy szkoleń – bibliotekarki i bibliotekarze oraz przedstawiciele instytucji działających w środowisku lokalnym – przygotowali się do wdrożenia Planu Rozwoju Biblioteki, który pomoże im zmienić biblioteki publiczne w małych miejscowościach w centra aktywności lokalnej. Efektem finalnym szkoleń są trzyletnie plany pracy biblioteki.

Szkolenia prowadzili trenerzy ze Stowarzyszenia Centrum Aktywności Lokalnej.

Program "Biblioteki z Internetem"

Telekomunikacja Polska SA wdrożyła Program "Biblioteki z Internetem". Celem Programu jest nie tylko dostarczenie technologii dostępu do Internetu, ale także stworzenie warunków, które pozwolą bibliotekom publicznym przekształcić się w ważne dla lokalnej społeczności nowoczesne, wielofunkcyjne centra informacyjne, kulturalne i edukacyjne.

Nabór do III edycji szkoleń trenerskich dla bibliotekarzy

Celem bezpłatnych szkoleń jest podniesienie wiedzy i umiejętności w zakresie: prowadzenia szkoleń i prezentacji, układania programów szkoleniowych, organizacji i promocji szkoleń. Szkolenia prowadzi Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych.

Dostawa sprzętu komputerowego i oprogramowania dla bibliotek publicznych

Firma Talex dostarczyła sprzęt komputerowy do bibliotek publicznych woj. opolskiego uczestników II rundy Programu Rozwoju Bibliotek.

Szkolenia z zakresu technologii komunikacyjnych i informacyjnych

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki zrealizowała dwa Moduły szkoleń z zakresu technologii komunikacyjnych i informacyjnych dla bibliotekarzy, uczestników II rundy Programu Rozwoju Bibliotek w woj. opolskim.

Organizacje Pozarządowe dla bibliotek

Biblioteki Publiczne biorące udział w Programie Rozwoju Bibliotek otrzymały propozycje współpracy takich organizacji jak: Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacji Ośrodka KARTA, Fundacji Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego oraz Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”. Ostatecznie w woj. opolskim przyznano oferty dwóm bibliotekom, Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Grodkowie oferta Fundacji Ośrodka Karta i Gminnej Bibliotece Publicznej w Jemielnicy oferta Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Szkolenia specjalistyczne

W siedzibie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej przeprowadzono dwa trzydniowe szkolenia specjalistyczne:

1. Wiedza na wyciągnięcie ręki
2. Miejsce dla młodych.

Uczestnikami szkoleń są obligatoryjnie wszyscy pracownicy bibliotek wiodących I rundy oraz przedstawiciele bibliotek partnerskich.

Konkurs dla Gminnych Koalicji „Dobre praktyki w bibliotece”

Celem konkursu jest dzielenie się doświadczeniami z budowania i działalności Gminnej Koalicji przy Bibliotekach Wiodących. Ocena „Dobrych praktyk” wprowadzonych przez Gminne Koalicje. Inspiracja bibliotek publicznych w zakresie współpracy ze środowiskiem lokalnym, stosowania nowatorskich metod działania itp. wzrost prestiżu bibliotek publicznych. Konkurs rozstrzygnięto 7 listopada 2011 r. w trakcie II Regionalnej Konferencji Programu Rozwoju Bibliotek.

Konkurs przeznaczony był dla Gminnych Koalicji działających przy bibliotekach Wiodących I rundy Programu Rozwoju Bibliotek. Trwał od 1 listopada 2010 r. do 30 września 2011 r.

Decyzją Komisji Konkursowej za efekty edukacyjne, czytelnicze i promocyjne oraz nowatorstwo działań najwyższej została oceniona Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowie Opolskim, której przyznano nagrodę główną. Działania zaprezentowane w konkursie charakteryzują się dużą uniwersalnością, skierowane są do kilku grup wiekowych, obejmują również różną tematykę. Komisja Konkursowa zwróciła uwagę na cykliczność imprez (działań) co świadczy o ich sprawdzonej formie i akceptacji przez lokalne środowisko. W działaniach przedstawionych przez bibliotekę można dostrzec stosowanie atrakcyjnych i nowatorskich form. Szczególną uwagę komisja zwróciła na czasopismo „Biblioteczka”, które od 13 – go nr wydawane jest w formie elektronicznej. Biblioteka ma także zamiar zamieścić w Internecie numery archiwalne tego periodyku.

Inne działania, które zwróciły uwagę komisji to inicjatywy skierowane do konkretnych grup użytkowników w tym, mniejszości narodowych. Jako wartościowe, spełniające w pełni założenia konkursowe uznano takie formy animacji kulturalnej jak:

„Biblioteka łączy pokolenia”
„Żywa biblioteka”
„Lamy na bis”.

Nagroda Główna:

Gminnej Bibliotece Publicznej w Tarnowie Opolskim została przyznana nagroda główna w wysokości 4 tys. złotych (cztery tysiące złotych brutto).

Komisja konkursowa po wnikliwej ocenie prac konkursowych postanowiła przyznać następujące wyróżnienia.

wyróżnienia:

Centrum Kultury Biblioteka Publiczna w Głuchołazach decyzją komisji konkursowej otrzymała wyróżnienie specjalne w wysokości 1600 zł brutto.

Pozostałe biblioteki Miejska i Gminna Biblioteka w Grodkowie i Miejska i Gminna Biblioteka w Nysie otrzymują wyróżnienia równorzędne w wysokości 700 zł (siedemset złotych brutto).

IX. Program Biblioteka+

Projekt „dofinansowano ze środków Instytutu Książki”

Program Biblioteka+ jest wieloletnim programem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Przygotowanie i wdrożenie programu Biblioteka+ zostało powierzone Instytutowi Książki. Program to odpowiedź na potrzebę radykalnej poprawy stanu bibliotek publicznych w Polsce. Głównymi beneficjentami programu są gminne biblioteki publiczne, ze szczególnym uwzględnieniem bibliotek z gmin wiejskich, wiejsko-miejskich oraz małych gmin miejskich (do 15 tysięcy mieszkańców).

Obszary działań:

- Stworzenie jednolitego, ogólnopolskiego, centralnego systemu komputerowego MAK+, który oferowany będzie wszystkim bibliotekom bez względu na formę organizacyjną. MAK+ jest elektronicznym, zintegrowanym systemem bibliotecznym, stworzonym i rozwijanym przez Instytut Książki. System umożliwia tworzenie elektronicznego katalogu bibliotecznego, bazy użytkowników placówki, rejestrację wypożyczeń i udostępnień zasobów oraz prowadzenie statystyki bibliotecznej. Praca odbywa się poprzez przeglądarkę internetową.

W 2011 r. w woj. opolskim z systemu Mak + korzystało 10 bibliotek¹.

1. Ośrodek Kultury Biblioteka Publiczna w Byczynie
2. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Łubnianach
4. Namysłowski Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna
5. Biblioteka Publiczna w Paczkowie
6. Gminna Biblioteka Publiczna w Popielowie
7. Gminna Biblioteka Publiczna w Świerczowie
8. Gminna Biblioteka Publiczna w Turawie
9. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zawadzkiem
10. Gminny Ośrodek Informacji Kultury i Czytelnictwa w Zębówce

- Internetyzacja bibliotek gminnych w Polsce wraz z filiami.

W woj. opolskim z programu „Biblioteki z Internetem TP” skorzystały 23 biblioteki publiczne²

- Szkolenie bibliotekarzy w zakresie nowych kompetencji, skierowane było do pracowników bibliotek będących samodzielnymi instytucjami kultury lub działających w strukturach instytucji kultury w gminach wiejskich, wiejsko-miejskich i miejskich do 15 tysięcy mieszkańców. Beneficjentami tego obszaru działań są Wojewódzkie Biblioteki Publiczne.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu przeprowadziła w 2011 r. kolejny cykl szkoleń dla bibliotekarzy z woj. opolskiego w ramach Programu Biblioteka +. Zadanie to finansowane jest ze środków

¹ Informacja o działalności bibliotek w roku 2011 r. Materiały własne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

² Analiza działalności bibliotek publicznych miasta i gminy za 2010 r. materiały własne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

Instytutu Książki. W zajęciach uczestniczyło 40 bibliotekarzy z 26 bibliotek publicznych gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich do 15 tys. mieszkańców. Pełen cykl szkoleniowy to 10 dni (80 godzin) dla każdej z grup. Każdy z uczestników otrzymał certyfikat. Szkolenia przeprowadziła firma Vademecum z Wrocławia.

Program wieloletni Kultura + „Biblioteka + Infrastruktura Bibliotek” Kultura+ jest uchwalonym przez Radę Ministrów wieloletnim programem rządowym na lata 2011-2015. W jego ramach zdefiniowano Priorytet „Biblioteka+ Infrastruktura Bibliotek”.

Priorytet „Biblioteka+ Infrastruktura bibliotek” realizuje pierwszy cel szczegółowy Programu Wieloletniego Kultura+, jakim jest wzmocnienie potencjału i roli gminnych bibliotek publicznych. Priorytet ma na celu przekształcenie bibliotek gminnych w nowoczesne centra dostępu do wiedzy, kultury oraz ośrodki życia społecznego.

W roku 2011 żadna z opolskich bibliotek nie złożyła wniosku do Programu Biblioteka + „Infrastruktura Bibliotek”

- Certyfikat przyznawany jest gminnym bibliotekom publicznym z gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miast do 15 000 mieszkańców. Do ubiegania się o certyfikat uprawnione są jednostki samorządu terytorialnego – organizatorzy bibliotek.

Żadna z opolskich bibliotek nie wystąpiła o certyfikat Biblioteka +.

W grudniu 2011 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu złożyła kolejny wniosek do III etapu Programu Biblioteka + „Szkolenia dla bibliotekarzy” Udział w szkoleniach zadeklarowało 40 bibliotekarzy z 27 bibliotek woj. opolskiego.

X. Nagrody i wyróżnienia

Medal Uznania w konkursie na najlepiej przeprowadzoną kampanię społeczną „Cała Polska czyta dzieciom” dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu Medal Bibliotheca Magna Perennisque Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu Nagroda w IV Edycji Konkursu. „Polska Pięknieje. 7 Cudów Funduszy Europejskich” w kategorii rewitalizacja dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

Elżbieta Kampa, Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Bibliotekarz Roku 2010. III miejsce w ogólnopolskim konkursie.

Tadeusz Chrobak, Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Złoty Medal za Zasługi przyznany przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

Joanna Czarkowska – Pasierbińska, Odznaczenie „Zasłużony dla kultury polskiej”

Mirosława Koćwin, Odznaczenie „Zasłużony dla kultury polskiej”

Anna Śliwińska, Odznaczenie „Zasłużony dla kultury polskiej”

Monika Wójcik- Bednarz, Odznaczenie „Zasłużony Opolszczyźnie”

Teresa Zarwańska, Odznaczenie „Zasłużony Opolszczyźnie”

Hanna Jamry, Odznaczenie „Zasłużony Opolszczyźnie”

Piotr Polus, Odznaczenie „Zasłużony Opolszczyźnie”

XI. Jubileusze bibliotek

60 lat działalności obchodziła Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu, główne uroczystości odbyły się 18 maja 2011 r.

60 lat działalności obchodziła Gminna Biblioteka Publiczna w Popielowie, główne uroczystości odbyły się 10 listopada 2011 r.

65-lecia działalności Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Kluczborku, główne uroczystości odbyły się 27 września 2011 r.

XII. Działalność promocyjna

Miejska Biblioteka Publiczna w Brzegu

luty – Ferie zimowe

marzec – Spotkanie autorskie z Marcinem Zegadło

kwiecień – Przedstawienie teatralne dla dzieci „Pomarańczowa pantera”

kwiecień – Przedstawienie teatralne dla dzieci „Koziołek Pacanołek”

kwiecień – Turniej gry bitewnej „Władcy Pierścieni”

maj – Konferencja Bibliotek Publicznych powiatu brzeskiego

maj – Prezentacja dorobku literackiego brzeskich poetów, pisarzy i publicystów

maj – Turniej szachowy „Partyjka w bibliotece”

maj – Spacer po Brzegu z historykiem sztuki Romualdem Nowakiem

maj – Z książką na walizkach. Spotkanie autorskie z Pawłem Wakułą i Kaliną Jerzykowską

październik – Spotkanie autorskie z Markiem Krajewskim (DKK).

Gminna Biblioteka Publiczna w Chrzęstowicach

luty – Ferie zimowe

marzec – Konkurs kroszonkarski

maj – „Tydzień bibliotek”

czerwiec – Dzień dziecka w bibliotece

październik – Urodziny pluszowego misia. Imprezy dla najmłodszych

listopad – Wystawa „Wybrane legendy i podania powiatu opolskiego” ze zbiorów WBP.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Głogówku

marzec – Pierwszy dzień wiosny. Gry i zabawy integracyjne „Zwiastuny wiosny”

kwiecień – Spotkanie autorskie z Konradem Małkiem

maj – Dzień podróżnika. Spotkanie autorskie z Łukaszem Wierzbickim

listopad – Świątowy Dzień Pluszowego Misia

grudzień – „Świat bez granic”. Montaż z okazji świąt – wiersze w języku polskim, angielskim i niemieckim.

Biblioteka Publiczna w Głuchołazach

luty – Dyktando dla dorosłych

maj – Biesiada czytelnicza

wrzesień – Uroczyste pasowanie na czytelnika

wrzesień – „Pierwsza wizyta 3- latków w bibliotece”

październik – „Światowy Dzień Turystyki”. I pieszy rajd po zdrojowej części Głuchołaz, w którym uczestniczyły: grupa 6-latków

październik – VI Dyktando dla dzieci

listopad – Święto Pluszowego Misia

listopad – Biblioteka - Miejsce Bezpiecznego Internetu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie

Spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki

luty – Ferie zimowe w bibliotece

marzec – Wystawa prac malarskich Wandy Skrzypek

marzec – 56 Ogólnopolski konkurs recytatorski

marzec – Ogólnopolska akcja „Tydzień z Internetem”

marzec – Spotkanie autorskie z Leszkiem Szczasnym

kwiecień – Spotkanie autorskie z Wandą Chotomską

maj – Dzień Bibliotekarza. Spotkania pracowników

maj – Spotkanie autorskie z Arkadiuszem Niemirskim

czerwiec – Dzień Dziecka w bibliotece. Spotkanie z Wiolettą Piasecką

czerwiec – Wykład księdza prałata Alberta Glaesera py. Ora et labora et meditare”

czerwiec – Spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską (DKK)

czerwiec – Prelekcja ojca werbisty Jana Jacka Stefanowa „Na szlaku św. Jakuba”

lipiec – sierpień – Wystawa prac „Baśnie, bajki, bajeczki...”

sierpień – Wystawa „Parnas Literacki, czyli zdobywcy kryształowej góry” ze zbiorów WBP w Opolu

sierpień – „Wesołe wakacje w bibliotece”

październik – Wystawa „Jesień w obrazach”

październik – listopad – Wystawa prac malarskich Lucyny Pomianowskiej pt. „Tajemnice piękna”

listopad – Uroczyste pasowanie na czytelnika

listopad – Spotkanie z przewodnikiem i pilotem wycieczek Wawrzyńcem Jasińskim

listopad – Andrzejki w bibliotece

grudzień – Wykład Szymona Kliszewskiego pt. „Nasza Autostrada – dwie historie” Spotkanie w ramach projektu „Historia lokalna na przykładzie wybranych powiatów, miast i gmin” organizatorzy Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej i Urząd Miejski w Gogolinie.

grudzień – Mikołaj w bibliotece

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Gorzowie Śl.

kwiecień – Spotkanie autorskie z Barbarą Gawryluk

październik – Spotkanie autorskie z Heleną Buchner

październik – Wystawa malarstwa Jolanty Majewskiej

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Grodkowie

styczeń – Ferie w bibliotece

kwiecień – Kolejna edycja Gminnego Konkursu Regionalnego dla kl. IV „Czy znasz dzieje Grodkowa”

maj – Tydzień Bibliotek

maj – Wykład dr. Andrzeja Marcina Legendziewicza z Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej pt. „Gotycki kościół pod wezwaniem św. Michała Archanioła i jego przekształcenie”

maj – Konferencja Bibliotek Publicznych Powiatu Brzeskiego „Biblioteka – Wchodzę”

lipiec – sierpień - Cykl zajęć edukacyjnych związanych z kulturą i życiem Indian pn. „Indiańskie Lato”

wrzesień - Wspólne czytanie Miłosza. Z okazji Roku Miłosza

wrzesień – Spotkanie autorskie z Janem Grzegorzycykiem. W ramach działalności Dyskusyjnego Klubu Książki

październik – Wystawa „W krainie dinozaurów”, wypożyczoną z ozimskiego Domu Kultury

grudzień – Święto Pluszowego Misia

grudzień – Zajęcia plastyczne związane ze świętami Bożego Narodzenia

grudzień – Warsztaty plastyczne z Anną Tyczyno w filiach w Kolnicy i w Gnojnej

Gminna Biblioteka Publiczna w Izbicku

marzec – Wystawa Międzynarodowy Dzień Pisarzy”

kwiecień – Wystawa „Andersen”

czerwiec – Spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką

czerwiec – Wystawa książek „Eliza Orzeszkowa”

październik – Wystawa „Wiesława Szymborska”

Gminna Biblioteka Publiczna w Jemielnicy

styczeń – Uroczyste pasowanie na czytelnika

luty – Rodzinne spotkania pokoleniowe czytających rodzin

maj – „Dzień Matki”

październik – Występy poetycko – artystyczne „Powitanie jesieni”

październik – Pogadanka o Janie Pawle II

grudzień – „Mikołajki”

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Biblioteka Publiczna w Kamienniku

styczeń – Koncert noworoczny

styczeń – Dzień Babci i Dziadka

luty – Ferie zimowe w bibliotece

marzec – Teatrzyk w bibliotece „Kot w butach”

marzec – Spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem

kwiecień – Gminny konkurs na najpiękniejszą ozdobę wielkanocną

maj – Zagadki o regionie opolskim

czerwiec – Dni Kamiennika "Na tropie przygody"

lipiec – Terenowe gry sprawnościowe

lipiec – Turniej wiedzy o Harrym Potterze

październik – Spotkanie autorskie z Katarzyna Leżeńską (DKK)

grudzień – Mikołajki w bibliotece

grudzień – Konkurs „Potrawy wigilijne”

grudzień – Spotkanie noworoczne z czytelnikami

Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu

styczeń – Malarstwo akrylowe mieszkanki Kędzierzyna –Koźła Ewy Myśliwiec

styczeń – Wystawa militariów z okresu II wojny światowej „Bitwa o benzynę”

luty – Warsztaty dla maturzystów „Matura – zdaj na maksa!”

luty – Spotkanie z Mariolą Pryzwan, publicystką, bibliotekarką, autorką książki wspomnieniowej o Annie Jantar. „Tyle słońca w całym mieście”

marzec – Spotkanie z pisarzem, autorem tekstów piosenek, dziennikarzem, tłumaczem i krytykiem filmowym oraz byłym ambasadorem RP w Irlandii Ernestem Bryllem oraz jego żoną Małgorzatą Goraj-Bryll, poświęcone książce pt. Irlandia. Celtycki Splot

kwiecień – Wystawa fotograficzna „Kędzierzyn –Koźle. Mało znane miejsca”

kwiecień – Gala finałowa ogólnopolskiego konkursu literackiego. Recital Jacka Wójcickiego ”Od La Scali do Piwnicy pod Baranami”

- maj – sierpień** – Wystawa fotograficzna „Cztery pory roku w przyrodzie”
- maj** – Spotkanie z dr. Maciejem Borkowskim
- maj** – Dni literatury dla dzieci i młodzieży
- czerwiec** – Spotkanie z Janem Miodkiem. „Profesor wyjaśni zawiłości języka...”
- czerwiec** – Pokaz slajdów Renaty Matusiak „Wyprawa do Etiopii”
- czerwiec** – Montaż poezji pt. „Ogrody duszy”, w ramach obchodów IV Miejskich Dni Seniora
- lipiec** – Spotkanie poświęcone tematyce Unii Europejskiej „Bajki i symbole UE”
- wrzesień** – Wystawa poświęcona literaturze kryminalnej, ze zbiorów WBP w Opolu „Anatomia zbrodni literackiej”
- wrzesień** – „Gry uliczne – rajd rowerowy szlakiem Powstania Śląskiego”
- wrzesień** – Spotkanie z Agatą Tuszyńską (DKK)
- wrzesień** – Europejski Dzień Języków
- Dzień z językiem angielskim - Poznajemy historię Wielkiej Brytanii oraz stolicy Anglii
- Dzień z językiem niemieckim - „Im Haus des Ertrankers” czyli "W domu utopców"
- Dzień z językiem czeskim - „Lokomotiva” - „Lokomotywa”
- październik** – Spotkanie z Anną Dziewit-Meller i Marcinem Mellerem, autorem książki „Gaumardżos. Opowieści z Gruzji”
- listopad** – Wystawa fotografii autorstwa Elżbiety Lempp „Miłosz. Miejsca postoju”
- listopad** – Wieczór z poezją Czesława Miłosza i Anny Świrszczyńskiej, czytają Piotr Cyrwus i Maja Barełkowska
- grudzień** – Wieczór poetycki Izabeli Wageman. W oczekiwaniu snu
- grudzień** – Spotkanie ze Stanisławem Srokowskim. Promocja książki „Ślepcy idą do nieba”
- grudzień** – Spotkanie z Robertem Makłowiczem. Promocja książki „Cafe Museum”.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczborku

- styczeń** – Przegląd twórczości ks. Jana Twardowskiego „Mrówko, ważko, biedronko...”
- marzec** – Wystawa „Agnieszka Osiecka – wspomnienia” ze zbiorów WBP w Opolu
- kwiecień** – Spotkanie autorskie z Heleną Buchner
- kwiecień** – Spotkanie autorskie z Roksaną Jędrzejewską- Wróbel
- kwiecień** – Wystawa malarstwa Piotra Kachny „Made in China” w ramach promocji lokalnych twórców
- maj** – „Majowe spotkanie z piosenką i poezją” Uniwersytet Trzeciego Wieku
- maj** – Wystawa „Hobby naszych czytelników III”
- maj** – Inscenizacja „Nie lękajcie się” z okazji beatyfikacji Jana Pawła II
- czerwiec** – Spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską (DKK)
- czerwiec** – Wystawa „Sercem malowane- Kluczbork w kwiatach”
- wrzesień** – Spotkanie z okazji jubileuszu 65-lecia MiGBP w Kluczborku
- październik** – Wystawa twórczości Barbary Ślesińskiej „Moja pasja” w ramach promocji lokalnych twórców
- październik** – Spotkanie „Jesień w poezji i muzyce”
- listopad** – Wystawa „Parnas literacki, czyli zdobywcy kryształowej góry” ze zbiorów WBP
- grudzień** – Spotkanie wigilijne „Jest taki dzień ...”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Komprachcicach

- luty** – Zimowe ferie z książką w bibliotece
- maj** – Wystawa „Historia książki”
- czerwiec** – Gminny konkurs pięknego czytania. Spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską
- wrzesień** – Spotkanie autorskie z prof. Bogusławem Bednarkiem „Niezwykłe książki i niezwykłe biblioteki”
- październik** – Spotkanie autorskie z Joanną Olech
- grudzień** – Spotkanie opłatkowe

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Korfantowie

marzec – Spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem

kwiecień – Gminny konkurs kroszonkarski

maj – „Opolscy poeci w hołdzie Janowi Pawłowi II”

maj – Gminny konkurs recytatorski „Majowe spotkania z poezją”

październik – Prezentacja multimedialna dla gimnazjalistów z okazji 100-lecia urodzin Czesława Miłosza

październik – Korfantowska „Jesień poezji 2011”. Promocja tomiku poezji E. Bożemskiego „Przetrwać”

grudzień – Gminny konkurs poezji „Boże Narodzenie w poezji”

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach

lutym – Impreza czytelnicza z okazji „Światowego Dnia Chorego” pod hasłem „W zdrowym ciele zdrowy duch”

lutym – Ferie w bibliotece pod hasłem „Z literaturą na wesoło”

marzec – Zajęcia edukacyjne „Zwierzęta chronione w Polsce”

maj – Montaż poetycko-muzyczny „Pielgrzym w ojczyźnie”

maj – Cykl imprez i spotkań pod hasłem „Moja mała ojczyzna”

czerwiec – Cykl imprez dla dzieci pod hasłem „Zaczarowany świat literatury”

lipiec – sierpień – „Wakacje w bibliotece”

listopad – Imprezy czytelnicze „Nie od dziś – Mój największy przyjaciel to Miś”

grudzień – Mikołaj w bibliotece

Leśnicki Ośrodek Kultury i Rekreacji. Biblioteka Publiczna w Leśnicy

styczeń – „Dzień Babci i Dziadka”

lutym – Ferie w bibliotece Warsztaty plastyczne

marzec – Dzień kobiet

marzec – Turniej recytatorski „Regionalny Przegląd Twórczości Śląskiej”

czerwiec – Gminny Dzień Seniora

lipiec – sierpień – Wakacje w mieście „Leśnickie lato”

grudzień – XV Bożonarodzeniowy Turniej Szachowy

grudzień – Koncert Kolęd

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim

styczeń – Występ grupy teatralnej „Opowieść powigilijna”

marzec – Spotkanie dla dzieci na temat bezpieczeństwa w Internecie „Sieciaki w Strzelnikach”

marzec – kwiecień – Warsztaty komputerowe dla dorosłych

kwiecień – Warsztaty wielkanocne

maj – IV Gminny konkurs recytatorski

czerwiec – Wirtualny koncert życzeń

czerwiec – sierpień – „Wakacje z pożytkiem”

wrzesień – Europejski Dzień Dziedzictwa

wrzesień – Spotkanie autorskie z Janem Grzegorzczakiem (DKK)

październik – I Łosiowskie Spotkania Kresowe

październik – Spotkanie autorskie z Katarzyną Leżeńską (DKK)

październik – Cykl spotkań z przedstawicielami różnych zawodów „Poznajemy zawody”

grudzień – Mikołajki w Strzelnikach

Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji. Biblioteka Publiczna w Lubrzy

styczeń – Jasełka
kwiecień – Noc z Andersenem
maj – Spotkanie autorskie z Zofią Kulig
lipiec – sierpień – Wesołe wakacje w bibliotece.

Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Lubszy

Spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki
styczeń – Gminny Konkurs jasełkowy „Skąd ten urywek”
luty – Ferie w bibliotece
marzec – Spotkanie w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” „Dwanaście miesięcy, dwanaście bajek”
kwiecień – Spotkanie autorskie z Roksaną Andrzejewską i Wiesławem Drabikiem
maj – Gminny przegląd poezji Jana Pawła II
czerwiec – Spotkanie autorskie z Beata Ostrowicką
czerwiec – Spotkanie autorskie z Ireną Matuszkiewicz (DKK)
lipiec – sierpień - „Wakacje w bibliotece” quizy, konkursy, zabawy literackie
wrzesień – Spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską
wrzesień – Rozstrzygnięcie konkursu „Historia mojej miejscowości”

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji. Biblioteka Publiczna w Łambinowicach

styczeń – „Dzień Babci i Dziadka”
luty – Ferie w bibliotece
kwiecień – Konkurs kroszonkarski
lipiec - sierpień – Wakacje z książką
- noc w bibliotece
- konkursy i quizy
październik – Gminny konkurs recytatorski humoru i satyry
grudzień – Wigilijne spotkanie seniorów w bibliotece

Łubniański Ośrodek Działalności Kulturalnej. Biblioteka Publiczna

luty – „Portret mówiony” Helena Kobzik
maj – Promocja książki Jana Pietrka pt. „Przeżyłem, doświadczyłem”
wrzesień – Spotkanie z Aleksandrem Kluską, emerytowany sportowiec z Łubnian
listopad – Promocja książki Bernarda Matrosa „Dawna Brynica w fotografii”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Murowie

luty – Ferie w bibliotece
marzec – Dzień Kobiet
maj – Wystawa „Wybrane legendy i podania powiatu opolskiego” ze zbiorów WBP w Opolu
lipiec – sierpień – Wakacje w bibliotece
wrzesień – Konkurs „Moja biblioteka w obiektywie”
listopad – Spotkanie autorskie z Heleną Buchner
listopad – Andrzejki – wróżby i zabawy
grudzień – Mikołajki – impreza dla dzieci

Namysłowski Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Namysłowie

Spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki

marzec – Spotkanie uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej Środowiskowego Domu Samopomocy oraz uczniów Zespołu Szkół im. Adama Mickiewicza w Namysłowie

kwiecień – Spotkanie autorskie z Roksaną Jędrzejewską–Wróbel (DKK)

kwiecień – Noc z Andersenem

maj – VI szkolny plener malarski w Mosznej. Tematem pleneru były „Zamki i pałace Opolszczyzny”

maj – Spotkanie autorskie z Jolantą Zagnert-Kołat

maj – Spotkanie autorskie z Marcinem Pałaszem

czerwiec – „Namysłowski pociąg do czytania”

czerwiec – Spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką

wrzesień – Wyjazd do Teatru Lalek do Wrocławia

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Niemodlinie

styczeń – Ferie w bibliotece

luty – Literackie Walentynki

marzec – „Noc z Andersenem w bibliotece”

czerwiec – Imprezy biblioteczne w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”

lipiec – sierpień – Wakacje w bibliotece

listopad – Andrzejkowe spotkania z uczniami klas pierwszych i drugich ze Szkół Podstawowych w Niemodlinie

grudzień – „Mikołajki w Bibliotece”

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Nysie

Spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki

styczeń – Wernisaż wystawy fotograficznej „Jedwabne inspiracje” Grażyny Wojtków

styczeń – Spotkanie z dietetykiem „Czy wiesz jak jesz” wraz z prezentacją multimedialną z cyklu „Biblioteka zdrowego człowieka” prowadzący dr n. med. Beata Całyniuk

luty – Wystawa „15 rocznica śmierci Jerzego Kozarzewskiego”

luty – Spotkanie z psychologiem „Depresja” z cyklu „Biblioteka zdrowego człowieka” prowadzący Elżbieta Chudy

marzec – Wernisaż wystawy fotograficznej Fabiana Błaszczyka

marzec – Spotkanie z poetą Jackiem Lubartem-Krzysią

kwiecień – Wernisaż wystawy „Burza” Armia Krajowa w 1944 r.

kwiecień – Wykład Andrzeja Koziara „Burza” Armia Krajowa w 1944 r.

kwiecień – Wystawa „Jan Paweł II – Pielgrzym Świata”

maj – I Powiatowy Dzień Bibliotekarza

maj – Spotkanie autorskie z Tomaszem Wandzelem. Promocja książki „Dom w chmurach”

maj – Forum dyskusyjne o historii architektury Nysy wraz z prezentacją multimedialną „Dzieje nyskiego rynku”

czerwiec – Noc w bibliotece pod hasłem Wróżki, Wiedźmy i Czarownice

lipiec – sierpień – Wakacje w bibliotece. W programie oglądanie filmów DVD oraz gry i zabawy

październik – Spotkanie z Ewą Stadtmüller, autorką opowiadań, bajek, wierszy, zagadek i scenariuszy dla dzieci

październik – wykład dr. Piotra Barona pt. „Muzyka kompozytorów śląskich”

październik – Debata pod hasłem Dni Nysy – jak to widzisz?

listopad – Wernisaż wystawy fotograficznej „WODA” Kazimierza Staszkiwa

listopad – Spotkanie autorskie z Jarosławem Kretem (DKK)

listopad – Spotkanie z cyklu "Biblioteka zdrowego człowieka" z lekarzem psychiatrą dr med. Kamilem Rucińskim „Zespoły depresyjne i problematyka samobójstw”

grudzień – Wernisaż wystawy gobelinów Krystyny Prymar

Oleska Biblioteka Publiczna

Spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki

styczeń – Cykl zajęć dla przedszkolaków „Skrzydlate podróże”

styczeń – Cykl imprez dla dzieci „W bibliotece jest wesoło”

luty – Wystawa „Twórczość Miłosza jest jak ocean”

luty – Spotkanie autorskie z Ewą Cichoń i Mirosławem Dedyk

marzec – Wieczór z poezją Anny Kajtochowej. Z okazji Światowego Dnia Poezji

marzec – Wystawa „Polscy nobliści”

kwiecień – Wystawa Jana Pawła II „Z Wadowic do świętości”

kwiecień – Konkurs poetycki „Szuflada” we współpracy z firmą Olesno.BIZ i MDK w Oleśnie

maj – Wystawa „Najlepszy ojciec świata. Jan Paweł II”

maj – Cykl spotkań „Wieczór z Agatą Christie”

maj – Akcja „Nie potrzebujesz? Przynieś! Potrzebujesz Weź!”

maj – Wystawa „Książki, które łączą pokolenia”

czerwiec – Spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską

lipiec – sierpień – Cykl imprez „Wakacje z orgiami”, „W bibliotece zawsze jest pogoda”

wrzesień – Wystawa Czesława Woś „Błogosławiony Jan Paweł II: znaki obecności”

wrzesień – Spotkanie autorskie z Janem Grzegorzczakiem (DKK)

październik – Wystawa „Książki z autografem autora”

październik – Konkurs plastyczny dla dzieci „Bohater ulubionej książki”

listopad – Cykl spotkań dla maturzystów „Biblioteka dla maturzystów”

listopad – Cykl imprez „Dni książki Historycznej” we współpracy z PSP nr 3 w Oleśnie

listopad – Spotkanie autorskie z Bohdanem Pilarskim, muzykologiem

listopad – Spotkanie autorskie z Ewą Cichoń

listopad – Spotkanie autorskie z Mirosławem Dedykiem

listopad – Impreza dla dzieci „W królestwie Pluszowego Misia”

grudzień – Wystawa „Kartki świąteczne. Boże Narodzenie”

Gminny Ośrodek Kultury w Olszance. Biblioteka Publiczna

luty – Gminny turniej szachowo-warcabowy

marzec – Dzień Kobiet

marzec – Przedstawienie kukiełkowe „Las”

kwiecień – Cykl spotkań z ramach projektu „Cała Polska czyta dzieciom”

maj – Dzień Bibliotekarza

maj – Spotkanie autorskie z Marcinem Bryczyńskim

maj – Spotkanie autorskie z Kaliną Jerzykowską

maj – Warsztaty drukarskie

maj – Dzień matki w Czeskiej Wsi

czerwiec – Gminny konkurs recytatorski

Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu

marzec – Uroczyste otwarcie nowej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Minorytów 4

marzec – Spotkanie autorskie z Jakubem Ćwiekiem. Spotkanie odbyła się w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki

marzec – spotkanie autorskie z Tomaszem Jachimkiem. Prezentacja książki „Handlarze czasem”

marzec – „Weekend z Biblioteką”

marzec – Spotkanie z Jasiem Melą „Poza horyzont”

marzec – Dni Opola

kwiecień – 9 edycja konkursu literackiego „Legenda o Opolu”

- kwiecień** – Warsztaty plastyczne z Andrzejem Nowickim, autorem ilustracji do książki W. Chotomskiej *Legenda o Utopcu, dziewczynie i chłopcu „Malowany świat nad Odrą”*
- kwiecień** – Wystawa ze zbiorów prof. dr. hab. Adama Suchońskiego *Papież Jan Paweł II w zagranicznych podręcznikach nauczania historii*
- kwiecień** – Spotkanie autorskie z Agatą Tuszyńską. Prezentacja książki „*Oskarżona Wiera Gran*”
- kwiecień** – 8 Dni Literatury Dziecięcej „*Z uczuciem o uczuciach, czyli o literaturze terapeutycznej*”
- kwiecień** – Spotkanie autorskie z Wandą Chotomską. Premiera książki „*Legenda o Utopcu, dziewczynie i chłopcu*” napisanej dla Opolan
- maj** – Tydzień bibliotek
- maj** – Spotkanie autorskie z Harrym Dudą. Prezentacja tomu poetyckiego „*Moje światy poprzednie*”
- maj** – Happening pod hasłem „*Kraina Czesława Miłosza*”
- maj** – Spotkanie autorskie z Beatą Dżon tłumaczką książki Krystyny Chiger i Daniela Paisnera „*Dziewczynka w zielonym sweterku*”
- maj** – „*Z książką na walizkach*”. 6. opolskie spotkania pisarzy z młodymi czytelnikami
- maj** – Nadanie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu imienia Jana Pawła II z udziałem władz samorządowych
- maj** – **czerwiec** – X Ogólnopolski tydzień czytania dzieciom
- czerwiec** – Noc kultury
- czerwiec** – Nocna strefa gier planszowych z Planszowym Opolem
- czerwiec** – Dziecięce Miasteczko Literackie
- czerwiec** – Światowy Dzień Języka Rosyjskiego
- czerwiec** – Kryminalna Noc Kultury „*Morderstwo w bibliotece*”
- wrzesień** – Wystawa „*Książka obrazkowa w zbiorach MBP*”
- październik** – Happening „*Wokół Różewicza*”
- październik** – Spotkanie z Wojciechem Bonowiczem i Łukaszem Tischnerem. *Miłosz i świat odczarowany*
- październik** – XI Dni Papieskie
- listopad** – Operacja komiks
- listopad** – grudzień – IX Opolska jesień literacka
- grudzień** – Opowieść Haliny Smolińskiej – „*Miłość niejedno ma imię – opowieść o Marii Skłodowskiej Curie*”.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

- styczeń** – „*Udział kadetów polskich w III powstaniu śląskim*” - prelekcja prof. dra hab. Michała Lisa
- luty** – Wernisaż wystawy obrazu olejnego z prywatnej kolekcji Jana St. Trzosa
- marzec** – Wernisaż malarstwa z udziałem austriackiego malarza Christiana Edera „*Wibrujące cienie - zrównoważone powierzchnie*”
- marzec** – Promocja książki „*Czym byłaby Opolszczyzna bez nich ?*” Cz.2 „*Was wäre das Opperlner Land ohne sie?*” Zweiter Theil
- marzec** – Wykład multimedialny o życiu i twórczości laureatki Literackiej Nagrody Nobla 2009 - Herty Müller „*Zawsze sama Herta Müller*” oraz wystawa Herlinde Koelbl „*Zadomowieni w pisaniu - pisarze przy pracy Read More*”
- marzec** – Spotkanie autorskie z Jakubem Ćwiekiem
- marzec** – Finał XIV konkursu „*Austria - kraj i mieszkańcy*”
- marzec** – Konferencja podsumowująca Program Rozwoju Bibliotek w woj. opolskim
- kwiecień** – Koncert Guitar4mation pt. *Bienvenido Senor Chopin!* - w ramach 11. Wiosna Austriacka pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Opolskiego i Konsula Generalnego Republiki Austrii w Krakowie.
- kwiecień** – Spotkanie autorskie z Jackiem Hugo-Baderem
- kwiecień** – Wystawa „*Gustav Mahler i Wiedeń*” pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Opolskiego i Konsula Generalnego Republiki Austrii w Krakowie
- maj** – Spotkanie autorskie z Dorotą Simonides
- maj** – Spotkanie autorskie z Teresą Torańską

czerwiec – Wernisaż wystawy „Tam szum Prutu, Czeremoszu...” o prezentacji Ukrainy Zachodniej – jej tradycji, sztuki ludowej i pięknych krajobrazów

czerwiec – II Forum Środowisk Literackich pod hasłem „Promocja opolskiej literatury”. Przygotowane przez opolskie biblioteki, ośrodki kultury, Instytut Sztuki Uniwersytetu Opolskiego, BP Atelier – Galeria Bolesława Polnara, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Prowincja”. Spotkanie poprowadzili red. Zbigniew Górniak, Renata Blicharz i Jagoda Cierniak

czerwiec – Promocja książki Henryki Wolnej pt. Komendant „Rakoczy”

lipiec – Wernisaż fotografii Kazimierza Staszki „Tajemnice i sekrety Księstwa Nyskiego”

sierpień – Wernisaż wystawy malarstwa Małgorzaty Lehmann i Barbary Kaszy

sierpień – wrzesień Spotkania autorskie z Elżbietą Dzikowską w bibliotekach publicznych woj. opolskiego

wrzesień – Spotkania autorskie z Joanną Olech w bibliotekach publicznych woj. opolskiego

wrzesień – Spotkanie autorskie z Janem Grzegorzycykiem w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu

wrzesień – Noc języków w Bibliotece Austriackiej okazji Europejskiego Dnia Języków

wrzesień – Spotkanie autorskie z Bogdanem Jasińskim w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu. Promocja książki pt. „Dobra marka krocie warta”

wrzesień – Spotkania autorskie z Ireną Matuszkiewicz

wrzesień – „Strony życia” - wystawa prac pacjentów Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu

Neuropsychiatrycznego w Opolu i Samodzielnego Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Branicach

październik – Promocja książki Mariana Piotrowicza „By czas nie zatarł i niepamięć”

październik – Spotkania autorskie z Katarzyną Leżeńską w bibliotekach publicznych woj. opolskiego

październik – Opolski Festiwal Fotografii w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej

październik – Sesja popularnonaukowa, poświęcona polskim nagrodom literackim „Blaski i odpryski, czyli zwycięzcy w zwierciadle literatury”

październik – Spotkanie promocyjne z Walterem Pyką pt. „Spacer z poetą”

październik – Spotkania autorskie z Markiem Krajewskim w WBP w Opolu oraz bibliotekach publicznych woj. opolskiego

październik – Wykład dra Adriana Glenia pt. „Panorama polskich czasopism literackich”

październik – listopad Wystawa „Uprawa winorośli i kultura wina w Nadrenii-Palatynacie” zbiorów Landowego Centrum Bibliotek w Koblencji w ramach VIII Dni Kultury Niemieckiej na Śląsku Opolskim

listopad – Spotkanie autorskie z Tomaszem Różyckim

listopad – Literatura Samonegacji - literatura niemieckojęzyczna przełomu XX i XXI w. – wykład dra hab. Andrzeja Kopackiego

listopad – Wystawa karykatur Edwarda Marszałka „Śmiechu warte”

grudzień – Spotkanie autorskie z Marcinem Świetlickim

grudzień – Wernisaż wystawy twórczości plastycznej Marii Malczewskiej-Bernhardt (z domu Grocholskiej) oraz Adama i Andrzeja Grocholskich pt. „Artystyczne spotkania rodzinne. Cz. 2”.

Miejsko-Gminny Dom Kultury. Biblioteka Publiczna w Otmuchowie

luty – Wystawa „Walczyliśmy o nową Polskę” z IPN Wrocław

marzec – Spotkanie z pisarzem Wiesławem Drabikiem

kwiecień – Wystawa haftu twórcy ludowego

październik – Spotkanie autorskie z Izabelą Sową (DKK)

listopad – Konkurs rysunkowy dla dzieci „Nasza Niepodległość”

Dom Kultury w Ozimku. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna

luty – Miejsko-gminne eliminacje 56 Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego

marzec – Spotkanie autorskie z Arkadiuszem Niemirskim

kwiecień – Miejsko-gminne eliminacje konkursu recytatorskiego w języku niemieckim

maj – Spotkanie autorskie z Jolantą Reisch-Klose

maj – Konkurs dla uczniów klas I „Mistrz pięknego czytania”

maj – Spotkanie autorskie z Józefem Tomaszem Jurosem, autorem książki pt. „W Dolinie Małej Panwi, historia fryderycjańskiej osady hutniczej Ozimek/Malapane od 1754 do 1945 roku”

listopad – Zajęcia dla dzieci „Bezpieczny Internet”

Biblioteka Publiczna w Paczkowie

styczeń – Spotkanie autorskie z pisarzem, podróżnikiem, fotografem i filozofem - Leszkiem Szczasnym

kwiecień – XXIX eliminacje finałowe turnieju wiedzy o Paczkowie

kwiecień – Spotkanie autorskie z Renatą Piątkowską

kwiecień – Koncert muzyczny w wykonaniu Javornickiej Szkoły Artystycznej z Czech

maj – Wystawa „Jan Paweł II – piękny człowiek w brzydkich czasach”

maj – Warsztaty wyrobu biżuterii z udziałem czeskiej artystki Jiriny Stehlikovej

listopad – Kursy komputerowe dla seniorów

grudzień – Bożonarodzeniowe przedstawienie „Misterium Natus”

Gminna Biblioteka Publiczna w Pakoławicach

styczeń – Koncert zespołu „Big Band” Szkoła Muzyczna w Nysie

luty – Spotkanie z okazji Dnia Kobiet – Koncert zespołu „Maestro”

marzec – Spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem

marzec – Wystawa „Zbrodnia katyńska”

kwiecień – Wieczornica „Jan Paweł II”

kwiecień – Wystawa fotograficzna Fabiana Błaszczyka

czerwiec – Gminny rodzinny rajd rowerowy dla czytelników

lipiec – sierpień – Wakacje w bibliotece

wrzesień – Spotkanie autorskie z Janem Grzegorzakiem (DKK)

październik – listopad – Wystawa „Nyskie fascynacje”

październik – Spotkanie autorskie z Izabelą Sową (DKK)

listopad – Wieczornica z okazji Dnia Niepodległości

listopad – Dzień pluszowego misia

grudzień – Mikołajki dla dzieci

Gminna Biblioteka Publiczna w Pokoju

Spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki

marzec – „Pomyszkuj w bibliotece” Poradnia zdrowia. Akcja dla seniorów

kwiecień – Spotkanie autorskie z Martą Fox w ramach DKK

maj – Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem

wrzesień – „Misiolandia” spotkania z najmłodszymi czytelnikami

grudzień – Pasowanie na czytelnika, klasy I.

Gminna Biblioteka Publiczna w Popielowie

styczeń – Wystawa rzeczy znalezionych w książkach

styczeń – Spotkanie autorskie z Jolantą Reisch

luty – Wystawa „Fotografia podróżnicza za horyzontem”

maj – „Noc w bibliotece” dla uczniów klasy III

maj – Spotkanie autorskie z prof. Florianem Śmieją

czerwiec – Podsumowanie konkursów „Ocalić gwarę naszą”, „Mała architektura wokół nas”

wrzesień – Wystawy „Macedonia na granicy islamu i prawosławia”, „Filipiny”
listopad – Spotkanie z okazji 60-lecie Gminnej Biblioteki Publicznej w Popielowie

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Praszka

luty – Spotkanie autorskie z lokalną poetką Marią Zenoną Morawiak „Miłość nie jedno ma imię”
październik – Koncert muzyczny w wykonaniu Agnieszki Pyzalskiej i Wiesława Pyzalskiego
październik – Rozstrzygnięcie konkursu „Sławni malarze i ich obrazy”
listopad – Wystawa ekspozycji książek podróżniczych dostępnych w bibliotece pt. „Podróżuj razem z nami”
grudzień – Spotkanie z podróżnikiem Andrzejem Zadwornym

Gminna Biblioteka Publiczna w Prószkowie

luty – Noc z Andersenem
luty – Ferie w bibliotece
kwiecień – Wystawa prac czytelników
kwiecień – Wystawa „Sławni Opolanie”
czerwiec – Dni Prószkowa
wrzesień – Warsztaty rękodzielnictwa - Muzeum Kowalstwa
grudzień – Kiermasz stroików bożonarodzeniowych

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Prudniku

marzec – Spotkanie z okazji Światowego Dnia Poezji. „Poeta pamięta”
marzec – Spotkanie z okazji Światowego Dnia Poezji. Franciszek Vseticka
kwiecień – Obrzędy i zwyczaje wielkanocne
maj – Spotkanie z okazji Tygodnia Bibliotek. Ewa Kleszcz
lipiec – Spotkanie z Andrzejem Wojdyłą
grudzień – Wystawa „30 rocznica Stanu Wojennego. Wystawa Instytutu Pamięci Narodowej”
grudzień – Spotkanie w ramach programu „Historia lokalna”

Gminna Biblioteka Publiczna w Radłowie

marzec – Spotkanie z ciekawą osobą w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
marzec – Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem
kwiecień – Konkurs recytatorski z języka niemieckiego
kwiecień – Spektakl edukacyjny pt. „Pan Twardowski”, „Muzykanci z Bremy”
maj – Konkursy czytelnicze „Miś Uszatek, jak dobrze go znam”
czerwiec – Konkurs czytelniczy pt. „W krainie fantazji”
listopad – Spektakl edukacyjne pt. „Dlaczego Kopciuszek nie chce się ze mną bawić”
listopad - grudzień – Konkursy rysunkowe i czytelnicze w filiach bibliotecznych

Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi

styczeń – Pasowanie na czytelnika
luty – Tydzień z biblioteką
czerwiec – Podsumowanie projektu „Czytanie w bibliotece”

Referat Biblioteka w Strzelcach Opolskich

luty – Dzień Bezpiecznego Internetu
luty – I Ogólnopolski Dzień Pisania Piórem
luty – Ferie zimowe pod hasłem „Krasnoludki są na świecie”
marzec – Spotkanie autorskie z Arkadiuszem Niemirskim (DKK)
kwiecień – Spotkanie autorskie z Jackiem Hugo-Baderem (DKK)
maj – VIII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek
czerwiec – Dzień Ziemi Strzeleckiej
październik – Spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską
listopad – Światowy Dzień Pluszowego Misia
grudzień – Spektakl teatralny „Wielkie koło”
grudzień – Konkurs literacki „Moja przygoda z pływaniem”

Gminna Biblioteka Publiczna w Strzelcach

styczeń – Spotkanie poetycka- muzyczne z kabaretem Kuloch
luty – Spotkanie poetyckie poświęcone ks. Janowi Twardowskiemu „Ksiądz Jan Twardowski o prawdziwej miłości”
kwiecień – Spotkanie z pisarzem z Niemiec Arturem Kloes
maj – Spotkanie z Anną i Pawłem Myszkowskimi
czerwiec – Spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką
październik – Spotkanie autorskie z Markiem Krajewskim
październik – Spotkanie z psychologiem Bogusławem Koniecznym
październik – „Magiczny wieczór z Edith Piaf” - wykonanie Danuta Orzeszyna i Maria Urbaniak
listopad – Gminny konkurs plastyczny „ Nie bój się zostać św. Marcinem”
listopad – Jesienne spotkania z poezją i muzyką „Ważę słowa” Danuta Orzeszyna i Franciszek Sośnik

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerczowie

Spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki

styczeń – „Spotkanie z bajkami” teatryki edukacyjne dla najmłodszych
czerwiec – Spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską
sierpień – Spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowie Opolskim

styczeń – Spotkanie z cyklu zapomniane zawody „Szewc i jego narzędzia pracy”
kwiecień – „Polska Prezydencja w Unii Europejskiej” Spotkanie uczniów kl III z Publicznego Gimnazjum w Tarnowie Opolskim
kwiecień – Wystawa fotografii Bartłomieja Wołkowicza pt. „Opolskie klimaty”
maj – Spotkanie autorskie z Anną Myszynską
maj – Spotkanie w Muzeum Wiejskim w Raszowej „Domowy wyrób wędlin”
maj – Cykl spotkań z bibliotekami partnerskimi „Podaj dalej”
czerwiec – Wystawa książek na lato
czerwiec – „Cała Polska czyta dzieciom”
wrzesień – Szukam swego miejsca – spotkanie z poetką Agnieszką Chrobot.
październik – Wystawa „Legends i podania powiatu opolskiego”
październik – Pasowanie na czytelnika Uczniowie kl. I z Publicznej Szkoły Podstawowej w Tarnowie Opolskim
październik – Koncert poezji śpiewanej „Szukam swego miejsca”
listopad – Spotkanie z psychologiem z Wacławem Mitorajem
listopad – Pokaz filmów laureatów i nominowanych w konkursie Festiwalu Filmowego Opolskie Lamy

listopad – Spotkanie autorskie z Jolantą Reisch-Klose

listopad – Klub Czytelnika. Spotkanie z Piotrem Muc autorem tomiku poezji „Amplituda serca”

grudzień – Konkurs „Krzyżówka na Boże Narodzenie”

grudzień – Konkurs „Pinokio- czy można pokochać drewnianego chłopca?”

grudzień – Wyjazd do teatru. Czytelniczki z Dyskusyjnego Klubu Książki wybrały się do teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu na sztukę Aleksandra Dumasa „Dama Kameliowa”

grudzień – Spotkanie grupy teatralnej „Dorośli dzieciom”

Gminna Biblioteka Publiczna w Tułowicach

luty – Ferie w bibliotece

kwiecień – Konkurs „Przysłowiowe jaja”

maj – Uliczny happening dla dzieci klasy I, II, III

czerwiec – Pasowanie na czytelnika

lipiec – sierpień – Wakacje w bibliotece

grudzień – Mikołajki

Miejsko - Gminny Ośrodek Działalności Kulturalnej. Biblioteka Publiczna w Ujeździe

marzec – Pasowanie na czytelnika uczniów kl. I

kwiecień – Konkurs literacki pt. „Poplątane historie: Brzechwy, Tuwima i Fredry”

maj – Wystawa starych fotografii „Ślub w kolorze sepii”

czerwiec – Konkurs plastyczny

październik – Imprezy dla najmłodszych czytelników „Urodziny Kubusia Puchatka”

listopad – Jesienne spotkania z przedszkolakami w bibliotece

Gminna Biblioteka Publiczna w Walcach

styczeń – Dzień Babci i Dziadka

luty – Konkurs plastyczny „Walentynka dla ciebie”

marzec – Konkurs plastyczny „Zwiastuny wiosny”

maj – Konkurs plastyczny „Świat bajki w oczach dziecka”

czerwiec – „Dzień Dziecka” w bibliotece pod hasłem „Dziecko swoje prawa zna”

lipiec – sierpień – „Wakacje z książką”

październik – Zajęcia muzyczne „Jak to melodia”

listopad – Wystawa „Święto Niepodległości”

listopad – Dzień życzliwości

grudzień – Przegląd kolęd i pastorałek

Gminna Biblioteka Publiczna w Wilkowie

marzec – Konkurs recytatorski – „Dzień Poezji”

kwiecień – „Noc z Andersenem”

maj – Przedstawienie „Czerwony Kapturek”

listopad – „Dzień pluszowego misia”

listopad – „Andrzejkowe wróżby” w bibliotece

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Wołczynie

styczeń – Wieczorne kolędowanie z udziałem chóru „Wrzos”

luty – Ferie w bibliotece

marzec – Wystawa z okazji 150 rocznicy nadania praw miejskich
czerwiec – Konkurs recytatorski z okazji 100-rocznicy urodzin Czesława Miłosza
lipiec – sierpień – Wakacje w bibliotece

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zdieszowicach

styczeń – Zabawa integracyjna „Karnawałowe szaleństwa”
luty – Ferie zimowe w bibliotece
marzec – Spotkanie czytelników z okazji Dnia Kobiet „Kwiaty dla naszych pań”
kwiecień – Konkurs kroszonkarski
kwiecień – Spotkanie autorskie z Martą Fox
maj – Spotkanie autorskie z Jolantą Reisch- Klose
czerwiec – Spotkanie autorskie z Barbarą Kosmowską
lipiec – sierpień – Wakacje w bibliotece
listopad – Imprezy dla dzieci „Dzień Pluszowego Misia”
grudzień – Mikołajki w bibliotece
grudzień – Konkurs „Poznajemy obrzędy i tradycje świąteczne”

Gminna Biblioteka Publiczna w Zębowicach

Spotkania ramach Dyskusyjnych Klubów Książki
luty – Ferie zimowe w bibliotece
kwiecień – „Biesiada Wielkanocna”
maj – „Odwiedziny w bibliotece” spotkania z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej w Radawiu
lipiec – sierpień – „Wakacje w Bibliotece” pod hasłem „Czy słońce czy deszcz tu zawsze wesoło jest”
wrzesień – Spotkanie z uczniami kl. I
październik – Spotkanie autorskie z Katarzyną Leżeńską (DKK)
październik – Spotkanie autorskie z Jolantą Reisch – Klose
grudzień – Kiermasz świąteczny

*Joanna Czarkowska-Pasierbińska
Dział Udostępniania WBP w Opolu*

*Dorota Kania
Dział Gromadzenia, Opracowania i Katalogów WBP w Opolu*

Kolekcja książek z XIX i XX wieku przekazana WBP w Opolu przez Małgorzatę i Stanisława Jałowieckich

30 stycznia 2012 roku w czytelni Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Emanuela Smołki w Opolu odbyła się uroczystość przekazania przez Małgorzatę i Stanisława Jałowieckich zbioru książek i czasopism z XIX i XX wieku. Gros tych zbiorów to efekt wieloletniej pasji kolekcjonerskiej ojca pani Małgorzaty Jałowieckiej, dra Emila Kornasia, pracownika naukowego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Przybyli na uroczystość mogli poznać nieduży fragment ofiarowanych zbiorów eksponowany na niewielkiej wystawie. Patronat honorowy nad uroczystością objął Marszałek Województwa Opolskiego Józef Sebesta. Uroczystość zgromadziła licznych gości: dyrektorów instytucji kulturalnych, bibliotekarzy, członków stowarzyszeń, czytelników. Oprawę muzyczną imprezy przygotował zespół muzyczny Jacka Hornika w składzie: Jacek Hornik – saksofony, Piotr Skrzypiec – fortepian, Arkadiusz Tomasz Czyżewski – skrzypce.

Na podarowany zbiór składają się książki i czasopisma od końca XIX w., ze zdecydowaną przewagą publikacji wydanych w okresie międzywojennym. Wydawnictwa wojenne i powojenne występują nielicznie. Oceniono, że kolekcja może liczyć 10.000 woluminów, a ok. 40% zbioru jest unikatowa, nie występuje w katalogach innych polskich bibliotek.

Analiza przekazanych książek wskazuje na konsekwentnie gromadzoną kolekcję, wiele książek pozyskiwanych było w drodze prenumeraty, co gwarantowało ciągłość serii, a po wojnie zbiór był uzupełniany na rynku antykwarycznym. Jej właściciel był człowiekiem ciekawym zmieniającego się świata, o zainteresowaniach historycznych. Dzięki jego kolekcjonerskiej pasji WBP w Opolu pozyskała interesujący materiał źródłowy ukazujący społeczny, gospodarczy i polityczny obraz Polski.

Cóż można odnaleźć w tej obszernej kolekcji? Jest tu niezliczona ilość krótkich publicystycznych tekstów odnoszących się do ważnych kwestii ówczesnego życia, a wśród nich polemiki i publikacje krytyczne wobec istniejącego ładu.

Są teksty wykładów i przemówień ludzi nauki oraz mowy parlamentarne polityków, a także wydawnictwa okolicznościowe związane z aktualnymi wydarzeniami, takimi jak pogrzeby wybitnych ludzi czy uroczystości jubileuszowe państwowe i organizacji (np. przemówienie Ignacego Mościckiego wygłoszone przez radio w 1933 roku w związku z 15-leciem niepodległości). Znajdziemy tu jednodniówki i broszury przedwyborcze, zbiory przepisów prawnych i regulaminów do użytku wewnętrznego różnych instytucji np. policji, a także wydawnictwa konspiracyjne z czasów II wojny światowej. Są również informatory i katalogi wystaw, które miały miejsce w Polsce w początkach XX wieku, m.in. katalog wystawy Legio-nów Polskich, która odbyła się w 1917 roku w Lublinie (lipiec-sierpień) i Lwowie (wrzesień-październik) czy katalog wystawy pamiątkowej księcia Józefa Poniatowskiego, zorganizowanej w stuletnią rocznicę śmierci w 1913 roku, w Pałacu Sztuk Pięknych w Krakowie,

a także katalog wystawy rewindykacyjnej zbiorów państwowych z 1929 roku, prezentującej wybór dzieł sztuki i pamiątek narodowych odzyskanych z Rosji na podstawie traktatu pokojowego w Rydze.

W kolekcji występują plany i panoramy miast, przewodniki zachęcające do zwiedzania i poznawania polskich zabytków oraz publikacje ukazujące urodę naturalną Polski, zwracające uwagę na konieczność ochrony środowiska. Są tu także druki bibliofilskie, opisujące piękno ksiązek artystycznych. Dostyc często występują nadbitki artykułów drukowanych w czasopismach i wydawnictwach zbiorowych, które uzupełniają skompletowany zbiór ksiązek i czynią go tematycznie pełniejszym.

Najbardziej zauważalny jest liczny zbiór ksiązek związanych z Józefem Piłsudskim i jego działalnością, a także autorstwa J. Piłsudskiego. Są to publikacje, również w językach obcych, o charakterze naukowym i popularnonaukowym oraz teksty poświęcone Piłsudskiemu – wiersze, pieśni, przemówienia, opowiadania, a nawet wypracowania szkolne zebrane w ksiązce Józef Piłsudski : życie i czyny.

Wśród ksiązek o tej tematyce znajdziemy: Przemówienia przez radio Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej prof. Ignacego Mościckiego w rocznice imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego z lat 1936, 1937 i 1938, odczyt J. Piłsudskiego Rok 1863, wygłoszony 20 stycznia 1924 r. w Warszawie, a także ksiązkę o matce marszałka: Maria Piłsudska : wizerunek życia. Pobędziemy Z Marszałkiem Piłsudskim na Maderze, o szaleństwie i rozsądku w czynach Józefa Piłsudskiego dowiemy się z ksiązki Wstęga szkarłatu Apolinarego Krupińskiego, związku z Wilnem poznamy z ksiązki Wilno w promieniach serca wielkiego marszałka. Możemy dowiedzieć się Jak urządzić obchód ku czci pierwszego marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, w ksiązce pod takim właśnie tytułem, a z publikacji Marszałek Piłsudski i kolejarze poznać polityka w kontaktach z ludem pracującym. Książka Cieniom Wodza Narodu zawiera cztery pieśni o Józefie Piłsudskim napisane przez literatkę i aktorkę Józefinę Rogosz Walewską. Marsze i piosenki brygady Piłsudskiego umożliwią, dzięki załączonym nutom, zanucenie żołnierskich piosenek, zaś Mały Piłsudczyk Tadeusza Michała Nittmana, powieść dla młodzieży, to lekcja wychowania obywatelskiego.

Kolejna licznie reprezentowana część kolekcji to publikacje o tematyce wojskowej, których tematyczna różnorodność czasem aż zaskakuje. Są zatem regulaminy wojskowe, np. Statut Oficerskich Sądów Honorowych w wojsku polskim i śpiewniki wojskowe, np. Jak to na wojence ładnie: pieśni żołnierskie i legionowe 1914-1919. Są wydawnictwa historyczne o bitwach i oddziałach wojskowych oraz biografie wybitnych dowódców, np. Historia armii polskiej we Francji Wacława Gąsiorowskiego, czy O żołnierzu polskim : próba charakterystyki militarizmu polskiego od początku dziejów polskich po wiek XIX włącznie Kazimierza Konarskiego.

Są pamiętniki uczestników walk, np. książka Gawędy żołnierskie to pokłosie spuścizny pamiętnikarskiej napoleończyków, wydanie ozdobione 112 reprodukcjami obrazów, portretów i winięt sławnych mistrzów. Licznie występują podręczniki szkolenia wojskowego, taktyki i strategii oraz instrukcje używania broni.

Interesująca publikacja Manewry na Pomorzu to teka zawierająca materiały przeznaczone dla kadry dowódczej uczestniczącej w manewrach, które odbyły się w 1925 r. Zawiera rozkazy operacyjne dla dwu, nazwanych tu kolorami, walczących stron: niebieskiej i czerwonej. W tece znajdują się także plany terenu manewrów w ujęciu geograficznym i historycznym, a nawet notatnik (niestety, nie został zapisany).

Intrygujące wydają się wydawnictwa: Jeniec wojenny jako źródło wiadomości o nieprzyjacielu Mieczysława Śnieżyńskiego, Polska historia wojskowo-weterynaryjna, Zewnętrzny wygląd konia czy O koniu, wydane w ramach serii Biblioteka Żołnierza Polskiego.

W kolekcji zwracają uwagę publikacje o tematyce kresowej. Są plany i przewodniki po Lwowie, spis jego ulic i placów, monografie opisujące lwowskie zabytki: bazylikę, ratusz, Cmentarz Gródecki, dzielnicę żydowską. Warto wspomnieć o publikacjach o gobelinach wileńskich i herbie miasta Lwowa oraz o dokumencie ikonograficznym – panoramie Wilna Rundblick auf Wilna vom Schlossberg aus: im Kriegsjahr 1917. I jeszcze o Historii Lwowa od założenia do roku 1600 Aleksandra Czołowskiego oraz książce Bronisława Pawłowskiego Lwów z 1809 r. : z 20 rycinami. Kolekcja zawiera także publikacje dotyczące historii Litwy oraz problemów społecznych, jak choćby Edwarda Maliszewskiego Polacy i polskość na Litwie i Rusi.

Niezwykle dużo książek w tym zbiorze porusza patriotyczne struny. Zagadnienie wychowania obywatelskiego podejmują publikacje skierowane do młodzieży, a wśród nich te dotyczące skautingu i harcerstwa. O miłości ojczyzny, Polska w wychowaniu harcerskim oraz Ćwiczenia i zabawy skautowe to tylko przykładowe tytuły. Książka Artura Śliwińskiego Polska niepodległa : opowiadania z dziejów Polski : z 12 reprodukcjami Jana Matejki wnosi element patriotyzmu, podobnie jak publikacje poruszające tematykę polskich zrywów niepodległościowych, których wiele wśród licznych wydawnictw historycznych, jakie zawiera kolekcja.

Jak już wspomniano na wstępie, dużym walorem kolekcji jest rozległość zainteresowań jej właściciela. Okres międzywojenny to czas wielu przemian społecznych, gospodarczych i politycznych, a próbę rozpoznania zmieniającego się świata odnajdujemy w różnorodnych tematycznie książkach.

Socjalizm w Anglii Sidney'a Webba z 1891 roku, Dziś i jutro socjalizmu, Katolicyzm a komunizm, Socjalizm i chrześcijaństwo – to kilka tytułów o zmianach ideologicznych, które odzwierciedlają także statuty organizacyjne partii, np Czego chcą i jak pracują socjaliści : program i statut organizacyjny Polskiej Partii Socjalistycznej. O zmianach społecznych można przeczytać w publikacjach: Polska polityka socjalna a gospodarstwo społeczne, Dobrobyt społeczeństwa a wychowanie. Problemy społeczne naświetlają przykładowe tytuły: Ochrona praw mniejszości czy My a Żydzi : przyczynek do kwestii żydowskiej, pojawia się nawet wątek emancypacji kobiet: Stanowisko kobiet polskich w popularyzatorskiej i naukowej pracy historycznej. Znajdziemy tu także takie ciekawostki: Zamach na dochodowość rolnika : zagadnienie uboju rytualnego na tle obecnej sytuacji wsi czy Bankructwo pieniądza papierowego i cywilizacji, opartej na wierze w dobroć natury ludzkiej, które zapewne oddają nastroje ówczesnego społeczeństwa.

Aby odpocząć od poważnych tematów można sięgnąć po tomik wierszy. Są w kolekcji zbiorki poetów uznanych, m.in.: M. Hemara, K. Iłakowiczówniej, J. Lemańskiego, W. Gomulickiego, K. I. Gałczyńskiego, jak i dziś już zapomnianych. Książka Legendy Warszawy Ewy Szelburg-Zarembiny nie tylko da chwile dziecięcego wytchnienia, ale również zaspokoi potrzeby estetyczne dzięki pięknym ilustracjom według drzeworytów Stefana Mrożewskiego.

Na zbiór czasopism składają się tytuły periodyków tematycznie odpowiadających zainteresowaniom właściciela kolekcji, często są to numery specjalne poświęcone J. Piłsudskiemu. Wśród czasopism występują np. „Polska Zbrojna”, „Polska Niepodległa”, „Żołnierz Polski”, „Wiarus”, „Świat”, „Światowid”, „Na Szerokim Świecie”.

Prace nad opracowaniem kolekcji подарowanej przez Małgorzatę i Stanisława Jałowieckich są w toku, czytelnicy Biblioteki mogą już korzystać z ok. 1.500 woluminów.

Tomasz Cygan, Małgorzata Pindera
Dział Udostępniania WBP w Opolu

Czytacz – nowe urządzenie w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu

Od marca 2012 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu dysponuje nowymi urządzeniami tzw. czytaczami, ułatwiającym dostęp do literatury osobom niewidomym. Pełna nazwa narzędzia to: cyfrowy odtwarzacz książki mówionej. Posiadamy dwa modele:

- Czytacz NPN
- Czytacz Plus

Czytacz NPN fot. (źródło: www.czytak.waw.pl)

Czytacz Plus fot. (źródło: www.sklep.wydawnictwapzn.pl)

Czym jest czytacz?

Czytacz jest odtwarzaczem książek mówionych zapisanych cyfrowo na kartach pamięci CF (Compact Flash) i SD w formie plików MP3, bądź DAISY. Dodatkowo urządzenie te obsługuje zaszyfrowane pliki MP3, czyli specjalny format stworzony z myślą o utrudnieniu nielegalnego upowszechniania książek nagranych docelowo dla osób niewidomych. Nagrania w tym formacie dokonywane są m.in. przez Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym Larix.

To poręczne, funkcjonalne, łatwe w obsłudze narzędzie, niewiele większe od walkmana. Pozwala w prosty sposób odtwarzać cyfrowo zapisane na kartach pamięci książki i zatrzymywać je w dowolnym momencie (dzięki funkcji zakładki). Urządzenie umożliwia przewijanie nagrania, pozwala przemieszczać się pomiędzy odcinkami danej książki lub między poszczególnymi książkami. Na jednej karcie mieści się wiele cyfrowych publikacji (w zależności od pojemności danej karty). Czytacz służy również do odtwarzania muzyki zapisanej w formacie MP3. Nagrania odsłuchiwane są z wbudowanego głośnika lub przez słuchawki. Czytacza można podłączyć do domowego zestawu audio lub przenosić go w dowolne miejsce. Aparat posiada wbudowany akumulator, który ładowany jest przy pomocy zasilacza (ładowarki).

Różnice pomiędzy dwoma modelami czytaczków:

Czytacz NPN:

- To podstawowy model z rodziny czytaczków.
- Czas pracy jego akumulatora wynosi około 12 godzin (w zależności od poziomu głośności odtwarzania plików).

- Średni czas ładowania wynosi około 3 godziny.

Czytawk Plus:

- Może pracować dłużej, około 20 godzin, przy średnim czasie ładowania 3 godzin.
- Posiada wejście USB, dzięki czemu można go bezpośrednio podłączyć do komputera.
- Urządzenie to wyposażone jest w funkcję dyktafonu oraz zegar.
- Dzięki wbudowanemu syntetyzatorowi mowy Ivona potrafi odczytywać pliki tekstowe.

Obecnie Biblioteka posiada około 30 płyt, na których znajduje się ponad 600 tytułów cyfrowych książek z różnych dziedzin literatury. Pliki te już są udostępniane czytelnikom. Nasza oferta jest sukcesywnie uzupełniana i wzbogacana o nowe pozycje.

Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do Wypożyczalni Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Bibliotekarze udzielą pomocy i wszelkich potrzebnych informacji.

Tomasz Cygan, pracownik Wypożyczalni z nowo zakupionym czytnikiem NPN

Jolanta Zakrawacz
GBP w Gogolinie

Kurs komputerowy dla seniorów w Gminnej Bibliotece Publicznej w Gogolinie

Wbrew większości opinii i stereotypów mówiących o starości i niechęci ludzi w podeszłym wieku do nowinek technicznych oraz nauki rzeczy nowych, w Gminnej Bibliotece Publicznej w Gogolinie odbywał się bezpłatny kurs obsługi komputera i Internetu dla emerytów gminy Gogolin. Prowadzony był przez pracownice biblioteki Kornelię Debernic i Jolantę Zakrawacz.

Ludzie starsi to nie tylko narzekający, wycofani z życia społecznego emeryci. Poznałyśmy seniorów radosnych, otwartych, mądrych, aktywnych w różnych dziedzinach życia. Ludzi, którzy wiedzą, że na naukę nigdy nie jest za późno. Zdobywanie wiedzy nie zakończyli na uzyskaniu dyplomu bądź posiadaniu wymarzonej pracy i przejściu na emeryturę. Jak sami stwierdzili: „uczymy się przez całe życie”.

Zdobywanie nowych kręgów zainteresowań, potrzeba kontaktu z innymi, rozwój intelektualny, urozmaicenie czasu wolnego, dobra zabawa, samokształcenie jest procesem ciągłym, dającym radość i satysfakcję z osiągniętych celów, jakim było sprawne obsługa komputera i Internetem.

Rozpoczynając kurs byłyśmy pełne obaw, czy podołamy zadaniu. Czy nasza wiedza i zdolności pedagogiczne są w pełni wystarczające, aby nauczyć seniorów krok po kroku obsługi komputera i surfowania w sieci oraz czy znajdziemy chętnych do uczestnictwa w kursie, aby poznać najbardziej przydatne zastosowania tego wszechstronnego urządzenia, jakim jest komputer. Na szczęście obawy okazały się całkowicie nieuzasadnione. Zgłosiło się 10 osób. Przeprowadzono rozmowy na temat oczekiwań co do proponowanych zajęć. Mając na uwadze różny poziom umiejętności obsługi komputera oraz komfort pracy uczestników na pierwszy etap wybrano osoby, deklarujące całkowity brak umiejętności obsługi komputera.

Zajęcia trwały dwa razy w tygodniu w grupach 5 osobowych. Odbywały się w formie prezentacji, wykładu i ćwiczeń warsztatowych. Po każdym spotkaniu przy kawie dyskutowano na temat oczekiwań co do następnych zajęć, problemów jakie nastręcza komputer, kwestii wymagających powtórzeń itp. W miłej atmosferze, rozmawiano także o osobistych sprawach, o przeczytanych lub polecanych przez bibliotekarzy i innych czytelników książkach znajdujących się w GBP. Zachęceni miłą obsługą, różnorodnością woluminów, biblioteka pozyskała nowych czytelników rekrutujących się z osób uczęszczających na szkolenie.

Program zajęć obejmował:

Spotkanie I gr 1) gr 2)

- Włączanie i wyłączanie komputera
- Ogólne informacje o komputerze i Internecie.
- Zapoznanie z myszką i klawiaturą.

Spotkanie II gr 1) gr 2)

- Zasady bezpieczeństwa w Internecie.
- Podstawowe zasady surfowania po Internecie.
- Zakładanie skrzynki e-mailowej.

Spotkanie III gr 1) gr 2)

- Obsługa skrzynki e-mailowej.
- Edytor tekstu – ćwiczenia w posługiwaniu się programem Open Office Writer.

Spotkanie IV gr 1) gr 2)

- Wyszukiwanie wiadomości w Internecie.
- Kopiowanie tekstu ze stron Internetowych.
- Zapisywanie dokumentów tekstowych.

Spotkanie V gr 1) gr 2)

- System operacyjny Windows – wiadomości ogólne.
- Programy, jako narzędzia - wiadomości ogólne.
- Tworzenie dokumentów i folderów - wiadomości ogólne.

Tempo realizowania tematów dostosowano do potrzeb seniorów. Części wymagające powtórzenia wielokrotnie utrwalano. Ponadto przepracowano tematy nie ujęte w programie, a zgłoszone przez emerytów. Zawsze brano pod uwagę sugestie naszych „uczniów”.

Kończąc kurs wszyscy się przekonaliśmy, że obsługa komputera i Internetu naprawdę jest rzeczą łatwą i dającą dużą przyjemność. Uczestnicy odkryli nowe możliwości, umiejętności, rozwinęli także kontakty towarzyskie.

Jako osoby szkolące miałyśmy dużo satysfakcji, widząc jak bez problemu emeryci posługiwali się myszką komputerową, surfowali w sieci, obsługiwali popularne portale społecznościowe, kopiowali zdjęcia, pliki itp., a co najważniejsze wszystkie te czynności wykonywane były z zadowoleniem i satysfakcją dla seniorów. Uczestnicy podkreślali, że: „miła, serdeczna i niestresująca atmosfera panująca między wszystkimi, miała wpływ na to, że uczyło się szybciej i skuteczniej, nie było zdenerwowania i zażenowania brakiem umiejętności”.

Kurs zakończono uroczystym spotkaniem, na którym zostały rozdane dyplomy i drobne upominki. Na dyplomie zostały umieszczone słowa Davida Livingstone „Pójdę dokądkolwiek, byle do przodu”, które w pełni charakteryzują uczestników.

Podsumowując – udział w kursie wzięło 8 osób w wieku po 50 roku życia. Odbęło się w sumie 28 spotkań przypadających na dwie grupy. Każdy dzień zajęć kończył się integrującą rozmową. Na zakończenie wszystkim uczestnikom wręczono dyplomy i upominki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie po raz kolejny pokazała mieszkańcom, że nie jest tylko placówką wypożyczającą książki. Jesteśmy instytucją nastawioną na wielopłaszczyznowe działania na rzecz rozwoju społeczeństwa lokalnego, a także miejscem, gdzie każdy może się dobrze czuć i znaleźć coś dla siebie.

Uczestnicy kursu i bibliotekarki z GBP w Gogolinie

Monika Silarska
GBP w Tarnowie Opolskim – filia Przywory

Grupa teatralna „Dorośli dzieciom” w bibliotece filialnej w Przyworach

W grudniu 2011 roku w bibliotece filialnej w Przyworach spotkała się po raz pierwszy grupa teatralna "Dorośli dzieciom". Członkowie „bibliotecznego teatru” powzięli plan inscenizacji utworu Jana Brzechwy „Szelmostwa lisa Witalisa”. Reżyserem przedstawienia została pani Jolanta Sadowska, nauczycielka języka polskiego z Gimnazjum w Przyworach.

Po przydzieleniu ról, kilku próbach - 23 lutego 2012 roku w Domu Kultury w Przyworach odbyła się premiera przedstawienia.

Przedstawienie powstało z myślą o dzieciach z Publicznej Szkoły Podstawowej i Publicznego Przedszkola, które zawsze przygotowują inscenizację dla dorosłych. Któregoś jesiennego dnia powstał pomysł, aby to dorośli zainscenizowali teksty literackie dla dzieci.

Maski i scenografia zostały wykonane przez członków grupy teatralnej. Wszyscy byli bardzo zaangażowani i chętni do współpracy. Pomoc w przygotowaniach do przedstawienia przyszła również od osób spoza grupy teatralnej.

Na premierę przybyły dzieci ze Szkoły Podstawowej w Przyworach klasy I-III, Przedszkolaki, oraz – na zaproszenie – przyjechały dzieci ze Szkoły Stowarzyszeniowej w Raszowej wraz z opiekunami i panią Barbarą Mientus z biblioteki w Raszowej, która zorganizowała wyjazd.

Przedstawienie bardzo się wszystkim podobało. Grupa teatralna „Dorośli dzieciom” otrzymała gromkie brawa. Dyrektor Przedszkola – Monika Cichoń wraz z przedszkolakiem Ksawerym Zych – wręczyła wszystkim „aktorom” kwiaty i laurki własnoręcznie zrobione przez dzieci. Kierownik Filii Szkoły Podstawowej w Przyworach – Jolanta Korytkiewicz wraz z uczniami – wręczyła „uśmiechnięte słoneczka”, wykonane przez dzieci.

1 marca 2012 roku odbyło się drugie przedstawienie w Domu Kultury w Tarnowie Opolskim, w którym uczestniczyły dzieci z Publicznej Szkoły Podstawowej, klasy I-III, z Publicznego Przedszkola i Domu Dziecka w Tarnowie Opolskim. Dzieci z uwagą odbierały przedstawienie, a opiekunowie grup stwierdzili, że poziom występu był bardzo wysoki. Grupa teatralna otrzymała również od dzieci podziękowania, tym razem w formie rysunków przedstawiających Lisa Witalisa i inne postacie z bajki.

W obu przedstawieniach wzięło udział ok. 400 osób.

Teatr jest znakomitą formą przekazu literackiego. Inscenizatorzy „ubarwiają” każdy spektakl, tekst literacki swoimi uczuciami, nadają mu nowy kształt, dodatkowe znaczenia. Dbając o prawidłowy rozwój dzieci i ich uczestnictwo w kulturze, chcemy przekazywać i rozwijać kulturę teatralną, a także poprzez spektakle upowszechniać literaturę dla dzieci najlepszych polskich autorów.

Lesław Jabłoński
MiGBP w Głubczycach

System biblioteczny „Mateusz” w MiGBP w Głubczycach

Wiele bibliotek stara się reorganizować swoją pracę poprzez wdrażanie nowoczesnych technologii informatycznych w codziennych pracach związanych z katalogowaniem i obsługą egzemplarzy. Sporym wyzwaniem dla wielu bibliotek jest także unowocześnienie obsługi wypożyczeni, czy prolongat pozycji dla czytelników. Największym problemem dla pracowników, szczególnie małych i średnich bibliotek miejskich i wiejskich jest dobranie odpowiedniego, co do obsługi i funkcjonalności, programu bibliotecznego. Często programy te są skomplikowane i mało czytelne dla pracowników, tym samym praca w takim programie może nastroczać wielu problemów natury organizacyjnej, przynajmniej w początkowym etapie pracy z takim systemem. Przeszukując szeroką ofertę programów bibliotecznymi, instytucje często kierują się też ceną oprogramowania i kosztami utrzymania systemu już po wdrożeniu. Z pośród wielu systemów obecnych na rynku doszukać się można „perełek”, które posiadają atrybuty wysuwające je przed szereg wśród konkurencyjnych rozwiązań tego typu, a mowa tu o Systemie Bibliotecznym MATEUSZ, autorstwa Mirosława Domańskiego.

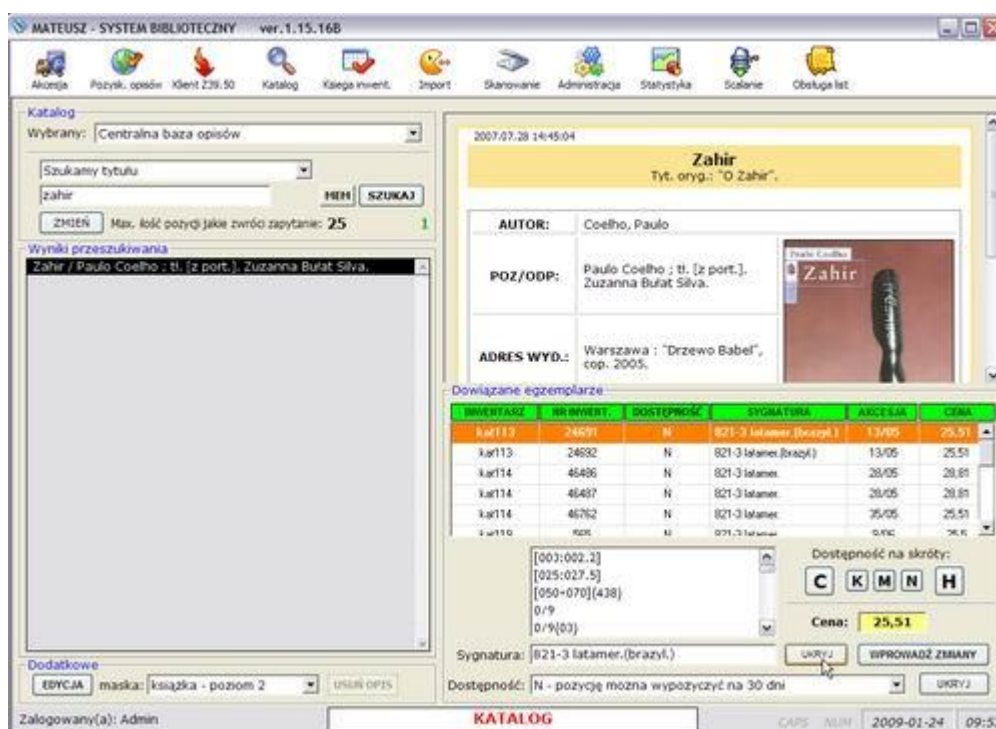
System MATEUSZ powstał w Bibliotece Publicznej Dzielnicy Warszawa-Bemowo. Został stworzony przez bibliotekarzy dla bibliotekarzy, tym samym zawarte w nim zostały wszelkiego rodzaju rozwiązania ułatwiające i automatyzujące codzienną pracę z katalogiem bibliotecznym oraz obsługą czytelników. W kolejnych latach funkcjonowania systemu wdrażane były rozwiązania dostosowujące system do potrzeb obsługi księgozbioru i aktualizacje pod względem formalno-prawnym. W chwili obecnej system stał się potężnym narzędziem służącym do kompleksowego zarządzania biblioteką, oferując rozwiązania niespotykane w innych systemach dostępnych na rynku.

Dużym atutem oprogramowania jest jego cena, gdyż jest to system całkowicie darmowy w wersji LT, pozostałe wersje: STANDARD oraz PROFESSIONAL są rozwiązaniami płatnymi o zwiększonej funkcjonalności, ale niska cena tych wersji mimo wszystko znacząco odbiega od wysokości kosztów typowych, komercyjnych rozwiązań tego rodzaju.

System Biblioteczny Mateusz w swojej funkcjonalności jest programem bardzo elastycznym i można stosować go w wielu rodzajach bibliotek i instytucji.

W Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Głubczycach System MATEUSZ rozpoczęto wdrażać w 2007 roku. Ówczesna wersja MATEUSZA była wersją rozwojową i wdrażanie odbywało się etapami. W chwili obecnej autor programu udostępnia gotową, rozbudowaną wersję dostosowaną do potrzeb konkretnej biblioteki. Po instalacji oprogramowania biblioteka otrzymuje w pełni funkcjonalny system, gotowy do pracy. Jeśli jest to pierwszy wdrażany system w bibliotece wówczas pracownicy muszą samodzielnie rozpocząć wprowadzanie egzemplarzy i czytelników do bazy. Jeśli natomiast biblioteka

zdecydowała się na zmianę dotychczas używanego oprogramowania na MATEUSZA, to przejście ze starego systemu na nowy poprzedza konwersja istniejącej już bazy na format bazy MATEUSZA. Po takim zabiegu biblioteka może praktycznie od razu wznowić pracę w nowym już systemie. Nauka obsługi systemu nie nastręcza dużych trudności nawet osobom, które nie legitymują się dużą wiedzą informatyczną. Interfejs programu jest przyjazny i intuicyjny. Kolorowe i wyróżniające się ikony głównych działów obsługi, kierują nas wprost do działu funkcji, które w tym momencie są nam potrzebne. Rozbudowana pomoc programu praktycznie nie pozwoli użytkownikowi popełnić błędu, a w razie nieprawidłowej operacji, podpowie kolejność wykonywania działań.

Źródło: <http://www.glubczyce.e-bp.pl/mateusz.php>

Obsługa bazy czytelników jest przejrzysta i funkcjonalna. Okno obsługi zawiera wszelkie informacje na temat użytkowników biblioteki. Z okna tego można dokonywać edycji konta czytelniczego, zarządzać karami i opłatami, na bieżąco sprawdzać rezerwacje, ponaglenia, pozycje wypożyczone i dokonane prolongaty. Do identyfikacji czytelników można wykorzystywać karty wydrukowane w bibliotece, karty plastikowe z kodem kreskowym, jak i karty zbliżeniowe MIFARE. Rodzaj wydawanej karty zależy wyłącznie od potrzeb biblioteki.

Wszelkie operacje mogą też być dokonywane bez konieczności wydawania karty, wtedy operacje są wykonywane z poziomu klawiatury komputerowej. Każda wydana karta posiada swój indywidualny numer karty i kod PIN, dzięki temu nie ma możliwości wypożyczenia książki pomyłkowo na inne konto czytelnicze. Numery z kart służą także do logowania się do swojego konta bibliotecznego przez stronę WWW biblioteki, jeśli takową biblioteka posiada. Jeśli czytelnik utraci kartę, wydawana jest nowa, a stara karta zostaje deaktywowana i usunięta z bazy, tym samym konto czytelnicze zabezpieczone jest przed bezprawnym udostępnianiem egzemplarzy innej osobie na podstawie utraconej karty.

Źródło: <http://www.glubczyce.e-bp.pl/mateusz.php>

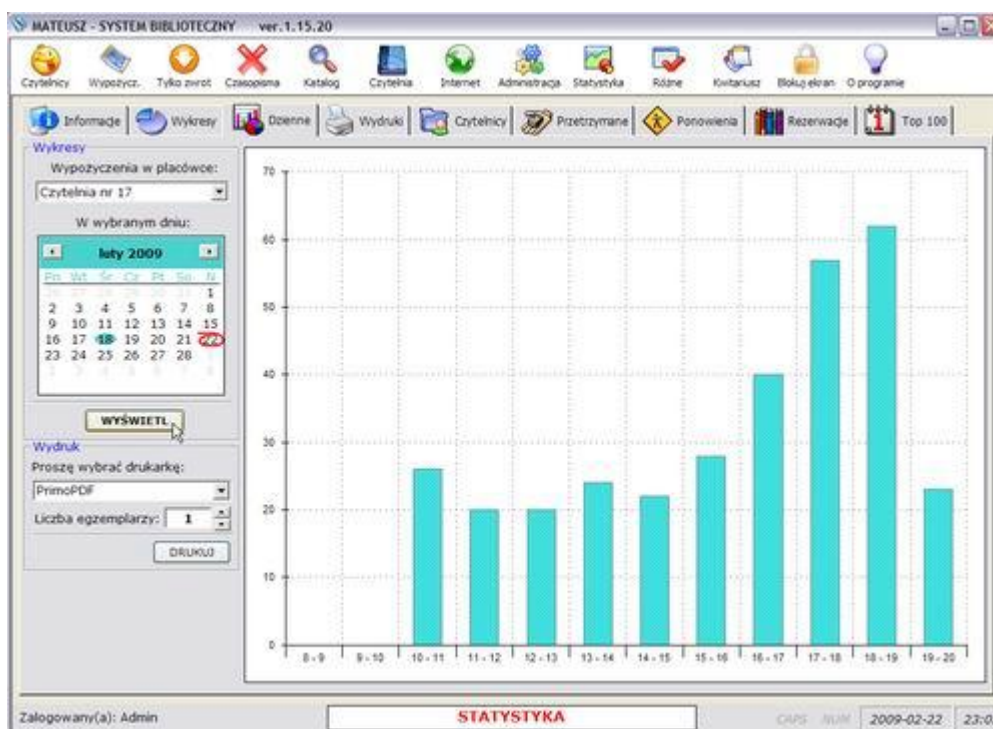
System MATEUSZ oferuje rozbudowane okno obsługi wypożyczalni, zawierające listę obecnie wypożyczonych pozycji oraz dokładną historię konta. Pozycję można wypożyczać na określony okres czasu, zależny od rodzaju konta czytelniczego, jak również rodzaju pozycji wypożyczanej. Za pomocą okna obsługi wypożyczalni bibliotekarz ma również możliwość dopisywania uwag do konta czytelniczego, obsługi kaucji, oraz pracę z kontami specjalnymi służącymi do zarządzania ubytkami, ekwiwalentami etc. Program MATEUSZ może zostać rozbudowany również o możliwość automatycznego powiadamiania czytelników o stanie rezerwacji lub innych rzeczy związanych z ich kontem poprzez wiadomości SMS. Buduje to niskim kosztem, prestiż i wizerunek biblioteki dbającej o relacje z użytkownikiem.

Okno katalogu zawiera szereg możliwości wyszukiwawczych, dzięki którym praca z katalogiem jest szybka i przyjemna. Z poziomu katalogu można także dokonywać rezerwacji pozycji na odpowiedni okres czasu. Interesująca czytelnika pozycja jest przedstawiona w sposób czytelny i estetyczny, karta katalogowa może zawierać też okładkę danej pozycji, co ułatwia wyszukiwanie. Taka sama forma katalogu implantowana jest na stronach WWW bibliotek korzystających z MATEUSZA.

System oferuje także rozwiązania dotyczące udostępniania na miejscu zbiorów biblioteki. Zintegrowane moduły obsługi czytelni i stanowisk internetowych bardzo ułatwiają pracę i pozwalają skoordynować obsadę stanowisk w czytelni i czytelni internetowej. W czytelni mamy do dyspozycji udostępnienie egzemplarza na konkretny stolik. Egzemplarze w czytelni oznaczone są, jako dostępne tylko na miejscu i posiadają odpowiedni zapis w bazie uniemożliwiający wypożyczenie ich na zewnątrz. Obsługa stanowisk internetowych pozwala na przypisanie użytkownika na konkretne stanowisko i kontrolę czasu

spędzonego na korzystanie z zasobów internetowych. Obsługę ułatwia także kolejowanie czytelników, przydane w czasie, kiedy wszystkie stanowiska są obsadzone.

Część statystyczna pozwala na drukowanie zestawień statystycznych dotyczących dowolnego okresu i szerokiej gamy danych dotyczących czytelnictwa i księgozbioru. Dane te można również przedstawiać za pomocą pomocnych wykresów i porównań z rokiem poprzednim.

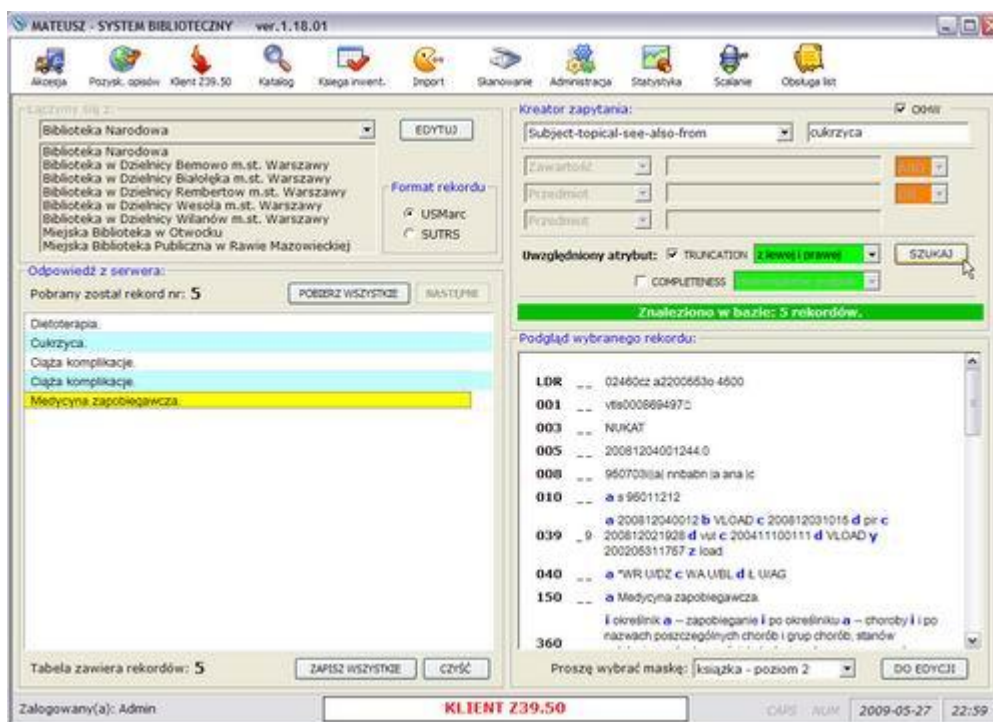

Źródło: <http://www.glubczyce.e-bp.pl/mateusz.php>

W MATEUSZU wyróżnić należy również możliwość przeprowadzania ubytkowania zbiorów, przekazania ekwiwalentów za zagubione lub zniszczone pozycje, drukowanie protokołów. Z poziomu MATEUSZA możliwe jest także przeprowadzanie skontrum kontrolnego, kopie bezpieczeństwa baz danych, obsługa kaucji, wydruki naklejek, zarządzanie bazą SQL, i wszelkie ustawienia dotyczące codziennej pracy z systemem.

Katalogowanie pozycji odbywa się za pomocą zwartego modułu KASIA, oferującego oprócz standardowego opracowania zbiorów w formacie MARC21, mnogość opcji ułatwiających zarządzanie księgozbiorem. Opisy książek można wprowadzać zarówno ręcznie jak i automatycznie, pobierając gotowe opisy z bibliotek funkcjonujących w sieci MATEUSZA jak i z Katalogu Rozproszonych Bibliotek Polskich – KARO. Pobieranie opisów tym sposobem polega na sczytaniu czytnikiem kodów lub wprowadzeniu ręcznym, numeru ISBN, program automatycznie przeszuka zasoby zewnętrzne i wyświetli znalezione wyniki. Odpowiadający wprowadzającemu opis można pobrać i przenieść do edycji w efekcie, której opis ten zostanie przypisany do pozycji w bazie biblioteki. Wyszukiwania opisu pozycji można dokonywać za pomocą Klienta Z39.50, który jest protokołem wyszukiwania i pobierania informacji.

Z okna Z39.50, możliwe jest wyszukiwanie opisu z uwzględnieniem nazwiska autora, tytułu, serii, wydawnictwa, zawartości i innych. Opracowanie opisu wspomagane jest podpowiedziami i rozbudowaną pomocą ze strony programu. System sam kontroluje, czy wszystkie wymagane pola zostały uzupełnione i nie pozwala na popełnienie rażących pomyłek. Po prawidłowym stworzeniu opisu można przypisać do niego konkretne egzemplarze, ustalając numery inwentarzowe, numery akcesji, rodzaj dostępności itp. Po konwersji egzemplarz trafia do MATEUSZA i jest udostępniony dla czytelnika.

Źródło: <http://www.glubczyce.e-bp.pl/mateusz.php>

W module KASIA odnaleźć można jeszcze takie funkcje jak skanowanie okładek do celów uzupełniania opisu katalogowego formę graficzną, rozbudowane statystyki dotyczące kwestii opracowania zbiorów, scalanie opisów, import opisów, obsługa list służąca do wyszukiwania rekordów spełniających zadane przez operatora parametry i wiele innych. Zakładka książki inwentarzowej pozwala pracownikowi na kontrolę i wydruk inwentarza w zadanym wcześniej zakresie, ustalanie kodów przypisywanych do poszczególnych inwentarzy, wprowadzenie wartości początkowej zbiorów celem prawidłowego zliczania wartości księgozbioru.

W zakładce ADMINISTRACJA dostępne są bardzo przydatne opcje jak: kontrola spójności - badająca poprawność dokonanych wpisów, a jeśli znajdzie taka potrzeba automatycznie je korygująca. Konwerter KASIA-MATEUSZ służący do aktualizowania stanu księgozbioru dostępnego dla czytelnika. Kontrola wypełniania, gdzie operator sam może dokonać ustawień pól, które powinny być wypełnione podczas opracowywania zbiorów. Akcesje – do kontroli poprawności akcesji w systemie. Każda nieprawidłowość akcesji sugerowana jest przez program podświetleniem kolorem czerwonym, co bardzo ułatwia wyszukiwanie nieścisłości. Budżet – pozwala na kontrolę wydatków biblioteki na zadeklarowane cele. Stan podawany jest jako kwota i procentowe wykonanie budżetu. Operacje grupowe – pozwalają na

dokonywanie zmian grupowych w sygnaturach, dostępności, akcesjach czy nawet przesuwanie całych partii numerów inwentarzowych.

System Biblioteczny MATEUSZ wydaje się być idealnym rozwiązaniem dla bibliotek, które chcą być instytucjami nowoczesnymi i ukierunkowanymi na dotarcie do czytelnika. System ten pozwala na budowanie kontaktu z czytelnikiem poprzez swoją otwartość, intuicyjność, a przede wszystkim interakcyjność z użytkownikiem biblioteki. MATEUSZ w swojej formie spełnia wszelkie potrzeby zarówno bibliotekarzy, jak i czytelników korzystających z dostępu do myśli i słowa w ich świątyniach – Bibliotekach.

Martyna Cebo

Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr III z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej – Curie w Opolu

Jaka będzie przyszłość książki? Czyli o tym, jak bardzo retro jest czytanie lektur na tablecie

Przyszłość, jako taka, jest wielką niewiadomą. Dla niektórych jest pełna planów i nadziei, inni wierzą, że nie warto przywiązywać do niej wagi, bo i tak wszystko skończy się w grudniu 2012 roku, jeszcze inni zaś żyją dniem dzisiejszym, bo dla nich jutro nigdy nie nadchodzi. Jednak drogą dedukcji i pewnych obserwacji nietrudno zauważyć zmiany i postępy, które przynosi nam współczesność na każdych płaszczyznach. Zwłaszcza techniczno-naukowych. Widząc horyzonty, zauważalne dzisiaj, nie potrafimy nawet pojąć tych, które zobaczymy za kilka, kilkanaście lat. Ale wiemy, że są blisko. Rewolucje, absolutne zmiany, gigantyczne przeobrażenia. Z pewnością los książki nie jest tu bez znaczenia. Myślę, że w tym przypadku przeżyje i książka, i jej bardzo bliska daleka krewna e-książka.

Książka. Książka jest podstawowym budulcem życia. Jest tak rozpowszechniona na całym świecie i tak czytawista, że myślimy o jej roli w naszym życiu tyle, co o zeszłorocznym śniegu. Każdy bez wyjątku miał ją kiedyś w rękach, niezależnie od wykształcenia, zainteresowań czy upodobań. Jest elementem wszystkiego, co nas otacza. Jest korzeniem ludzkości, w którym zawarta jest cała niezbędna do życia mądrość. Już w starożytności okazało się, że ludzie odczuwają potrzebę zapisywania czegoś. Najpierw był papirus, później pergamin - notowanie stało się niezbędne. Wynaleziony w 11 wieku naszej ery w Chinach papier przetrwał do dziś. W XV wieku Gutenberg na dobre rozkręcił maszynę pisania i to pismem drukowanym, także używanym po dzisiejsze czasy.

W porządku, książka jest konieczną częścią istnienia i najdawniejsze formy są niezastąpione. Czy aby na pewno? A jak jest dziś? Pod tym względem niewiele się zmieniło, do czasu. Przez tyle lat książka praktycznie w ogóle nie ewoluowała. Do pewnego momentu myślano, że już nic więcej nie da się zrobić z grubym stosem papieru zapisanego drukiem, w miękkiej bądź twardej okładce. Jednak XXI wiek przyniósł reformę. Przyniósł rozróżnienie na tradycyjną formę książki i jej wirtualną odmianę. To tak, jakby odnaleziono nowy gatunek, nową jakość. Za pomocą komputerów, telefonów komórkowych tudzież odtwarzaczy mp4 możemy poczytać sobie nawet „Iliadę” Homera, instalując wcześniej odpowiednie oprogramowanie. Tak, z pewnością Gutenberg by to zrozumiał. Ostatecznie możemy włożyć słuchawki do uszu (najlepiej te dokanałowe) i posłuchać, jak to Rafał Ziemkiewicz czyta swoją „Michnikowszczyznę”, interpretując ją tak, jak mu się żywnie podoba. Zaleta? Zdecydowanie. Rafał Kosik, autor popularnej serii „Felix, Net i Nika”, dostrzega praktyczność elektronicznego przekazu treści, gdyż nie musimy co chwilę dźwigać ze sobą grubych tomów, bo mamy małe, leciutkie komórki. Ostatecznie notebooki. Tu się zgadzam, to jest udogodnienie zwłaszcza dla ludzi, którzy często korzystają z książek i muszą mieć do nich szybki i łatwy dostęp. Zaleta numer dwa. Dalej chyba wszystkie plusy się kończą, bo co jeśli bateria się rozładuje? Albo ktoś nam zwyczajnie ukradnie telefon i tym sposobem pozbawi nas nie tylko kontaktu z bliskimi, ale także potrzebnych materiałów? Kosik mówi też

o nadmiarze publikowanych (już nie wydawanych) książek - każdy przecież może coś napisać i wrzucić to do Internetu. Ponadto takie książki nie mają swojej zmaterializowanej postaci i pojawia się problem możliwości częstego kopiowania ich, skoro nie mają odpowiednich zabezpieczeń. Poza tym, o ile nosząc grube księgi podupada nasz kręgosłup, o tyle siedząc długo i często przy komputerze niszczy się nasz wzrok. Albo - albo. Więcej minusów niż plusów chyba o czymś świadczą. Ja uważam, że dużo tu zależy od nas samych, od naszej decyzji. Książka w swojej oryginalnej formule nie zginie, ale z pewnością będzie silnie wypierana przez konkurencję. I każdy według własnego uznania ma prawo wybrać, co mu się bardziej podoba - niczego nie zabraknie - ani bibliotek, ani laptopów.

Z jednej strony tyle się mówi o upadku książki, o osłabieniu jej pozycji i swojego rodzaju transformacji czytelniczej. Ale z drugiej strony czytanie jest modne i nadal propaguje się powinność czytania w zwyczajny sposób „jak Pan Bóg przykazał”. Do mnie osobiście częściej docierają hasła, banery czy reklamy mówiące o tym, jakie to przyjemne i rozwijające jest czytanie, jak bardzo cenne jest budowanie w dzieciach od małego nawyku czytania. Nie rzadko przekonuje się ludzi dorosłych, by nie zapominali o wadze czytania. Nikt nigdy nie przekonywał mnie o wyższości audiobooków czy e-książek. Dużo współczesnych ludzi, szczególnie tych młodych, chce mieć styl i jednocześnie być na czasie. W moich oczach jest to łączenie nie tyle przywiązań, co estetyki z dawnych lat, z nowoczesnymi zdobyczami i łatwo to pokazać na przykładzie właśnie książki. Nie mówi się, że to, co jest stare, jest złe. Nie mówi się o książce, że jest zła, bo chodzenie do biblioteki w okularach zerówkach i z papierowym kubkiem kawy ze Starbucks'a w ręce jest trendy. Chyba nawet bardziej niż odczytywanie foliałów z tabletów (osobiście nigdy czegoś podobnego na oczy nie widziałam, a staram się patrzeć, jakby nie było). Jeśli tak dalej pójdzie, książka może wręcz zdobyć sprzymierzeńców, a nie ich stracić. W czasach pośpiechu i codziennego zamieszania ludzie dostrzegają oazę, jaką jest biblioteka. Jest też pewna presja na odczytanie. Presja na to, żeby znać Stephena Kinga, Szymborską czy Tolkiena.

Są jednak (niestety) dwa minusy korzystania z dziedzictwa, jakim jest książka. W dodatku są dość denerwujące, bo my - czytelnicy - nie mamy na nie wpływu. Pierwszym z nich jest cena. Zdegustowane mole książkowe żalą się na forach (internetowych!), że książka kosztuje przeciętnie 30 - 40 złotych, co dla niektórych może oznaczać jedną książkę na miesiąc albo i mniej. Sugerują oni również, że przyszłość nie tyle zabije książkę, co jeszcze bardziej, o, zgrozo, podbije jej cenę. Niestety. Po drugie bardzo często księgarnie (nie biblioteki) zamykają się w kanonie lektur o zawężonej tematyce, mam tu na myśli nudne romanse, książki o wampirach czy poradniki jak żyć, żeby być szczęśliwym, żeby nie było nudno, żeby się nie stresować i nie mieć kompleksów, a przy okazji upiec rewelacyjne cud miód domowe babeczki po amerykańsku. Jeżeli nie ma tego, czego akurat szukamy, proponuje się nam zamówienie przez Internet (bo tanio i szybko, aczkolwiek też coś, przynajmniej przyjdzie stustronicowa księga we własnej osobie, a nie plik PDF zapisany na pulpicie). Nie znaczy to, że nie istnieją ciekawsze, głębsze i różnotematyczne książki. One żyją i żyć będą jeszcze długo, tylko niekoniecznie w okolicy naszej najbliższej księgarni. „Wyborcza” grzmi, że ponad połowa Polaków nie czyta nawet tych najkrótszych publikacji. Nie pojmuję tego. Bez książek, gazet, czasopism nie da się żyć. Tym bardziej, jeżeli chcemy być na topie. Reasumując. Koniec książki nie jest wcale tak blisko. Ci, którzy chcą z niej korzystać, mogą spać spokojnie. Tacy ludzie mogą się jedynie obawiać o natłok, atak z pięciu stron świata, telewizora, komputera i telefonu, jednego i drugiego, propagandy czytania przy pomocy nie okularów, lecz monitora. Ale to i tak za parę ładnych lat, jeśli w ogóle. Wierzę w książkę i nowinki techniczne tego nie zmienią, bo nie wyobrażam sobie,

żebym kiedykolwiek miała czytać lektury na komputerze, a nie delectując się sama istotą książki na wygodnym fotelu, przy dobrym świetle i z kubkiem herbaty zrobionej we własnej kuchni. Puentując, jak to powiedział Mark Twain: „Klasyka to książki, które każdy chciałby znać, a nikt nie chce czytać”.

BIBLIOGRAFIA:

www.rafalkosik.com/przyszosc-ksiazki

www.wyborcza.pl/56,75402,9760659,Jak_nie_czytaja_Polacy.html

www.pl.wikiquote.org/wiki/Ksi%C4%85%C5%BCka

Marta Błachowska

Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr III z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej – Curie w Opolu

Jaka będzie przyszłość książki? O tym, dlaczego tradycyjna książka, mimo upływu czasu, wciąż jest unikatem

„Nie myśl, że książki znikną- ten cytat, a właściwie tytuł wywiadu - rzeki z Umberto Eco i Jean -Claude Carriere - może stanowić główną myśl i być początkiem moich dalszych rozważań, gdyż w pełni zgadzam się z treściami prezentowanymi w owej książce. Mówiąc „w pełni mam też na myśli to, że - paradoksalnie - nie przeczytałam całego dzieła, a jednak mam o nim wyrobione zdanie, znam jego problematykę i mogę się domyślać, co jest napisane w jej dalszej części. Jest to odniesienie do U. Eco, który twierdzi, że „znajdujemy się więc pod przemożnym wpływem książek, których nie przeczytaliśmy. W mojej pracy, podobnie jak w cytowanym wcześniej utworze, będę snuć rozważania i przepowiednie, jaka w dzisiejszym świecie jest przyszłość książki. To, że moim zdaniem przetrwa, zaznaczyłam już wyraźnie na samym wstępie. Dlaczego? Bo zrewolucjonizowanie i odkrycie nowej metody druku przez Gutenberga jest wynalazkiem ponadczasowym, którego żadne nowości techniczne ani bieg czasu nie zniszczy. Nie piszę jednak jednoznacznie „wynalezienie, bo jego prekursorami byli Chińczycy, którzy w 866 roku n.e. wydrukowali „Diamentowa Sutrę”. Książka ewoluuje, jest to niezaprzeczalny fakt, jednak nie wierzę w to, by mogła kiedykolwiek całkiem zniknąć.

Po udoskonaleniu druku książki zaczęły być masowo produkowane, co pozwoliło na dostęp do nich wszystkim ludziom, już nie tylko tym najbogatszym. Jest to wynalazek tak ponadczasowy, że nie może zniknąć. U.Eco i J.C. Carriere twierdzą, że „książka, podobnie jak koło, jest czymś, czego nie da się ulepszyć”. Pozbawienie jej postaci czysto materialnej jest takie, jak pozbawienie człowieka duszy. Cała magia kryje się w starym, pożółkłym papierze i pozaginanych rogach, przede wszystkim jednak w niepowtarzalnym zapachu papieru. Nie wyobrażam sobie czytania bez szelestu przewracanych stron. Każda książka kryje w sobie jakąś tajemnicę, zapisaną pomiędzy stronicami historię. Dostając w swoje ręce stary, zniszczony biegiem czasu egzemplarz zawsze zastanawiam się, jaka jest jego historia. W jakich okolicznościach była czytana, czy odbyła podróż dookoła świata, a może miał ją u siebie jakiś wybitny geniusz? Książka jest świadkiem życia właścicieli, obserwuje ich klęski i triumf, zawody miłosne i chwile szczęścia. Dlatego też jest ona taka fascynująca, bo kryje w sobie nie tylko zapisaną treść, lecz także historie wielu ludzi, których nigdy nie poznamy, a dzięki naszej wyobraźni mogą stać się niezwykle i niepowtarzalne.

Internet, a co za tym idzie - coraz popularniejsze e-booki – są jedną z nowinek technicznych. Ich nadejście nie oznacza jednak śmierci książki, a jedynie jej rozwój, dopełniania się razem z innymi formami postępu. W cytowanej już parokrotnie przeze mnie książce podany jest przykład telewizji, które rzekomo miała wyprzeć teatr. Jednak stało się inaczej, obie te dziedziny sztuki i kultury doskonale ze sobą współgrają, nie stwarzając przy tym konfliktu. Czy z tradycyjnymi, drukowanymi książkami i prężnie rozwijającym się Internetem stanie się podobnie? Przeszukując Internet właśnie w poszukiwaniu inspiracji do napisania tego eseju natknęłam się na bardzo ciekawą stronę, w pełni poświęconą książce i jej rozwojowi. Jej autorzy pozwalają sobie na odważne porównanie epoki postgutenbergowskiej do czasów Homera, w których literatura istniała jako słowo mówione, przekaz ustny. Tak samo w dobie Internetu w sieci nic nie jest stałe, a dzięki ingerencji milionów ludzi zmieniają się konteksty, treść. Większą rolę niż sam autor ma w tym świecie czytelnik i jego opinie, sposób postrzegania i własna wizja przedstawionego fragmentu rzeczywistości i sztuki. Ten dynamizm może być bardzo twórczym i pozytywnym zjawiskiem, jednak według mnie jest po prostu cofnięciem się. Czy epoka oralności była zjawiskiem

tak świetnym, by dzisiaj do niej powracać? Czy nie jest to pewnego rodzaju protest wymierzony przeciwko Gutenbergowi, chęć rewolucji kolejnych pokoleń? Wynalezienie druku było zdarzeniem przełomowym w historii ludzkości, a książka powinna pozostać w swojej tradycyjnej postaci. Jest to sposób zachowania genialnych dzieł literatury, w Internecie niełatwo o zniknięcie, przeinaczenie. Dzieło zapisane może pozostać w niezmiętej formie tysiące lat i być źródłem wiedzy o całych cywilizacjach, podczas gdy Internet, tak jak przekaz ustny, jest bardzo niestały i niepewny. Za kilkaset lat wybitne dzieła zamieszczane tylko w Internecie zginą w gąszczu nieistotnych wiadomości, a rozwój techniki może sprawić, że takiego Internetu, jaki my znamy, w ogóle nie będzie. Książka drukowana natomiast przetrwa zawsze.

Autorem przedstawiającym przyszłość książki opozycyjnie do mojej wizji jest Łukasz Gołębiowski, twórca wielu książek poświęconych temu tematowi, takich jak „No future book”. Zwiastuje upadek bibliotek, księgarni i drukarni, które zastąpi Internet. Píše, że wszystko można dziś znaleźć w Internecie, a młodzi ludzie wolą przeczytać opinie swoich rówieśników niż słuchać starych krytyków literackich. Bardzo mi przykro, że tak jest postrzegana młodzież, tym bardziej, że sama do niej należę i z doświadczenia wiem, że zastępowanie książki e-bookami nie jest zjawiskiem bardzo popularnym. Tylko nieliczni z moich znajomych korzystają z tej formy i czytania, a najczęściej w przypadkach, kiedy po prostu zabrakło im czasu, by udać się po daną pozycję do biblioteki. Generalnie jednak tradycyjne książki w gronie młodych ludzi zdecydowanie wygrywają.

E-booki mogą za pewien czas, tak jak każda moda, odejść w niepamięć, bądź pozostać w równowadze z drukowanymi dziełami. Widmo upadku bibliotek i księgarni jest moim zdaniem mocno przesadzone, tym bardziej, że należę do grupy wiekowej, o której píše Ł. Gołębiowski. Ostateczny triumf Internetu nad wszelkimi innymi formami pisanymi byłby dla mnie oznaką oglupienia społeczeństwa, która przekreśla dorobek wcześniejszych pokoleń. Książka jest bytem kompletnym, więc jej istnienie tylko jako e-booka byłoby właściwie jej zniszczeniem.

Pytanie o to, jaka będzie przyszłość książki, dotyczy jednak nie tylko jej formy, ale także tego, czy w ogóle będzie istniała. Odpowiedź jest dla mnie jednak tak oczywista, że aż wstyd poruszać ten temat. W dzisiejszym świecie dużo jest pesymistów, którzy twierdzą, że młodzież przestanie czytać książki, zastępując ją przyjemnością grami komputerowymi, telewizją i wszelkimi innymi formami postępu techniki. Ta grupa wiekowa nie podąża jednak ślepo za wszystkim, co nowe, nie oglądając się za siebie. Przywołam cytat J.K.Rowling, pojawiający się w każdej części słynnej sagi o Harrym Potterze „Jeżeli myślisz, że w dobie komputerów sztuka czytania zanikła, zwłaszcza wśród dzieci, to niezawodny znak, że jesteś mugolem!

Młodzi mają ogromną wyobraźnię, potrzebę jej rozwijania, rozmarzenia, chwilowego „oderwania od rzeczywistości”. Dzięki książkom właśnie mogą to realizować, zatonać w świecie fantazji. Czytanie wygrywa z kinem, telewizją i komputerem, dlatego, że jest to niczym nieskrępowana forma tworzenia własnego świata. To od nas zależy, jak będzie wyglądała dana postać i całe jej otoczenie, możemy dowolnie ją interpretować, a także tworzyć alternatywne formy przeczytanej historii bądź jej dalszą część. Tego nie może zastąpić nawet najnowsza technologia, bo nigdy nie przewyżnimy tego, co jest na świecie największą siłą, czyli ludzkich umysłów. To człowiek jest twórcą postępu, wszystkich wynalazków. Skonstruował on to, co wcześniej zrodziło się w jego głowie. Dlatego też książki będą istnieć zawsze, bo dzięki nim rozwija się fantazja dzieci, a one same mogą przenieść się do magicznej krainy. Czy ktokolwiek chciałby z tego zrezygnować? Myślę, że jest to pytanie czysto retoryczne.

Tradycyjne książki przetrwają, tak jak kodeksy rzymskiego prawa, bo są ponadczasowe i zawsze aktualne. E-booki to jedna z tysięcy nowinek technicznych, które po upływie czasu tracą swoją popularność, a nawet w momencie największego apogeum nie wszyscy z nich korzystają. Znaczna część ludzkości jest tradycjonalistami i niechętnie podchodzi do tego typu zmian. Osobiście nie jestem zwolenniczką książek elektronicznych, bo pozbawia to duszy

dane dzieło, możliwości wczucia się w sytuację bohaterów, a także emocji towarzyszących czytaniu. To niesamowite, że ten sam tekst w wersji wydrukowanej i elektronicznej odbiera się zupełnie inaczej. Czytanie to magia, z której Internet odziera książkę. Na szczęście wiem, że jest na tyłu dużo zwolenników mojego poglądu i wizji przyszłości książki, że na pewno przetrwa w swojej drukowanej formie jeszcze tysiące, a nawet miliony lat. Zawsze, gdy zaczynam mieć zły nastrój i czuję się sfrustrowana to wiem, że mogę przenieść się do innego (może dzięki temu lepszemu?) świata. I życzę każdemu, by odnalazł taką swoją magiczną rzeczywistość na kartach tradycyjnej, staromodnej książki.

Beata Wietecha - Gwozdecka
MiGBP w Kluczborku

**5 LAT
DKK**

Pięć lat DKK w MiGBP w Kluczborku

W czerwcu bieżącego roku mija pięć lat działalności DKK Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Kluczborku. Chciałoby się zapytać, z nutką niedowierzania: czy to możliwe, że już minęło pięć lat? A jeszcze nie tak dawno, dzięki informacji wojewódzkiej koordynatorki DKK, tworzyliśmy nasz kluczborski DKK.

Z początkiem działalności Dyskusyjny Klub Książki liczył sobie pięciu klubowiczów. Co roku szeregi Klubu poszerzały się o nowych członków. Był to powód do zadowolenia dla moderatora DKK. Dziś Dyskusyjny Klub liczy sobie 15 osób. Każdy „nowy” jest ciepło i serdecznie witany.

spotkanie Klubowiczów (źródło: MiGBP w Kluczborku)

Dyskusyjny Klub Książki to przede wszystkim jego członkowie. Oni decydują o doborze omawianych książek, o tym z jakim pisarzem zamierzają się spotkać, wyznaczają liczbę, dzień, godzinę i miejsce spotkania DKK, dlatego pozwolę sobie dopuścić ich dogłosu i przedstawić to, co podoba im się w DKK, co zyskali, a co chcieliby zmienić. Dla większości, częścią najważniejszą kluczborskiego Klubu, są jego członkowie, bo jak pisze jedna z pań: „Prawdziwym, choć ukrytym, tematem rozważań DKK są jego członkowie.”

Grono ludzi o różnych, zainteresowaniach, temperamentach, których łączy miłość do książek. Tu mogą zapomnieć o troskach dnia codziennego, dowiedzieć się coś ważnego, ciekawego, pozyskać dobre słowo, a nawet skrytykować. Dla nich spotkania to relaks, nauka i terapia. Żałują, że tak krótko trwają, że czas spotkań tak szybko mija.

Dzięki Klubowi mogą uczestniczyć w spotkaniach z wybranym pisarzem, „oglądać” go na żywo, porozmawiać. Narzekają, że tych spotkań jest za mało, że tak wielu jest ciekawych autorów książek, z którymi chcieliby się spotkać, podyskutować.

Uczestnictwo w DKK pozwoliło im poszerzyć zainteresowania czytelnicze, pozyskać nowe przyjaźnie, zyskać pewność siebie. Tu czują się jak w rodzinie i cieszą się, że są członkami kluczborskiego DKK, bo jak pisze jeden z panów: „w naszym gronie, między nami dobrze jest.”

spotkanie z Barbarą Kosmowską (źródło: MiGBP w Kluczborku)

Miłosława Moździoch

Szkolne Multimedialne Centrum Dydaktyczno-Biblioteczne w Dobrzenu Wielkim

Czytanie – lubię to! – relacja z I Festiwalu Literatury Młodzieżowej

„Czy warto organizować festiwal literatury w dobie Internetu? Czy warto namawiać do czytania, choć powszechnym stało się przekonanie, że młodzi ludzie nie czytają? Czy warto iść pod wiatr?” – tak zaczęła przemówienie Dyrektor Zespołu Szkół w Dobrzenu Wielkim dr D. Gajda-Szczegielniak. Gdy emocje już opadły, mogę bez wahania powtórzyć za Panią Dyrektor – WARTO !

W ostatni piątkowy poranek lutego br. w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim odbył się I Festiwal Literatury Młodzieżowej „Czytanie – lubię to!”. Organizatorem Festiwalu było Szkolne Multimedialne Centrum Dydaktyczno-Biblioteczne w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim. Motywem przewodnim imprezy stała się „Jeźycjada” Małgorzaty Musierowicz. Już od samego rana goście, zawodnicy oraz uczniowie zjawiali się tłumnie w szkolnej hali widowiskowo-sportowej.

Uczniowie przebrali się za bohaterów powieści młodzieżowych

Festiwal rozpoczął się od spotkania z gościem – pisarką Beatą Andrzejczuk, autorką m.in. kilkutomowego „Pamiętnika nastolatki”, „Opowiadań rodzinnych” oraz „Historii ukrytej w czekoladzie”. Moderatorem spotkania była kierownik Szkolnego Multimedialnego Centrum Dydaktyczno-Bibliotecznego p. Mirosława Grabowska. Pani Beata okazała się wspaniałym rozmówcą. Bardzo kontaktowa, żywiołowa. Opowiedziała wszystkim o swoim warsztacie literackim oraz zachęcała do pisania. Uczniowie bez skrępowania mogli zadawać jej pytania. Pisarka do Dobrzenu przyjechała razem ze swoją córką, która jest pierwowzorem głównej bohaterki „Pamiętnika nastolatki”.

Pisarka Beata Andrzejczuk z chęcią rozdawała autografy

Głównym punktem programu był konkurs drużynowy pt.: „Jeźcjada bez tajemnic”. Zawodnicy przyjechali do nas z całego województwa. Mogli się wykazać znajomością powieści Małgorzaty Musierowicz, a także pomysłowością, refleksem oraz sprytem. Każda z drużyn reprezentowała innych bohaterów „Jeźcjadi”. Zawodnicy m.in. odpowiadali na pytania dotyczące powieści, wykazywali się znajomością Poznania i wyjaśniali trudne słowa, których używali bohaterowie „Jeźcjadi”. Walka była bardzo wyrównana. Jednak ostateczne zwycięstwo przypadło drużynie Idy Borejko, którą reprezentowało Publiczne Gimnazjum w Dobrzenu Wielkim. Drugie miejsce przypadło Publicznemu Gimnazjum w Chróścicach a trzecie miejsce - Publicznemu Gimnazjum nr 5 w Opolu. Warto było powalczyć, gdyż nagroda główna to wycieczka do Poznania „Szlakiem rodziny Borejków”!

Drużyny miały do wykonania różne zadania

Zawodnicy przybierali nazwy bohaterów Jeźycjady

Twórczość M. Musierowicz stała się także motywem konkursu plastycznego pt.: „Drzewo genealogiczne Borejków”. Młodzież wykazała się pomysłowością. Drzewa były szkicowane ołówkiem, wyklejane bibułą, ryżem a nawet szyte wełną. Zwycięstwo przypadło ryżowemu drzewu uczniów z Publicznego Gimnazjum w Żelaznej.

Uczniów oceniało jury w składzie: pisarka Beata Andrzejczuk (przewodnicząca), Iwona Kowalska - nauczyciel dyplomowany, polonista z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu, Bożena Ratajczak-Olszewska, nauczyciel dyplomowany, specjalista w zakresie wiedzy o Poznaniu, kierownik biblioteki w Państwowej Wyższej Medycznej Szkole Zawodowej w Opolu.

Drzewa genealogicznych rodziny Borejków

Publiczność mogła także zobaczyć scenkę teatralną w wykonaniu Koła Czytelniczo-Filmowego. Scenka została wykonana na motywach powieści Katarzyna Majgier „Trzynastka na karku”.

Festiwal nie mógł odbyć się również bez głośnego czytania. „Czytaj dzieciom – 20 minut dziennie – codziennie!” – to hasło reklamowe znanej akcji przyświecało również nam. Dzięki Pani Wójt, Irenie Weber, przenieśliśmy się w atmosferę szkolnej wywiadówki lat 80. i słuchaliśmy fragmentu powieści M. Musierowicz pt.: „Brulion Bebe B”. Także uczniowie chętnie przeczytali fragment powieści tejże autorki i w zabawny sposób zaprezentowali fragment „Języka Trolli”.

Głośne czytanie fragmentu „Języka Trolli”

Spotkanie zakończyło wystąpienie p. Roberta Miszczuka, bibliotekarza z Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Warszawie. Przedstawił on tajemnice projektu „Wydajemy własną książkę”.

Projekt „Wydajemy własną książkę” wzbudził duże zainteresowanie

Choć powszechnym stało się przekonanie, że młodzież nie czyta, to jednak w czasie Festiwalu potrafiła bawić się literaturą. Drużyny biorące udział w konkursie były bardzo dobrze przygotowane ze znajomości powieści. Młodzież z zainteresowaniem przysłuchiwała się instrukcjom jak napisać własną książkę. Niektórzy pytają – powtórzymy imprezę?

W takim wypadku nie pozostaje mi nic innego, jak zaprosić za rok na II Festiwal Literatury Młodzieżowej!

Zdjęcia: Amanda Szczygiecka, uczennica PG w Dobrzenu Wielkim

Gabriel Mika
MiGBP w Głubczycach

PREZENTACJE OPOLSKICH BIBLIOTEK

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Głubczycach

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Głubczycach rozpoczęła swą działalność 9 grudnia 1946 roku. W tym długim czasie kilka razy zmieniała się jej siedziba i struktura. Od 1997 roku została połączona z Miejskim Ośrodkiem Kultury.

W 2008 roku biblioteka została przeniesiona do swej obecnej siedziby w pomieszczeniach nowo odbudowanego ratusza miejskiego. Nowy lokal zajmuje powierzchnię 558 m², na której znajdują się: Wypożyczalnia dla Dorosłych, Czytelnia, Oddział Dziecięcy, biuro i pomieszczenia socjalne. Po uzyskaniu dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz przychylnym decyzjom Rady Miasta Głubczyc zakupiono nowe regały, meble i sprzęt komputerowy. Użytkownicy MiGBP otrzymali do dyspozycji 10 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu oraz drukarki i ksero. Postawiono też 3 terminale katalogowe.

Wypożyczalnia (fot. MiGBP Głubczyce)

Oddział Dziecięcy (fot. MiGBP Głubczyce)

Czytelnia (fot. MiGBP Głubczyce)

Od lutego 2009 r. Biblioteka korzysta z Systemu Bibliotecznego Mateusz. Był to ważny moment w historii biblioteki. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom program znacznie przyspieszył opracowywanie zbiorów. Możliwe stało się automatyczne pozyskiwanie opisów z baz zewnętrznych. Dodatkowo każdy opis można uzupełnić o zawartość i spis treści dokumentu oraz zeskanować jego okładkę. Możliwa jest też rezygnacja z tradycyjnych ksiąg inwentarzowych i zastąpienie ich drukowanymi.

Na tych zmianach skorzystali też czytelnicy. Mogą bez przeszkód, poprzez sieć Internet, kontrolować stan swojego konta i historię wypożyczeń, dodatkowo zdalnie prolongować, zamawiać i rezerwować potrzebne dokumenty. System – poprzez SMS - powiadamia czytelnika o zwrocie książki, na którą jest zapisany. Większość operacji możliwa jest po zalogowaniu użytkownika. Logowanie następuje po wpisaniu PIN-u i numeru karty, którą czytelnik otrzymuje przy zapisie do biblioteki.

W 2011 roku z biblioteki korzystało 4484 czytelników. Podobnie jak w latach wcześniejszych w zdecydowanej większości byli to uczniowie głubczyckich szkół i studenci. Odwiedzający wypożyczyli 70810 woluminów na zewnątrz, na miejscu udostępniono 37892 książek.

Księgozbiór głubczyckiej biblioteki składa się z wydawnictw zwartych i czasopism. Wydawnictwa zwarte na koniec 2011 r. liczyły 60817 woluminów. Są to publikacje o charakterze naukowym, popularnonaukowym, publicystycznym, wydawnictwa encyklopedyczne i literatura piękna dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Księgozbiór stale się powiększa dzięki zakupom nowości i darom czytelników. Zakres gromadzonych zbiorów uwzględnia potrzeby lokalnej społeczności. Są to przede wszystkim lektury, podręczniki akademickie i beletrystyka. Drugą

część zbiorów stanowią czasopisma. Niestety, ze względu na brak magazynu, nie są one archiwizowane. Wyjątek stanowi prasa bibliotekarska i czasopisma regionalne.

Księgozbiór dopełniają zbiory obcojęzyczne. O ich gromadzenie wnioskowali sami czytelnicy przedstawiając na stronie internetowej i podczas rozmów z pracownikami propozycje zakupów. Dzięki temu wydzielono z ogólnego rejestru dostępnych książek oddzielny podzbiór książek obcojęzycznych. Ułatwiło to wyszukiwanie potrzebnych pozycji. Zakupiono też nowe. Dzięki współpracy z biblioteką w Krnovie otrzymaliśmy w darze 15 książek w języku czeskim. Z doświadczeń pracowników wynika, że najczęściej sięgają po nie ludzie młodzi.

Cały księgozbiór stanowi podstawę większości organizowanych w bibliotece dużych i małych wystaw. Ich tematyka zależy od aktualnych wydarzeń literackich, politycznych oraz rocznic historycznych, promują naszą „małą ojczyznę”, przybliżają sylwetki sławnych ludzi, a także prezentują dorobek biblioteki. Regularnie prezentowane są nowości książkowe, szczególnie te, wokół których pojawił się „szum medialny”.

Wiele miejsca w swej działalności Biblioteka poświęca promocji czytelnictwa. Służą temu spotkania autorskie, wspomniane już wystawy, konkursy i zabawy oraz lekcje biblioteczne.

Spotkania autorskie organizowane przez MiGBP są bezpłatne i otwarte dla wszystkich chętnych. Szczególnie chętnie biorą w nich udział najmłodszy mieszkańcy miasta, dla których jest to nowe, ciekawe przeżycie. Każde spotkanie wygląda inaczej. Część zaproszonych osób opowiada o powstawaniu swego dzieła, inni czytają fragmenty. Szczególnie ciekawe są spotkania z osobami, które proponują zgromadzonym konkursy, gry i zabawy. Często uczestnicy zadają „niewygodne” pytania. Dla dzieci szczególnie emocjonujące jest zbieranie autografów. Do Głubczyc, spotkać się z naszymi czytelnikami przybyło wielu wspaniałych gości. Były to osoby znane w całym kraju lub tylko na płaszczyźnie lokalnej. W naszych murach gościli między innymi Marta Fox, Izabela Sowa, Mariusz Czubaj i Marek Krajewski. W ramach polsko-czeskich warsztatów literackich swoją twórczość przedstawili Jacek Podsiadło i Paweł Marcinkiewicz. Podczas warsztatów wystąpiła też Maria Farasiewicz – nauczycielka ZSM, która przygotowała recital poezji śpiewanej oraz historyk regionu głubczyckiego Katarzyna Maler. W listopadzie odbyły się dwa kolejne spotkania.

Spotkanie autorskie z Markiem Krajewskim

Spotkanie odbędzie się w Czytelni Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej dnia 11 października 2011 roku o godz. 17.00

WSTĘP WOLNY

Marek Krajewski (ur. 4 września 1966 we Wrocławiu) – filolog klasyczny, specjalista w zakresie językoznawstwa łacubskiego, były wykładowca Uniwersytetu Wrocławskiego, autor kryminałów, laureat Paszportu Polityki.

Źródło: <http://www.glubczyce.e-bp.pl/>

Sporym zainteresowaniem cieszą się konkursy czytelnicze i plastyczne. Przykładowo w 2010 r. odbył się konkurs literacki „Głubczyce-miasto, które kocham”. Jego adresatem była młodzież licealna. Dla najmłodszych przygotowano konkursy na Dynię Halloween, projekt zakładki do książki i hasło promujące bibliotekę.

Na prowadzone przez bibliotekę lekcje biblioteczne chętnie przychodzą uczniowie szkół z naszego powiatu. Mogą się nauczyć korzystania z różnego rodzaju dokumentów – słowników, encyklopedii oraz zapoznać się z obsługą katalogu. Mogą też spróbować swoich sił próbując odnaleźć wskazaną książkę na półce. W lekcjach bibliotecznych prowadzonych przez Oddział Dziecięcy biorą też udział przedszkolaki. Jest to dla nich często pierwszy kontakt z biblioteką, podczas którego dowiadują się o funkcji biblioteki, zasadach korzystania i zachowania się w placówce.

Źródło: <http://www.glubczyce.e-bp.pl/>

Wiele miejsca poświęca się promocji samej biblioteki. Strona internetowa biblioteki (www.glubczyce.e-bp.pl) jest jedną z najlepszych form poinformowania społeczeństwa o jej działalności. Informacje tam zamieszczane są systematycznie aktualizowane i zmieniane zgodnie z sugestiami użytkowników. Znaleźć tu można informacje ogólne (lokalizacja, godziny otwarcia, regulamin i historię biblioteki), a także przydatne linki. Na stronie dostępny jest katalog on-line, galeria zdjęć i statystyka biblioteczna. Jest to też wirtualna kronika biblioteki. Są tu bowiem rejestrowane wszystkie podejmowane działania. Tutaj też użytkownik zdalnie wyszuka, zamówi i zarezerwuje potrzebne mu materiały. Dzięki stronie domowej istnieje możliwość dotarcia do potencjalnych użytkowników. Strona, poprzez e-mail i gadu-gadu, daje też możliwość zapytania bibliotekarza o kwestie związane z działalnością biblioteki i skierować prośby o zakup proponowanych materiałów. Ponadto istnieje możliwość kontaktu z bibliotekarzem poprzez telefon i oczywiście w bezpośredniej rozmowie.

Elementem promocji jest też ulotka informacyjna o bibliotece. Została przygotowana wspólnie z czeską biblioteką miasta Krnova. Informuje ona o lokalizacji, godzinach otwarcia i historii bibliotek w tych miastach partnerskich. Jej wydanie było możliwe dzięki pozyskaniu środków z Unii Europejskiej.

Digitalizacja stała się sposobem promocji wielu bibliotek. Prześcigają się one w poszukiwaniu ciekawych, rzadkich materiałów, które znajdują się w ich zbiorach oraz są w posiadaniu osób prywatnych. Po zeskanowaniu często nadwątlony upływem czasu materiał nie trafia bezpośrednio do rąk czytelnika. Pozwala to uniknąć dalszego niszczenia dokumentu, chroni go przed kradzieżą, a jednocześnie pozwala dotrzeć z nim do szerokiej rzeszy odbiorców. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Głubczycach od 2007 roku współpracuje ze Śląską Biblioteką Cyfrową. Od tego czasu na stronie internetowej www.sbc.org.pl sukcesywnie pojawiają się nowe publikacje. Są to starodruki, pozycje książkowe z XIX i początku oraz materiały związane z historią i kulturą naszego miasta oraz okolicznych miejscowości. Przede wszystkim stare pocztówki, zdjęcia, kroniki i albumy.

W bibliotece dostrzega się też zmiany dokonujące się w polskim społeczeństwie, dotyczące starzenia się Polaków. Coraz częstszymi czytelnikami są osoby po 60. roku życia, które po zakończeniu aktywności zawodowej szukają odpowiedniej formy spędzania wolnego czasu. Dla nich, oprócz ciekawej lektury, przygotowano i przeprowadzono bezpłatny kurs komputerowy. Wzięło w nim udział sześćdziesięciu emerytów. Uczestnicy zdobyli podstawową wiedzę o obsłudze komputera. Nauczyli się wyszukiwać informacji w Internecie, korzystać z poczty elektronicznej oraz obsługi kilku programów. Po zakończeniu każdy otrzymał dyplom i pamiątkowe zdjęcie. Dzięki kursowi udało się pozyskać też nowych czytelników, którzy wcześniej nie korzystali z usług biblioteki.

Biblioteka szeroko współpracuje ze środowiskiem lokalnym. Wspólnie z głubczyckim Miejskim Ośrodkiem Kultury organizowane są konkursy dla dzieci i młodzieży. Dotyczą one czytelnictwa, ale również innych form pracy. Identyczna sytuacja dotyczy szkół. Uczniowie są głównymi adresatami organizowanych przez bibliotekę konkursów i zabaw. Uczestniczą w spotkaniach autorskich i warsztatach literackich. Organizowane są dla nich lekcje biblioteczne. Pracownicy biblioteki angażują się też w inne, „nietypowe” formy działalności. Najlepszym przykładem jest współpraca z Europejskim Stowarzyszeniem Kobiet Aktywnych „ESKA”. Organizuje ono cyklicznie otwarte spotkania dla mieszkańców miasta. Na każdym z nich omawiane jest jakieś zagadnienie dotyczące zdrowia i właściwego trybu życia. Podczas jednego z nich zaprezentowana została literatura prozdrowotna dostępna w naszej bibliotece. Jest to doskonała okazja dla zaprezentowania księgozbioru biblioteki poza placówką i zachęcenia do sięgnięcia po nią. Członkowie Związku Emerytów i Rencistów uczestniczą w organizowanych w bibliotece kursach komputerowych.

W bibliotece możliwe jest też uzyskanie bezpłatnej pomocy prawnej i informacji obywatelskiej. Każdy czytelnik, który nie radzi sobie w gąszczu przepisów, może zwrócić się do bibliotekarza o pomoc. Ten wskaże możliwości poszukania odpowiedzi na dany temat, lub, gdy jest taka konieczność, zwróci się o pomoc do prawników z Internetowego Serwisu Prawno-Obywatelskiego Katowice-Opole.

Najnowszą inicjatywą głubczyckiej biblioteki było nawiązanie współpracy z Biblioteką w Krnowie. Dzięki temu udało się pozyskać środki z Unii Europejskiej na zorganizowanie warsztatów literackich i konkursu po obu stronach granicy. W warsztatach zorganizowanych w Polsce i Czechach wzięło udział ponad 100 osób.

Wszystkie te inicjatywy są doceniane przez naszych użytkowników. Przeprowadzona w 2010 roku ankieta pokazała, że głubczycka biblioteka jest odbierana jako nowoczesna, dobrze zarządzana i sprawnie działająca instytucja. Doceniono też fachowość i zaangażowanie pracowników.

Alicja Kisala, Anna Załona
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu

60 lat Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu

LATA 1951–2001

Centralna Biblioteka Pedagogiczna w Opolu powstała w kilka miesięcy po utworzeniu województwa opolskiego. Inicjatorem powstania specjalistycznej biblioteki przeznaczonej dla nauczycieli i pracowników oświaty był Teodor Musioł, ówczesny kierownik Wydziału Oświaty Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu. Organizację biblioteki powierzono Annie Zakrzewskiej – wizytatorce bibliotek szkolnych i pedagogicznych. Pierwszym pracownikiem biblioteki była **Janina Kośna**, która została zatrudniona na stanowisku bibliotekarza 1 lutego 1951 r. Dnia 27 marca 1951 r. dyrektorem biblioteki została **Kamila Wartanowicz**. Zajęła się ona organizowaniem Centralnej Biblioteki Pedagogicznej w Opolu i jej powiatowych oddziałów. Pierwsza dyrektor PBW tak wspominała początki tworzenia biblioteki: „Jakże był skromny księgozbiór biblioteki – tylko 85 volumenów, które otrzymała biblioteka z Inspektoratu Opolskiego. Z takim „majątkiem” zaczynała działalność dzisiejsza PBW. Pierwsze pomieszczenia biblioteki znajdowały się na parterze budynku Zarządu Okręgu ZNP przy ul. Ozimskiej 55.

Dyrektor PBW w Opolu Kamila Wartanowicz przed pierwszą siedzibą biblioteki przy ul. Ozimskiej

Wraz z Centralną Biblioteką Pedagogiczną powstało sześć powiatowych bibliotek pedagogicznych (w Brzegu, Kluczborku, Koźlu, Nysie, Oleśnie i Raciborzu), które utrzymywała i zaopatrywała Centralna Biblioteka Pedagogiczna w Opolu. Najmłodszym dzieckiem PBW była PBP w Krapkowicach, założona w roku szkolnym

1957/1958, jako że powiat ów, jako samodzielna jednostka administracyjna, powstał najpóźniej. Tylko powiat opolski nie posiadał powiatowej biblioteki pedagogicznej, ponieważ PBW przejęła na siebie obowiązek obsłużenia nauczycielstwa powiatu opolskiego¹. Siedzibami PBP były przeważnie inspektoraty oświaty (6), powiatowe oddziały ZNP (4) lub szkoły (3).

W 1951 r. księgozbiór biblioteki liczył 3288 tomów, a liczba pracowników wzrosła do trzech. Natomiast księgozbiór bibliotek powiatowych liczył 3261 tomów.

Pod koniec tegoż roku nastąpiła zmiana nazwy biblioteki na **Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Opolu**. W tym samym roku ukazało się zarządzenie określające funkcjonowanie, cele i zadania bibliotek pedagogicznych w kraju²: „Pedagogiczne biblioteki służą nauczycielom i innym pracownikom oświatowym w kształceniu i doskonaleniu się zawodowym i ideowym, w rozszerzaniu i pogłębianiu wiedzy w dziedzinach związanych z oświatą i wychowaniem, w zaspokajaniu potrzeb czytelniczych w zakresie klasycznej literatury pięknej oraz literatury poruszającej problemy życia codziennego. Celem PBW jest również umożliwienie prac naukowo-badawczych z zakresu oświaty i wychowania oraz poradnictwo i instruowanie bibliotekarzy bibliotek posiadających księgozbiór z zakresu oświaty i wychowania”.

Pierwsze lata działalności PBW w Opolu to ogrom prac związanych z organizacją biblioteki wojewódzkiej, gromadzeniem i opracowaniem zbiorów, zakładaniem inwentarzy, katalogów, szkoleniem personelu oraz tworzeniem pedagogicznych bibliotek powiatowych.

W 1952 r. powstały dwie nowe biblioteki powiatowe w Koźlu i Głubczycach, tak więc sieć biblioteczna liczyła już osiem bibliotek powiatowych, które stale powiększały swój księgozbiór i liczbę czytelników-nauczycieli. Księgozbiór u schyłku 1952 r. liczył 5905 tomów, natomiast zarejestrowanych czytelników było 356.

Wobec rozwinięcia pracy PBW lokal, który dotychczas zajmowała biblioteka, okazał się za mały, rozpoczęto więc starania w WRN o nowy lokal. Jesienią 1952 r. bibliotekarze dowiedzieli się, że dla bibliotek opolskich remontowany będzie specjalny dwupiętrowy budynek przy ul. Piastowskiej, w którym zamierzano ulokować dwie biblioteki wojewódzkie: pedagogiczną i publiczną.

Przeprowadzka do nowego gmachu biblioteki nastąpiła 18 września 1953 r. O nowej siedzibie PBW w Opolu w samych superlatywach wyrażano się w lokalnej prasie: „Z prawdziwą przyjemnością wchodzi się do lokalu Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej przy ul. Piastowskiej 18. Nie ma dwóch zdań, że urządzony z dużym smakiem lokal biblioteczny, umieszczony na parterze, jest silnym magnesem przyciągającym czytelnika. Szkoda tylko, że zamiast planowanych ośmiu sal PBW otrzymała jedynie pięć, wskutek czego znów nastąpiło pewne zagęszczenie. Trzeba było z pracownią biblioteczną przenieść się do magazynu, a z gabinetami (metodycznym oraz informacji bibliograficznych) do czytelni. Ta ostatnia jest urządzona bodaj wzorowo. Wiele światła, dużo zieleni, wygodne stoliki, pojemny magazyn, sprawna, uprzejma obsługa i absolutna cisza. To wszystko sprawia, że można tu naprawdę z pożytkiem pracować i równocześnie wypoczywać”³.

¹ K. Wartanowicz, Rozwój i działalność bibliotek pedagogicznych województwa opolskiego w okresie XV-lecia Polski Ludowej, „Biuletyn Nauczyciela Opolskiego” 1960, nr 2, s. 72.

² Zarządzenie Ministra Oświaty z 21.05.1951 r. w sprawie statutu pedagogicznych bibliotek wojewódzkich, Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty 1951, nr 10, poz. 116.

³ A.M., W opolskiej księżnicy, „Głosy znad Odry” 1954, nr 19, s. 2.

Izabella Niewińska w Gabinetce Metodycznym, 1968 r.

PBW w Opolu prowadziła szeroko zakrojoną pracę popularyzatorską, na którą składała się organizacja wystaw okolicznościowych i tematycznych, odczytów, dyskusji, lekcji bibliotecznych dotyczących w szczególności realizacji programu języka polskiego z zakresu „ogólnej wiedzy o książce”. Ponadto w 1957 r. PBW postanowiła zorganizować dla swoich czytelników cykl odczytów pt. „Umiłowanie książki”. Inauguracyjny odczyt, pt. „Powieść historyczna dla młodzieży”, wygłosił **Edward Tomaszewski**. Biblioteka organizowała również spotkania z naukowcami. Jednym z najwybitniejszych gości PBW w Opolu był luminarz polskiej pedagogiki prof. dr Bogdan Suchodolski, którego prelekcji „O wychowaniu dla przyszłości” (1959 r.) wysłuchało 600 nauczycieli z całego województwa. W tym samym roku biblioteka gościła Melchiora Wańkowicza, a rok później Wincentego Okonia, który wygłosił wykład „O eksperymencie w szkole”. Jedną ze stałych form pracy, kierowanych do nauczycieli i wychowawców, były również prowadzone w latach 1959-1966 dziesięciominutowe **pogadanki radiowe**, wygłaszane w Opolskiej Rozgłośni Polskiego Radia.

Melchior Wańkowicz wśród pracownic PBW w Opolu, 1959 r.

W latach 60. praca PBP poprawiła się dzięki działalności opiekuna tychże bibliotek **Bogusława Żurakowskiego**. Sieć bibliotek powiatowych liczyła trzynaście placówek, w których zgromadzono 77664 książki. Obsługiwały one 3097 czytelników. PBW posiadała zbiory liczące 50703 vol. W tym roku, dzięki zabiegom dyrektora Wartanowicz, uzyskano dwuizbowy lokal o powierzchni 32 m² przy ul. Strzelców Bytomskich 10, dla pomieszczenia filii PBW, nazywanej żartobliwie „ambasadą”. Zdeponowano w niej księgozbiór obcojęzyczny w ilości 8553 vol. Pierwszymi pracownikami filii byli **Urszula Rosińska** i **Edward Tomaszewski**, a następnie **Henryk Smyk**. W Wydziale Zbiorów Specjalnych przechowywano, szczegółowo opracowywano i udostępniano księgozbiór, który przejęty został z byłej biblioteki klasztornej w Nysie. Był to księgozbiór w językach: greckim, łacińskim, niemieckim, francuskim, angielskim.

Rok 1964 przyniósł dwa ważne dla pracy biblioteki wydarzenia. Po długich staraniach dyrektor Kamili Wartanowicz, Przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej w Opolu przydzielił bibliotece jednopiętrowy budynek sąsiadujący z lokalem PBW. Budynek wymagał jednak kapitalnego remontu. Drugim ważnym wydarzeniem było przyznanie bibliotece samochodu marki „Towos-Nysa”, który został przystosowany do przewożenia księgozbioru do szkół wiejskich województwa opolskiego i otrzymał miano „**bibliowozu**”. Bibliowóz był novum w całej ogólnopolskiej sieci bibliotek pedagogicznych. Pod koniec 1965 r. okazało się, że dzięki bibliowozowi uzyskano o 1084 czytelników więcej niż w roku poprzednim (w tym 893 czytelników przybyło na wsi) i wypożyczono o 12529 tomów więcej (w tym 8144 vol. nauczycielom wiejskim).

Należy też odnotować wydarzenie świadczące o rozwoju PBW – w schemacie organizacyjnym przybyła nowa komórka – **Wydział Metodyczny**, który otrzymał obowiązki gromadzenia, opracowywania i udostępniania sprzętu i środków audiowizualnych dla potrzeb nauczycieli i szkół. Kierowanie wydziałem powierzono **Izabeli Niewińskiej**. Tworzony katalog środków audiowizualnych obejmował trzy główne działy: płyty, przezrocza i materiały poglądowe. W połowie 1968 r. biblioteka posiadała 307 opracowanych płyt, 519 przezroczy, 84 komplety fotokopii, 15 kompletów tablic poglądowych oraz 6 taśm z nagraniami dla wychowania muzycznego klas licealnych. Gabinet Metodyczny posiadał również księgozbiór z dziedziny bibliotekoznawstwa i wiedzy o książce, pomoce metodyczne do szkolenia bibliotekarzy oraz kontynuował budowę katalogów i kartotek z zakresu bibliotekoznawstwa, czytelnictwa i prawnych przepisów bibliotecznych⁴.

⁴ Zob. szerzej: K. Wartanowicz, Narodziny służby audiowizualnej w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Opolu, „Z doświadczeń bibliotek szkolnych i pedagogicznych” R. 9 (1970), s. 125 ;

I. Niewińska, Nowe formy pracy Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu, „Kwartalnik Nauczyciela Opolskiego” 1967, nr 1, s. 70–71.

Edward Tomaszewski „Dziadziuś”, przy nim m. in. Stefania Czajkowska, Sabina Kalicka, Izabella Niewińska, Kamila Wartanowicz, Barbara Stasz, 1965 r.

W 1966 r. biblioteka otrzymała nowy sześćoizbowy lokal w budynku przylegającym do gmachu głównego PBW. Trwająca dwa lata adaptacja budynku dla potrzeb bibliotecznych została zakończona w sierpniu i pracownicy biblioteki rozpoczęli urządzenie magazynów, Wydziału Administracyjno-Finansowego, Gabinetu Dyrektora i Wydziału Instruktażu Terenowego. Rozpoczęto również remont starego lokalu. Wszystkie te przedsięwzięcia poprawiły warunki pracy PBW, unowocześniły i uczyniły bardziej estetycznym wygląd całego lokalu.

Ustawa o bibliotekach z 9 kwietnia 1968 r. oficjalnie włączyła sieć bibliotek pedagogicznych w ogólnokrajową sieć biblioteczną. Zgodnie z art. 12 ustawy biblioteki pedagogiczne należą do bibliotek państwowych i stanowią sieć resortową w obrębie ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. W rozdziale 6 ustawy pt. „Biblioteki szkolne i pedagogiczne” bibliotekom pedagogicznym wyznaczono zadanie prowadzenia działalności w zakresie kształcenia i doskonalenia pracowników pedagogicznych.

2 stycznia 1970 r. Kuratorium Okręgu Szkolnego Opolskiego powołało na stanowisko dyrektora PBW w Opolu **Barbarę Stasz**, która kierowała biblioteką do 1992 r.

Zasadniczy wpływ na dalszy kierunek rozwoju biblioteki pedagogicznej miało powołanie w 1972 r. Instytutu Kształcenia Nauczycieli i jego terenowych ogniw – Instytutów Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych (IKNiBO), a następnie Oddziałów Doskonalenia Nauczycieli (ODN). IKN i jego filie terenowe, mające status placówek naukowych i dydaktycznych, zostały uznane za najbardziej predestynowane do ścisłego współpracowania z siecią bibliotek pedagogicznych oraz merytorycznego ukierunkowywania ich pracy.

W 1975 r., w związku z reformą podziału administracyjnego kraju, nastąpiła likwidacja powiatów, a w ślad za nią pedagogiczne biblioteki publiczne przestały istnieć lub zmieniły nazwę i zakres kompetencji. Powstało 49 wojewódzkich bibliotek pedagogicznych i ponad 300 filii terenowych. W województwie opolskim zmniejszyła się sieć bibliotek pedagogicznych: biblioteki w Oleśnie i Raciborzu znalazły się w innych województwach.

27 grudnia 1982 r. Kuratorium Oświaty w Opolu zajęło stanowisko w sprawie parcelacji budynku przy ul. Kościuszki 14, który składał się z trzech segmentów, powstałych w różnych okresach.

W wyniku decyzji kuratora oświaty siedemnaście pomieszczeń przypadło PBW w Opolu, tyle samo Liceum Korespondencyjnemu, aulę przeznaczono do wspólnego użytkowania przez obie placówki, siedem izb wyznaczono na miejską poradnię zdrowia dla nauczycieli. Niebawem okazało się, że poradni nie uda się zorganizować, dlatego też pięć

przewidzianych dla niej pomieszczeń otrzymało dodatkowo liceum, a dwa - biblioteka. PBW otrzymała najstarszą, blisko stuletnią część budynku. Dyrektor Barbara Stasz zleciła ekspertyzę budynku. Jej wynik był fatalny, ale dopuszczał eksploatację pomieszczeń po wzmocnieniu ścian i stropów.

Uzyskana baza lokalowa satysfakcjonowała zarówno pracowników, jak i czytelników PBW. Chociaż budynek był stary, w części piwnicznej zawilgocony, wymagający stałych nakładów remontowych, a układ poszkolnych izb nie pozwolił zachować zasad ekonomii sił i czasu oraz niekrzyżujących się dróg, to jego walory przestrzenne i architektoniczne umożliwiały estetyczny wystrój wewnątrz i stworzenie czytelnikom dobrych warunków pracy. Użytkowa powierzchnia PBW, w dwóch oddalonych od siebie o ok. 500 m siedzibach, wynosiła 1038 m². W budynku głównym mieściły się wszystkie komórki organizacyjne biblioteki i część magazynów.

Do 1991 r. biblioteki pedagogiczne funkcjonowały bez zmian wpisując się na stałe w krajobraz oświaty jako placówki wspierające proces dydaktyczno-wychowawczy. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. w art. 2 pkt 10 wymieniała biblioteki pedagogiczne wśród innych placówek tworzących system oświaty.

Konsekwencją tego zapisu było opublikowanie w Dzienniku Ustaw rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 czerwca 1993 r. w sprawie organizacji i zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych⁵. Owo rozporządzenie wniosło kilka zmian w porównaniu z uprzednio opublikowanymi zarządzeniami i statutami, funkcje biblioteki pedagogicznej ujmowało krótko: „biblioteka pedagogiczna służy potrzebom kształcących się i doskonalących nauczycieli, studentów oraz innych osób zainteresowanych sprawami kształcenia i wychowania”.

Do rozporządzenia został dołączony statut, na podstawie którego biblioteka powinna opracować własny. Filie biblioteki pedagogicznej stanowiły integralną część biblioteki i były objęte jej budżetem. Taki stan utrzymywał się do 1998 r.

Z dniem 1 września 1992 r. funkcję dyrektora PBW w Opolu objęła mgr **Jolanta Kasprowicz**.

Trudności finansowe lat 90. powodowały, że zakup materiałów bibliotecznych, w tym szczególnie książek, utrzymywał się na niebezpiecznie niskim poziomie. Dotacja Ministerstwa Edukacji Narodowej na prenumeratę czasopism pozwoliła na utrzymanie profilu czasopism pedagogicznych, zarówno w PBW jak i filiach. Obniżeniu uległa również wieloegzemplarzowość kupowanych tytułów książek. Coraz wyraźniej widać było rozdział między częstotliwością odwiedzin biblioteki i potrzebami zgłaszanymi przez czytelników, a możliwościami merytorycznego zaspokojenia tych potrzeb.

Rok 1997 był rokiem krytycznym dla biblioteki. Drastycznie ograniczony został zakup nowych nabytków, wstrzymana została prenumerata dla filii, brakowało środków nie tylko na niezbędną modernizację i zakup sprzętu, ale i na bieżącą działalność. Lipcowa powódź, która dotknęła PBW w Opolu oraz bibliotekę w Kędzierzynie-Koźlu, zakłóciła ich pracę w okresie wakacyjnym. Wskutek powodzi zalany został budynek magazynowy PBW w Opolu, znajdujący się przy ul. Piastowskiej 18.

W sierpniu 1997 r. nowym dyrektorem PBW została mgr **Jolanta Nowicka**. Funkcję tę pełniła do czerwca 1999 r. W 1998 r. sytuacja formalno-prawna bibliotek pedagogicznych uległa zdecydowanym przeobrażeniom w wyniku wdrożenia reformy administracyjnej kraju. Sejm RP przyjął ustawę o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego kraju⁶. W wyniku tej decyzji utworzono 16 nowych województw.

Obok zmian terytorialnych dokonano także zmian kompetencyjnych. Od 1 stycznia 1999 r. podzielono zadania pomiędzy organami prowadzącym i nadzorującym. Organem prowadzącym biblioteki pedagogiczne i ich filie stały się samorządy województw, natomiast organem sprawującym nadzór pedagogiczny pozostawały kuratoria oświaty.

⁵ DzU 1993, nr 52, poz. 243.

⁶ DzU 1998, nr 96, poz. 603.

1 lipca 1999 r. Zarząd Województwa Opolskiego powołał na stanowisko dyrektora PBW mgr. **Jana Feusette'a** (pełniącą tę funkcję Jolanta Nowicka zrezygnowała z zajmowanego stanowiska).

LATA 2001–2011

BAZA LOKALOWA

Po wcześniejszych kapitalnych remontach lokali na potrzeby filii w Strzelcach Opolskich i Brzegu kolejnym ważnym wydarzeniem w dziejach PBW w Opolu był remont generalny budynku przy ul. Kościuszki 14, który został przeprowadzony dzięki wielkim staraniom dyrektora Jana Feusette. W ramach remontu, który został zakończony w grudniu 2005 r., wymieniono stropy w dwóch pomieszczeniach, została położona sieć logiczna umożliwiającą pełną komputeryzację, wykonana nowa instalacja ciepłna, elektryczna i wentylacyjna, wstawiono nowe okna i wymieniono wykładziny podłogowe. Wykonano także pełny remont piwnic, w których wyburzono ściany działowe, uzyskując większą powierzchnię magazynową. Wspólnie ze szkołą, zajmującą pozostałą część budynku, wymieniono dach, a w 2007 r. odnowiono elewację. Biblioteka uzyskała ponadto pełną odrębność w zakresie wszystkich mediów. Do wszystkich pomieszczeń zostały zakupione nowe meble i nowe regały do magazynów. Remont wymagał przeniesienia na kilka miesięcy całego księgozbioru i wszystkich miejsc pracy do pomieszczeń zastępczych.

Bezpieczeństwo, komfort pracy i obsługi czytelników wzrosły niezmiernie, zwłaszcza że w odnowionym budynku znalazł się nowy sprzęt poligraficzny i komputerowy.

ZBIORY BIBLIOTECZNE

Podstawowy księgozbiór, zgromadzony przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką, składa się z ponad 600 tys. egzemplarzy udostępnianych w bibliotece głównej i bibliotekach filialnych. Zbiór książek dostępnych w bibliotece głównej liczy ok. 161 tys. vol. i obejmuje wszystkie rodzaje piśmiennictwa. Literatura naukowa i popularnonaukowa z różnych dziedzin to 85% księgozbioru naszej biblioteki. Pozostałe 15% to literatura piękna. Do dyspozycji czytelników pozostaje blisko 10,5 tys. jednostek zbiorów audiowizualnych ponad 450 tytułów czasopism (ponad 150 tytułów w bieżącej prenumeracie - w tym komplet pedagogicznych).

Chlubą biblioteki jest licząca około 5 tys. vol. kolekcja wydawnictw z XIX i początków XX w. o różnorodnej tematyce. Szczególną pieczołowitością otoczona jest znajdująca się w bibliotece kolekcja starodruków (stała współpraca z Zakładem Konserwacji Papieru i Skóry Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu w zakresie konserwacji zbiorów).

KOMPUTERYZACJA BIBLIOTEKI

W 2006 r. dyrekcja PBW w Opolu zdecydowała się na zakup zintegrowanego systemu bibliotecznego Aleph, który wcześniej zakupiło 30 polskich bibliotek naukowych i specjalnych (w tym Biblioteka Uniwersytecka w Opolu). W 2007 r. dokonano ostatecznej konwersji katalogów i baz bibliograficznych z programu SOWA. W listopadzie 2007 r. rozpoczęto pracę w nowym programie. Wydział Udostępniania Zbiorów oraz biblioteki filialne rozpoczęły od kwietnia 2009 r. udostępnianie na drodze elektronicznej. W 2010 r. w Opolu i filiach wdrożono moduł gromadzenia i prenumeraty czasopism.

Najistotniejszą zmianą jakościową po wprowadzeniu nowego zintegrowanego systemu bibliotecznego Aleph jest to, że dzięki dostępnemu na stronie internetowej katalogowi online, czytelnicy dysponują bieżącą informacją o tym, jakie książki biblioteka posiada w swych zbiorach (zarówno w Opolu jak i filiach), czy w danej chwili można je wypożyczyć, a jeśli są wypożyczone, kiedy mija termin ich zwrotu. Każdy zarejestrowany użytkownik może wypożyczać książki przez Internet, sprawdzać stan swojego konta, termin zwrotu i dokonywać prolongat. Czytelnicy mają również dostęp do historii wypożyczeń. Katalog centralny umożliwia jednoczesne wyszukiwanie książek w całej bazie lub tylko w konkretnej filii, po autorze, tytule, słowie kluczowym, jak również po każdym wyrażeniu zawartym w opisie bibliograficznym.

Oprócz katalogu książek, biblioteka prowadzi w Alephie wyjątkowy w skali ogólnopolskiej katalog zbiorów audiowizualnych. O specyfice i wyjątkowości tego katalogu decyduje fakt, że adnotacje zawartościowe posiadają nie tylko jednostki inwentarzowe, ale również poszczególne nagrania (filmy) o tematyce popularno-naukowej. Ponadto tworzony jest katalog czasopism i dwie bazy bibliograficzne.

Dostępne w Internecie elektroniczne bazy bibliograficzne PBW w Opolu tworzone przez pracowników Wydziału Informacji i Promocji, to **OMNIBUS** oraz **Oświata na Śląsku Opolskim**, które obejmują artykuły z czasopism i wydawnictw ciągłych o zasięgu regionalnym i ogólnokrajowym. Opisy sporządzane są wyłącznie z autopsji, której towarzyszy selekcja według wcześniej przyjętej koncepcji merytorycznej. OMNIBUS to baza zawierająca ponad 60 tys. artykułów z różnych dziedzin wiedzy, pochodzących również z wydawnictw, których nie odnotowuje Bibliografia Narodowa. Jest to jeden z największych w kraju elektronicznych zasobów informacji o zawartości czasopism, dotyczący szeroko pojętej edukacji. Baza OMNIBUS dostępna jest nie tylko na stronie internetowej biblioteki, ale także poprzez link z ogólnopolskiego serwisu bibliotekarskiego „Elektroniczna Biblioteka Pedagogiczna” (www.e-pedagogiczna.edu.pl) i wykorzystywana jest jako baza ćwiczeniowa na e-learningowych kursach o tematyce bibliotekarskiej prowadzonych przez ośrodki akademickie.

Baza bibliograficzna **Oświata na Śląsku Opolskim**⁷ utworzona jest od 2000 r., swoim zasięgiem obejmuje województwo opolskie. W związku z tym, że bibliografowaniu podlegają artykuły pojawiające się w prasie ogólnokrajowej, lokalnej i samorządowej, ich część opracowywana jest w 11 filiach, jakie posiada PBW. W ten sposób możliwe jest precyzyjne dokumentowanie życia oświatowego w regionie. Bibliografia rejestruje piśmiennictwo dotyczące historii i organizacji szkolnictwa na Opolszczyźnie (publicznego i niepublicznego), materiały na temat polityki oświatowej, zarówno współczesnej, jak i przed rokiem 1945. Zawiera też materiały

⁷ Zob. szerzej: I. Kowalska, Bibliografia Oświata na Śląsku Opolskim, [w:] Biblioteki pedagogiczne wobec wyzwań współczesnej oświaty: materiały z konferencji naukowej Kalisz 11–12 maja 2006 r., red. D. Wańka, Kalisz 2008, s. 75–80.

związane z problematyką szkół i placówek oświatowo-wychowawczych (domy dziecka, domy poprawcze, świetlice psychologiczno-terapeutyczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne). Uwzględnia także problematykę związaną ze szkolnictwem mniejszości narodowych. Gromadzone są materiały dotyczące dorobku naukowego, dydaktycznego czy artystycznego nauczycieli oraz uczniów. Opisy bibliograficzne zawierają krótkie adnotacje, charakteryzujące tematykę opisywanego tekstu.

Obecnie bibliografia liczy około 5700 opisów. Jej kształt oraz wiele rozwiązań merytorycznych jest funkcją zapotrzebowań ze strony użytkowników: pracowników naukowych, studentów kierunków pedagogicznych opracowujących referaty czy monografie szkół i innych placówek oświatowych oraz nauczycieli poszukujących informacji na temat własnej szkoły, jej wizerunku, autorskich programów nauczania opracowanych na Opolszczyźnie itp.

Dzięki zakupionym modułom zautomatyzowano większość prac bibliotecznych, a czytelnicy otrzymali możliwość zamawiania książek przez Internet. O popularności dostępnych w Internecie katalogów i baz naszej biblioteki, a także ogromnym zapotrzebowaniu na tego rodzaju pracę wykonywaną przez bibliotekarzy, może świadczyć fakt, że ilość zapytań kierowanych do baz przez naszych czytelników systematycznie wzrasta.

CZYTELNICTWO I UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

Sieć bibliotek pedagogicznych na Opolszczyźnie tworzy biblioteka główna z siedzibą w Opolu oraz jedenaście bibliotek filialnych: w Brzegu, Głubczycach, Grodkowie, Kędzierzynie-Koźlu, Kluczborku, Krapkowicach, Namysłowie, Nysie, Prudniku, Strzelcach Opolskich i Oleśnie. Biblioteki pedagogiczne, stanowiąc lokalne ośrodki informacji naukowej służą użytkownikom cennymi zbiorami i pomocą wyspecjalizowanych pracowników, stając się miejscem pracy samokształceniowej nauczycieli, studentów i uczniów. Organizując konferencje metodyczne i instruktaż dla bibliotekarzy szkolnych, wystawy, prelekcje, konkursy, spotkania autorskie itp., biblioteki pedagogiczne pełnią rolę nie tylko „przechowalni” księgozbioru, ale są ośrodkami życia umysłowego i kulturalnego.

Dzięki upowszechnieniu Internetu i nowym usługom wprowadzonym przez bibliotekę obserwujemy wyraźny wzrost aktywności czytelników. W roku 2011 zanotowaliśmy ponad 400 tys. odwiedzin (w tym również przez www), co oznacza, że statystyczny użytkownik odwiedził bibliotekę 46 razy w roku. Wyniki badań czytelniczych pokazują, że w ostatniej dekadzie mimo nieznacznego spadku liczby zarejestrowanych, rośnie liczba odwiedzin w bibliotece. Czytelnicy doceniają działania na rzecz informatyzacji placówki. Wzrasta sukcesywnie ilość osób korzystających z informacji przetworzonej - w roku 2011 czytelnicy odwiedzili stronę biblioteki 319 474 razy, co z pewnością ma związek z zaawansowaniem prac nad retrokonwersją (w katalogu komputerowym znajduje się już ponad 80% zbiorów). W roku 2011 skierowano do naszych katalogów i baz bibliograficznych 792 282 zapytania. Niezmiernie cieszy również fakt, że opracowane przez naszych pracowników zestawienia bibliograficzne dla nauczycieli uczniów i studentów, tylko w ostatnim roku spotkały się z zainteresowaniem ponad 130 tys. osób odwiedzających naszą stronę internetową.

Statystycznie każdy z naszych czytelników wypożyczył w ciągu ubiegłego roku 20,4 książek i innych materiałów bibliotecznych, co wg badań prowadzonych przez Instytut Książki i Czytelnictwa jest bardzo wysokim wynikiem. Spośród 178 139 udostępnionych książek i materiałów bibliotecznych, 106 755 zostało wypożyczonych w bibliotekach filialnych.

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA, EDUKACYJNA, DYDAKTYCZNA I SZKOLENIOWO-INSTRUKTAŻOWA

Działalność edukacyjna prowadzona jest w formie wystaw, konferencji naukowych, prelekcji i spotkań. W ciągu ostatnich 5 lat PBW i filie zorganizowały na terenie biblioteki, WOM, szkół i innych placówek blisko 500 wystaw o bardzo różnorodnej tematyce (np. „Maria Skłodowska-Curie – najślynniejsza kobieta, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla”, „Świat Tolkiena”, „Notatnik obrazów” – wystawa fotografii Krzysztofa Czyżewskiego, „Przyłapani na czytaniu”, „Elementarze świata”, „Świat fantasy w literaturze dla dzieci i młodzieży”, „Literatura pedagogiczna w pracy wychowawczej szkoły”, „Turystyka edukacyjna”).

Wystawa fotografii Krzysztofa Czyżewskiego Notatnik obrazów, 2009 r.

Spotkanie autorskie z Eustachym Rylskim, 2009r.

W PBW i w filiach odbyło się około 120 spotkań wydawniczych, prelekcji i spotkań autorskich (m.in. z Olgą Tokarczuk, Andrzejem Stasiukiem, Pawłem Huelle, Eustachym Rylskim, Magdaleną Tulli, Włodzimierzem Nowakiem, Krzysztofem Czyżewskim, Jackiem Dukajem, Mieczysławem Orskim, Hubertem Klimko-Dobrzanieckim, Dariuszem Sośnickim, Jackiem Podsiadłą, Robertem Makłowiczem). Spotkania autorskie organizowane w PBW, prowadzone przez pracownicę Wydziału Informacji i Promocji – Dorotę Różycką, od kilku lat gromadzą publiczność, która chętnie korzysta z tej formy kontaktu z książką i jej twórcami.

Spotkanie autorskie z Robertem Makłowiczem, 2010 r.

Działalność szkoleniowo-instruktażowa prowadzona jest w formie konferencji i spotkań metodycznych, szkoleń, warsztatów, kursów dla nauczycieli oraz instruktaży dla bibliotekarzy szkolnych. Obecne regulacje prawne nakładają na biblioteki pedagogiczne obowiązek wspierania działalności bibliotek szkolnych, organizowanie doskonalenia zawodowego oraz organizowania i prowadzenia otwartej działalności edukacyjnej i kulturalnej na potrzeby ich pracowników. W ramach działań instruktażowo-metodycznych PBW w Opolu zorganizowała w ciągu ostatnich 5 lat m. in.: około 50 konferencji metodycznych, ponad 100 posiedzeń zespołów samokształceniowych nauczycieli bibliotekarzy oraz blisko 200 szkoleń, instruktaży i warsztatów dla bibliotekarzy szkolnych. Co roku przyjmowani są na praktyki zawodowe studenci bibliotekoznawstwa z różnych uczelni (z Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego) oraz studenci innych kierunków na praktyki pedagogiczne (w roku 2010 były to 43 osoby). Organizowane są zajęcia z przysposobienia bibliotecznego dla studentów opolskich uczelni. Pracownicy PBW prowadzą zajęcia w ramach kursu kwalifikacyjnego dla bibliotekarzy szkolnych organizowanego przez Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Opolu.

Działalność dydaktyczna obejmuje głównie szkolenie użytkowników informacji, konkursy dla młodzieży itp. Szkolenie użytkowników informacji jest jednym z podstawowych zadań bibliotek. Odbywa się ono podczas codziennej pracy z czytelnikami oraz w formie grupowej podczas lekcji bibliotecznych. Na działalność dydaktyczną PBW i filii w latach 2005–2011 złożyło się m.in. około 650 lekcji z zakresu edukacji czytelniczej i medialnej oraz ponad 90 konkursów. Dużą popularnością cieszy się organizowany od 1998 r. **Konkurs na Najlepszą Gazetkę**

Szkołną Województwa Opolskiego, mający na celu wspieranie i popularyzację czasopiśmiennictwa dzieci i młodzieży jako integralnego elementu kształcenia literackiego i kulturalnego oraz promocję czasopism uczniowskich jako warsztatu umożliwiającego kształcenie kompetencji komunikacyjnych uczniów. Ponadto od trzech lat organizowany jest **konkurs fotograficzny „Przyłapani na czytaniu”**, adresowany do wszystkich mieszkańców Opola i województwa opolskiego organizowany w ramach polskiej edycji programu „Get Caught Reading”, który ma za zadanie przypominać ludziom, niezależnie od wieku, jak wiele radości i przyjemności daje czytanie.

Przyłapani na czytaniu - wystawa pokonkursowa

W związku z wprowadzeniem nowej matury na biblioteki szkół ponadgimnazjalnych oraz biblioteki pedagogiczne spadło wiele nowych obowiązków. Należało się spodziewać zwiększenia aktywności czytelniczej uczniów klas maturalnych i wzrostu częstotliwości odwiedzin bibliotek, zwłaszcza w wydziałach informacyjnych. Przewidując taką sytuację, już w 2004 r. w PBW w Opolu opracowano i wdrożono program pomocy maturzystom w przygotowaniu się do prezentacji na ustnym egzaminie z języka polskiego⁸. Program zakładał przede wszystkim wdrażanie uczniów do prowadzenia bibliotecznych kwerend i samodzielnej pracy samokształceniowej związanej z tematami prezentacji. Do końca roku 2011 skorzystało z niego około 7000 uczniów.

PRACE WYDAWNICZE I PUBLIKACJE

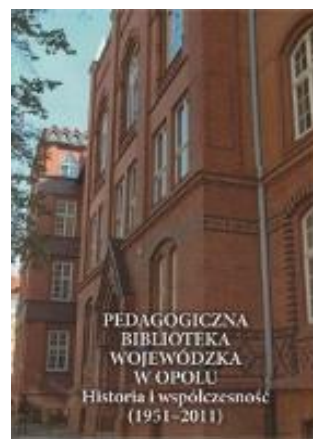
W ciągu ostatnich kilku lat udało się opublikować kilka wydawnictw będących pokłosiem organizowanych przez bibliotekę konferencji naukowych, m.in. „Przygotowanie nauczycieli do nauczania odbioru mediów”⁹ oraz „Po co

⁸ Zob. szerzej: A. Załona, Program przygotowania maturzystów do tworzenia bibliografii załącznikowej i gromadzenia materiałów pomocniczych do prezentacji na egzaminie ustnym z języka polskiego, [w:] Biblioteki pedagogiczne wobec..., s. 59-65.

⁹ Przygotowanie nauczycieli do nauczania odbioru mediów – materiały z konferencji naukowej, Opole 2000.

nam Gałczyński?”¹⁰. W 2009 r. wydany został bogato ilustrowany i opatrzony indeksami katalog prezentujący kolekcję naszych cymeliów „Starodruki w zbiorach Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu”¹¹, opracowany przez pracownicę Wydziału Opracowania Zbiorów Aleksandrę Paszkowską.

W 2011 r. wydano pierwszy tom bibliografii „Oświata na Śląsku Opolskim”, obejmujący lata 2005–2010, opracowany przez pracownice Wydziału Informacji i Promocji: Iwonę Kowalską i Annę Zaclonę¹² oraz monografię jubileuszową „Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu. Historia i współczesność (1951–2001)” pod. red. Anny Zaclony¹³. Ponadto pracownicy PBW byli autorami ponad 400 publikacji drukowanych w wydawnictwach zwartych, czasopismach pedagogicznych i bibliotekarskich, Serwisie Informacyjnym Biblioteka Pedagogiczna oraz na stronie internetowej biblioteki.

W 2009 r. Zarząd Województwa przy akceptacji Sejmiku powierzył Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Opolu, w ramach jej statutowej działalności wydawniczej, rolę wydawcy reaktywowanego pisma społeczno-kulturalnego „STRONY”, a jego redakcją Janowi Feusette’owi. Tym samym opolska placówka znalazła się w prestiżowym gronie bibliotek posiadających własne wydawnictwo. Zadaniem czasopisma jest dotarcie do różnych środowisk twórczych, pokazanie tego, co Opolszczyzna ma do zaoferowania w sferze kultury, historii, literatury. Do końca 2011 r. ukazało się 13 numerów „STRON”.

¹⁰ Po co nam Gałczyński?: Studia i szkice, red. P. Kowalski i K. Łeńska-Bąk, Opole 2005.

¹¹ Starodruki w zbiorach Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu: Katalog, wstęp i oprac. A. Paszkowska, Opole 2009.

¹² Oświata na Śląsku Opolskim. Bibliografia w wyborze za lata 2005-2010, oprac. I. Kowalska, A. Zaclona, Opole 2011

¹³ Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu. Historia i współczesność (1951-2011), red. A. Zaclona, Opole 2011.

KADRA

Stan zatrudnienia w PBW i w filiach wynosi obecnie 92 osoby. Wszyscy pracownicy merytoryczni mają pełne kwalifikacje do wykonywania zawodu. Część bibliotekarzy, oprócz wykształcenia kierunkowego i studiów podyplomowych z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, ukończyła również inne studia podyplomowe. Bibliotekarze podnoszą swoje umiejętności, uczestnicząc w ogólnopolskich branżowych konferencjach naukowych, konferencjach metodycznych, rozlicznych kursach związanych z tematyką oświatową oraz technologią informacyjną.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu jest biblioteką nowoczesną i przyjazną swoim użytkownikom, która od 60 lat służy społeczeństwu Opolszczyzny.

OBCHODY JUBILEUSZU 60-LECIA PBW W OPOLU

7 grudnia 2011 r. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu świętowała 60-lecie działalności. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m. in. przedstawiciele władz samorządowych i lokalnych, dyrektorzy opolskich bibliotek, szkół, placówek oświatowych, muzeów i innych instytucji kulturalnych. Podczas uroczystości dyrektor PBW w Opolu Jan Feusette otrzymał z rąk Marszałka Województwa Opolskiego Józefa Sebesty odznaczenie „Za Zasługi dla Województwa Opolskiego”. Długoletni pracownicy biblioteki oraz emeryci otrzymali drobne upominki oraz kwiaty. Gościem obchodów jubileuszu był prof. Jan Miodek, który wygłosił wykład pt. „Najważniejsze zjawiska współczesnej polszczyzny”. Obchodom towarzyszyły występy artystyczne uczniów z V LO w Opolu. Specjalnym punktem jubileuszu 60-lecia PBW był spektakl „A ja, Hanna” w Teatrze im. Jana Kochanowskiego w Opolu.

Agnieszka Hałubiec
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Na regale

Przegląd nowości wydawniczych

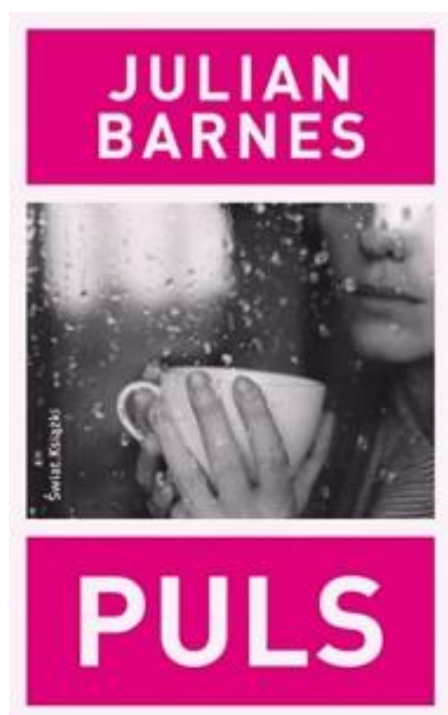
Podobno zbiory opowiadań rzadziej znajdują czytelników niż powieści. Tak przynajmniej mówią niektórzy wydawcy – opowiadania sprzedają się słabo. A przecież w jednym tomie można otrzymać kilka różnych fabuł. Przy dobrym autorze to prawdziwy zysk. Kilka dobrych opowieści, niezbyt rozciągniętych, spuentowanych kiedy i gdzie trzeba – to opłacalna sprawa. Czemu zatem opowiadania wybieramy rzadziej? Idąc tym tropem proponuje zbiór opowiadań Juliana Barnesesa „Puls”.

Odświeżając regał z książkami dla młodzieży znalazłam powieść Ewy Zienkiewicz „Pomyśl tylko życzenie”. Myślę, że warto pomyśleć życzenie. Warto też o tym przeczytać. Poniżej.

Regał: Beletrystyka

Brytyjskie „short story” pulsuje

Puls / Julian Barnes ; z ang. przeł. Jan Kabat. - Warszawa : Świat Książki - Grupa Wydawnicza Weltbild, 2011. - 269, [2] s. ; 20 cm. (Mistrzowie Prozy)

Julian Barnes, brytyjski prozaik znany polskim czytelnikom głównie dzięki powieściom „Papuga Flauberta”, „Arthur & George”, eseju „Nie ma się czego bać” objawia się na polskim rynku wydawniczym zbiorem opowiadań „Puls”.

Namysł na życie bez transcendencji – taka myśl pojawia się po lekturze. Emocjom daleko do wysokiego C. Życie płynie, ma swój kres – i „nie ma się czego bać” – że posłużę się wcześniejszym tytułem autora.

W życiu niewiele się udaje. A już na pewno najślabiej wypadają związki międzyludzkie. Miłość, przyjaźń – dramatycznie trudna sprawa – udaje się rzadko i tylko wybranym. Wybranym przez kogo? Nie wiadomo, bo prócz tego co jest nam teraz dane, to raczej nic więcej nie ma.

Jest w tych opowieściach znaczna dawka podskórnego smutku, nostalgii obecnej pomiędzy wersami. I często nierówny puls. Szybki, zwalniający, znowu przyspieszający. Taki rytm opowiadań można wyczuć. Świetne pierwsze opowiadanie „Wschodni wiatr” i znakomity finał – tytułowe opowiadanie „Puls” nadaje rytm całości.

Nieudany związek, udany związek, nieudany związek. Przeplatanka. Żadnego przepisu na sukces. Trochę żal, że tak mało się udaje. „Gdybamy” - dlaczego? - ale wiążącej konkluzji brak. Znużenie codziennością nie skłania bohaterów ku spontanicznym gestom. Głębokich poszukiwań również nie ma. Odchodzimy od siebie, odchodzimy od życia. Pracujemy, oddajemy się rozrywkom, dawne namiętności zastępujemy codziennymi rytuałami. Przychodzi śmierć i koniec. Znowu trochę żal, ale nie ma specjalnie co z tym żalem zrobić.

Julian Barnes w encyklopedycznym opisie jest zazwyczaj „charakteryzowany” jako pisarz przedstawiający bolączki angielskiej klasy średniej. Nieźle sytuowanej, pewnej siebie – mogłoby się wydawać. Doskonałą egzemplifikację tego znajdziemy w cyklu opowiadań „U Phila i Joanny”, które „pulsują” w całym zbiorze najmocniej – bardzo intensywnie, szybko. Spotykający się ze sobą Anglicy klasy średniej dyskutują pewnie i z zatrważającym tempem replik. Nie ma chwili na oddech. Od wątku do wątku. Na każdy temat tyle do powiedzenia. Nie brak w tym oczywiście angielskiego humoru. „U Phila i Joanny”, opowiadania rozpisane na akty, to dodatkowy, oboczny rytm zbioru.

Jeśli ktoś poczuje się zachęcony do lektury „Pulsu” i zainteresuje się prozą Juliana Barnes, to w kolejce już stoi najnowsza powieść „Poczucie kresu”.

Regał: Literatura dla dzieci i młodzieży

Jawa czy sen?

Pomyśl tylko życzenie / Ewa Zienkiewicz. - Łódź : Literatura, 2012. - 179, [1] s.; 21 cm (Plus Minus 16)

Motyw zamiany ciała i osobowości jest stosunkowo często eksploatowany w filmie, ale także w literaturze. W różnych opcjach. Pada pytanie, co ciekawego jeszcze można zaoferować czytelnikowi przez taki zabieg?

Otóż wiele. Ewa Zienkiewicz w powieści dla młodzieży „Pomyśl tylko życzenie” wykorzystuje tę opcję w swojej narracji interesująco i zaskakująco.

Cztery postacie w jednej osobie? Transformacja po transformacji. Slalom pomiędzy ciałami i ich problemami. Anna Rawicka, nastolatka, poznaje trzy inne dziewczynki, które mają tak jak ona 13 lat. Nie poznaje ich jednak w konwencjonalny sposób. Na chwilę staje się nimi i to wcielenie jest szansą, aby poznać ich problemy, których mają niemało. Anka pomaga je rozwiązać, a przy okazji zaczyna doceniać również swoje doczasowe życie. Czasem lepiej pozostać we własnej skórze.

Problemy młodzieży znajdują się w każdym domu. Biednym i bogatym. W powieści Ewy Zienkiewicz można dostrzec jeden wspólnym mianownik. Źródłem problemów dziewcząt są – dorośli! Ich egoizm, chciwość, krótkowzroczność i brak rozmowy z dziećmi stają się zarzewiem konfliktów, dramatycznych posunięć

i samotności. Dorośli „grają” dziećmi między sobą. Nie zaglądną w serce i emocje swoich nastoletnich córek, wnuczek. Ich świat nie liczy się z uczuciami i wrażliwością dziecka. Antybohaterem zbiorowym tej powieści są zdecydowanie dorośli. Dorastająca młodzież zawstydzona swoją dojrzałością i mądrością. Czasem bywa i tak. A może ostatnio zbyt często?

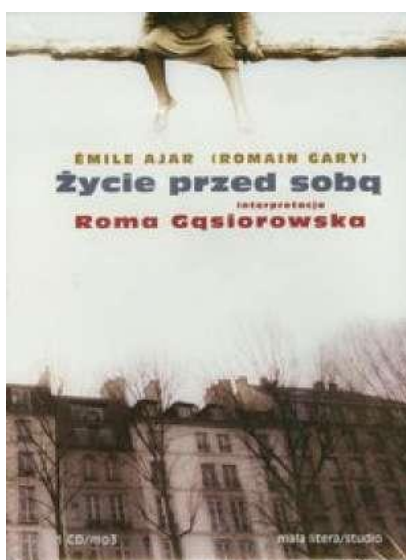
Ogromnym atutem powieści jest język. Autentyczny, bardzo bliski współczesnej młodzieży. Problemy są świetnie zarysowane, rzeczywistość młodego człowieka odbija się jak w zwierciadle. Element przygody, nagłe zwroty akcji powodują, iż książkę pochłania się wielką przyjemnością. Co ważne, mimo przeciwności, jakie napotykają bohaterki – nie brak im optymizmu i pogody ducha.

W powieści nie brak też tajemnicy. Pozostajemy w aurze onirycznej niepewności – zdarzyło się to wszystko, czy nie? Czy wszystko jest wytworem wyobraźni głównej bohaterki, która przetransponowała swoje problemy w życiorysy równieśniczek? Ta kwestia pozostaje do rozstrzygnięcia przez czytelnika...

Małgorzata Pindera
Dział Udostępniania WBP w Opolu

Audiobooki z bibliotecznej kolekcji

„Życie przed sobą” / Émile Ajar (Romain Gary)
interpretacja: Roma Gąsiorowska
Wydawnictwo Mała litera
1 CD / mp3
czas nagrania: 7 h 13'

"Życie przed sobą" Romain'a Gary'ego to książka wyróżniona w 1975 roku prestiżową Nagrodą Goncourt przyznaną twórcom raz w życiu. Autor wydał ją pod pseudonimem Émile Ajar, dzięki czemu, jako jedyny otrzymał to wyróżnienie dwukrotnie.

Jest to opowieść o Mohamedzie (zwanym Momo), arabskim chłopcu wychowywanym przez panią Rozę, starą, schorowaną Żydówkę, ocalałą z obozu w Auschwitz. Kiedyś wykonywała ona "najstarszy zawód świata", dziś prowadzi nielegalny przytułek dla porzuconych dzieci ulicy na Belleville'u – wieloetnicznej dzielnicy Paryża.

Z dnia na dzień pani Rozie ubywa sił fizycznych i umysłowych. Z coraz większym trudem przychodzi jej pokonywanie po schodach sześciu pieter kamiennicy i wykonywanie codziennych czynności. Traci włosy i ostatnie resztki urody. Jej opiekunem staje się młody Momo, który zajmując się kobietą odbiera przyspieszoną lekcję dojrzewania i odpowiedzialności. Oboje nie mają nikogo oprócz siebie. Jedynym ratunkiem przed rozpaczą starzenia się i samotnością staje się więź, jaka rodzi się pomiędzy chłopcem i jego opiekunką.

Historia opowiedziana w barwny sposób przez młodego narratora. Sugestywny język i dźwięki muzyki sprawiają, że bez trudu przenosimy się do świata paryskiej ulicy, gdzie spotykamy upadłe kobiety, alfonsów, klaunów, policjantów, Żydów i Arabów.

Warto sięgnąć po tę pozycję by poznać opowieść o niełatwej relacji pomiędzy chłopcem i jego schorowaną opiekunką.

Powieść została zekranizowana w 1977 roku. Reżyserem i scenarzystą filmu jest Moshé Mizrahi.

**„Pałac lodowy” / Tarjei Vesaas
interpretacja: Karolina Gruszka
Wydawnictwo Mała litera
1 CD / mp3
czas nagrania: 5 h 53'**

Nie polecam słuchania tego audiobooka wieczorem, zwłaszcza przed snem. Opowieść ta wprawia czytelnika w dziwny, niepokojący nastrój. Silnie oddziałuje na wyobraźnię i długo nie daje o sobie zapomnieć. Przenikliwa muzyka potęguje podniosłą atmosferę. W trakcie słuchania nasuwa się skojarzenie z lodową krainą wykreowaną przez Hansa Christiana Andersena w baśni "Królowa Śniegu".

Autorem "Pałacu lodowego" jest Tarjei Vesaas, norweski powieściopisarz, poeta i dramaturg, uważany za jednego z najważniejszych autorów XX wieku w swoim kraju. Był on kilkakrotnie nominowany do literackiej nagrody Nobla, której jednak nigdy nie zdobył.

Fabula książki jest prosta. Dwie jedenastoletnie dziewczynki, koleżanki z klasy - przywódcza i zdecydowana Siss oraz nieśmiała, stroniąca od grupy, tajemnicza Unn wywierają na sobie duże wrażenie. Spotykają się tylko jeden raz po szkole, w domu Unn. W trakcie tego spotkania między dziewczynkami rodzi się niesamowita więź, nić porozumienia. W pokoju Unn toczy się rozmowa, pozostawiająca po sobie wiele niedomówień, niedopowiedzeń i ogromną, intrygującą tajemnicę. Następnego dnia Unn nie pojawia się w szkole. Wybiera się do tytułowego pałacu lodowego. Eksploruje tę niezwykłą budowlę, pochodzącą jakby nie z tego świata. Podziwia jego misterną konstrukcję, lodowe komnaty, sale i korytarze. Nazajutrz okazuje się, że dziewczynka nie wróciła z wyprawy. Rozpoczynają się żmudne poszukiwania zakończone niepowodzeniem. Po jakimś czasie pamięć o Unn powoli zanika. Jedynie Siss nie potrafi się otrząsnąć...

Wszystko toczy się na granicy dwóch światów: rzeczywistego i ponadmysłowego. Czytelnik nie zawsze ma pewność, czy to co się dzieje - wydarza się naprawdę, czy może jest tylko snem, urojeniem. Żadna nadprzyrodzona

siła nie ujawnia się w trakcie tej opowieści, jednak czasem wyczuwa się obecność jakiejś istoty, która być może czai się gdzieś w ukryciu. Dominuje atmosfera przenikliwego północnego zimna i chłodu.

Polecam wszystkim tę liryczną, pełną symboli opowieść o przyjaźni, lęku, śmierci, utracie bliskiej osoby. Na uwagę zasługuje wspaniała interpretacja Karoliny Gruszki.

Agnieszka Hałubiec
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Znalezione w...

Subiektywny przegląd czasopiśmienniczy

Książki. Magazyn do czytania

Od lipca 2011 roku spółka medialna Agora S.A. wydaje dwumiesięcznik „Książki. Magazyn do czytania”. Pismo miało znakomity debiut. Numer pierwszy wymagał nawet dodruku. To prawdziwy fenomen na rynku prasy w ogóle, gdyż papierowe wydania czasopism przeżywają kryzys sprzedaży. Biorąc pod uwagę, iż jest to pismo z półki kultura – książka, sukces jest tym większy, ponieważ odbiorców tego rodzaju czasopiśmiennictwa coraz mniej – oby nie „na lekarstwo”.

Zagłądając do pierwszego numeru – jak i kolejnych 4 wydań – sukces wydaje się jak najbardziej uprawniony. Nazwiska znakomite, jakość wysoka. Spojrzenie na literaturę – z różnych dziedzin – polemiczne, nietuzinkowe, interesujące po prostu.

Uwagę skupia już sama okładka – rysunek Piotra Leśniaka – który staje się elementem właściwego rozpoznania już przy kolejnych numerach. Dobry układ typograficzny, rzucający się w oczy font i odpowiedni – nietypowy format – wyróżnia pismo pozytywnie.

Redaktorem naczelnym jest Paweł Goźliński – dziennikarz związany z Gazetą Wyborczą, współzałożyciel Instytutu Reportażu. Zespół piszących do dwumiesięcznika najlepszy z możliwych: Olga Tokarczuk, Mariusz Szczygieł, Joanna Bator, Janusz Rudnicki, Krzysztof Varga – trudno zamknąć listę, bo jest imponująca.

W pierwszym numerze, editorial otwiera Paweł Goźliński, wyjaśnieniem „Do czego służą „Książki”:

Bądźmy sprawiedliwi dla półek księgarskich - pełno na nich śmiecia, w którym coraz trudniej się połapać i znaleźć książkę, która być może dla nas stanie się Księgą.

Ale przecież musimy ją jakoś znaleźć. To dziś kwestia życia lub śmierci organu zwanego duszą. Dlatego w czasach, kiedy Borgesowska biblioteka Babel nie jest nieskończonym labiryntem, ale internetowym supermarketem, gdy zalewani jesteśmy strumieniem tytułów, reklam udających recenzje, anonsów o ukazaniu się tysięcy czterdziestego arcydzieła w tym roku, coraz bardziej paląca jest potrzeba księgarza. Takiego przewodnika po przepelnionych półkach nie zastąpi najlepszy program dobierający książki według prywatnych

preferencji. Bo nie chodzi tylko o preferencje, ale o żywą rozmowę o tym, co czytamy, jaki obraz świata kryją książki, które powinniśmy przeczytać, co ważnego mają nam do powiedzenia ich autorzy, jakie debaty wywołują u nas i na świecie.

Do takiej rozmowy o literaturze i o rzeczywistości, do wspólnoty ludzi myślących, bo czytających, zaprasza Was zespół redaktorów i autorów "Książek". Jego członkowie nie boją się walczyć o swoje literackie i intelektualne

gusty, wybory i sądy. Zachęcają do rewolt w myśleniu. Nie wahają się zadawać - książkom, autorom, ale także nam, czytelnikom - niewygodnych pytań.

„Książki. Magazyn do czytania” przywraca prawdziwą i rzadką już rolę księgarza-przewodnika, który wie, co ma na swoich półkach. Opinie o tym, co w księgarniach polskich, ale także zagranicznych, autorzy piszący do periodyku – wrażają w różnej formie, mocnym zdaniem. Magazyn oferuje znacznie więcej niż tylko recenzje. Dotychczas nie zabrakło znakomitych wywiadów np.: z Umberto Eco, Zadie Smith, Jerzym Pilchem. Spojrzenie na literaturę zawiera wiele kontekstów, także poza literaturą, jak również osobiste przemyślenia autorów na dane zjawiska, dokonania, fenomeny literackie (Oriana Fallaci, Haruki Murakami).

Jest odważnie i ciekawie. Janusz Rudnicki „pali lektury”, w cyklu „Polska pulpa” – autorzy tekstów przyglądają się popularnym zjawiskom w literaturze, nie zawsze tej popularności aż tak godnym. W fragmentach prezentowana jest współczesna proza (Michel Houellebecq, Alice Munro). Ponadto o prozie, reportażu, książkach popularnonaukowych, filozoficznych, o mariażach literatury i filmu, pisze się dużo i celnie. Całość zamyka przegląd nowości na polskim rynku, a także 50 książek, które czyta świat – a warto wiedzieć, co czyta.

Słowem, „Książki. Magazyn do czytania” to potężna dawka informacji z różnych półek księgarskich. Informacja przemyślana. Pismo bogate w treści i autorów – piszących i opisywanych.

Hanna Jamry
Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

Nowości o Śląsku Opolskim – propozycje do księgozbioru podręcznego

Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego 2001-2011 : daty i fakty / Wanda Matwiejczuk ; Uniwersytet Opolski. - Opole : Wydaw. Uniwersytetu Opolskiego, 2011. - 157, [1] s. : il. - Bibliogr. s. 138-143

Dziesięć lat wcześniej ukazała się publikacja Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego 1951-2001. Daty i fakty, w której zebrano artykuły przypominające wydarzenia związane z tworzeniem i rozwojem zbiorów bibliotecznych w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu. W 2011 roku Biblioteka Główna Uniwersytetu Opolskiego obchodziła jubileusz sześćdziesięciolecia. Z tej okazji Wanda Matwiejczuk, wieloletnia dyrektorka Biblioteki, przygotowała kalendarium uniwersyteckiego okresu działalności placówki.

Koniec średniowiecza i kształtowanie się podstaw ustrojowych księstw opolskiego i raciborskiego : szkice i wypisy źródłowe / Roman Sękowski. - Opole : [b.w.], 2011. - 131 s. : il. - (Studia i Teksty Źródłowe z Dziejów Księstw Opolskiego i Raciborskiego ; nr 1)

Roman Sękowski, bibliofil, kolekcjoner, znawca genealogii i heraldyki śląskiej, autor "Herbarza szlachty śląskiej" postanowił wydać serię opracowań najbardziej interesujących zjawisk epoki Habsburgów oraz późniejszych dziejów ziem Śląska Opolskiego. Pierwsze opracowanie poświęcił sprawom ustrojowym księstw opolskiego i raciborskiego. Książka chociaż ma charakter popularnonaukowy to jednak posiada rozbudowany aparat naukowy w formie licznych załączników, materiałów źródłowych i przypisów.

Małe opowiadania / Teresa Nietyksza. - Opole : Wydaw. Instytut Śląski, 2011. - 138, [1] s.

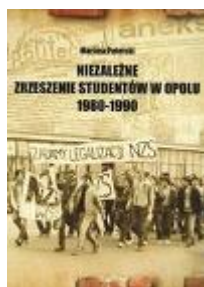
Teresa Nietyksza znana jest z czytelnikom jako autorka kilku tomów poetyckich (Cień z oczu, Powietrzem i miłością, Podróż Penelopy, Sonety opolskie, Lustro i czas). Ostatnia książka to debiut prozatorski. Opowiadania powstały w dużej rozpiętości czasowej. Znaleźć można w nich echa dzieciństwa, notatki z pobytu w Ameryce, bywa że stanowią rodzaj powiastki filozoficznej. Autorka należy do Związku Literatów Polskich oraz Nauczycielskiego Klubu Literackiego.

Niegdys młodzi dzisiaj chluba : losy absolwentów Liceum Ogólnokształcącego w Niemodlinie 1949-2009 / Damian Jerzy Tomczyk. - Opole : Wydaw. MS, 2011. - 279, [1] s. : il. ; 24 cm. - Bibliogr. s. 248-258

1 września 1945 r. powołano do życia Państwowe Gimnazjum Koedukacyjne w Niemodlinie, w kolejnych latach zmieniało nazwę by ostatecznie przybrać - Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie. Było i jest nadal jedyną w mieście szkołą średnią. Miarą sukcesu każdej szkoły są losy życiowe jej absolwentów, to one stanowią jej najlepszą wizytówkę. Autor publikacji - Damian Tomczyk, absolwent niemodlińskiego liceum, znanym opolski historyk, profesor zwyczajny – ukazał drogi życiowe tych uczniów, którzy wybili się ponad przeciętność. Są wśród nich naukowcy, posłowie, dyplomaci, literaci i artyści, nauczyciele, lekarze, księża, sportowcy, biznesmeni, działacze kultury itp.

Niezależne Zrzeszenie Studentów w Opolu 1980-1990 : zarys działalności na tle dziejów lokalnego środowiska akademickiego / Mariusz Patelski. - Opole : Fundacja imienia Mieczysława Dumnickiego, 2010. - 352 s. : il. ; 21 cm. - Bibliogr. s. 339-345

Powstałe w 1980 r. Niezależne Zrzeszenie Studentów należało, obok „Solidarności”, do najprężniejszych i najliczniejszych organizacji opozycyjnych. Książka przedstawia historię opolskich struktur NZS w latach 1980-1990 na tle dziejów opolskich uczelni i lokalnego środowiska akademickiego. Dotychczasowa literatura poświęcona studenckiej organizacji jest dość uboga. Praca Mariusza Patelskiego, adiunkta w Instytucie Historii Uniwersytetu Opolskiego, jest więc opracowaniem pionierskim. Dokumenty pochodzące z wielu archiwów wzbogacone zostały zbiorami prywatnymi, m.in. zapiskami własnymi autora z czasów aktywności w opolskiej organizacji.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu : historia i współczesność (1951-2011) / red. Anna Załona. - Opole : Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka, 2011. - 208 s. : il.

Centralna Biblioteka Pedagogiczna w Opolu powstała kilka miesięcy po utworzeniu województwa opolskiego. Pierwszym jej dyrektorem była Kamila Wartanowicz. Kolejne karty książki zapełniają zbiory, bibliotekarze, edukacja czytelnicza, komputeryzacja, działalność wydawnicza, baza lokalowa. W drugiej części wydawnictwa prezentuje się jedenaście filii PBW. Całość uzupełnia bogaty materiał fotograficzny, wykazy pracowników biblioteki oraz obszerna bibliografia dotycząca dziejów opolskiej księżnicy.

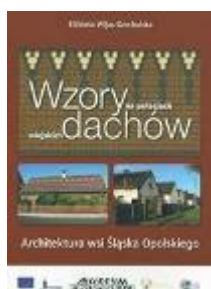
Wiersze pachnące jedliną / wybór i przygot. do druku Teresa Nietyksza ; Nauczycielski Klub Literacki. - Opole : Związek Nauczycielstwa Polskiego, 2011. - 138, [1] s.

Autorami antologii są członkowie Nauczycielskiego Klubu Literackiego w Opolu, a tytuł narodził się jeszcze za życia Karoliny Turkiewicz-Suchanowskiej, gdy pod jej autorstwa hasłem poeci spotykali się każdego roku przed świętami. Znajdziemy tu poezję bożonarodzeniową Edmunda Borzemeskiego, Danili Długosz-Pency, Zygmunta Dmochowskiego, Harry'ego Dudy, Tadeusza

Soroczyńskiego, nieżyjących Wiesława Malickiego i Andrzeja Pałosza oraz pozostałych dwudziestu twórców .

Wzory na połaciach wiejskich dachów : architektura wsi Śląska Opolskiego / Elżbieta Wijas-Grocholska. - Opole : Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Muzeum Wsi Opolskiej, 2011. -,143 s. : il.

Zdobieniu dachów na Śląsku Opolskim towarzyszyły inne formy ozdób jak gąsioły, okienka strychowe, lukarny, kominy, koguty. Autorka wiele miejsca poświęca na omówienie problematyki budownictwa wiejskiego na przestrzeni ostatnich trzech wieków, historii pokryć dachowych i przyczyn powstawania ozdobnych dachów, wspomina o rzemiosłach i wierzeniach związanych z dachami. Pracę uzupełnia katalog wzorów dachowych

Regina Kapałka
Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

Znani i nieznani z regionu - przewodnik biobibliograficzny: Piotr z Byczyny. Jan z Kluczborka.

Piotr z Byczyny (1310-1389)

Piotr z Byczyny urodził się ok. 1310 r. najprawdopodobniej w Brzegu w rodzinie mieszczańskiej, która z czasem przeniosła się do Byczyny. W 1353 r. był kapelanem u joanitów brzeskich, a w 1358 r. został kapelanem księcia brzesko-legnickiego Ludwika I. Od roku 1378 objął kanonię w kolegiacie św. Jadwigi w Brzegu. Był również proboszczem w Zielęcicach, a także przebywał w kurii papieskiej w Awinionie.

Piotr z Byczyny jest powszechnie uznawany za autora najważniejszej kroniki śląskiego średniowiecza - Kroniki książąt polskich (*Chronica principum Poloniae*). Została ona zadedykowana księciu Ludwikowi I i jego kuzynowi, księciu legnickiemu Rupertowi.

Kronika zawiera historię Polski od początków do czasów współczesnych autorowi. Spisał ją w latach 1384-1385, w dużym stopniu na podstawie innych źródeł, zwłaszcza tzw. „Kroniki polsko-śląskiej” oraz „Kroniki polskiej” Galla Anonima. Pozostałe fragmenty uważane są w dużej mierze za własny wytwór Piotra z Byczyny. Opisywał obszernie dzieje poszczególnych Piastów śląskich z linii wrocławskiej, świdnickiej, ziębickiej, brzeskiej, głogowskiej. O książętach opolskich napisał: „Pozostawałoby teraz napisać o książętach opolskich i ich następstwie, a także o ich czynach. Lecz ponieważ nie mogłem o nich znaleźć nic pewnego, pominawszy ich na razie, zwróciłem się ku książętom wielkopolskim”. Roman Heck w „Dawnej historiografii śląskiej” pisze o Piotrze z Byczyny i jego dziele następujące zdania:

„Przy zagadnieniu konstrukcji kroniki trzeba z wysokim uznaniem podkreślić zdolności kompilacyjne autora, który w umiejętny sposób łączył relacje kilku głównych źródeł, jakimi się posługiwał, i stworzył napisany prostym, lecz łatwym, a co najważniejsze, łatwo zrozumiałym językiem płynny wykład historyczny. W wykładzie tym położył duży nacisk na chronologię wydarzeń, starając się w miarę możliwości opatrywać przedstawione fakty ścisłymi datami. Z drugiej natomiast strony przejmował ze źródeł pisanych (zwłaszcza z Kroniki polskiej i kroniki Galla) i relacji ustnych bardzo chętnie obfity materiał opisowy, a czasem wręcz anegdotyczny, co wzbogaciło jego kronikę w wiele informacji szczegółowych, bliskich codziennemu życiu i mentalności ludzkiej. Podniosło to wartość źródłową dzieła operującego wiadomościami, których suche dokumenty ani roczniki nie dostarczały oraz wzmacniało jego barwność i atrakcyjność dla czytelników.”

Widoczną tendencją w prezentacji historii przez Piotra z Byczyny jest głęboki humanitaryzm, współczucie dla ludzi biednych i uciskanych oraz piętnowanie złego traktowania poddanych przez władców.

Broniąc pospolitego ludu, autor używał gróźb wobec możliwych, typowych dla osoby duchownej, były to groźby sądem Bożym.

Dalsze miejsce w kronice zajmuje sprawa wojny i pokoju. Uważa męstwo wojenne za cnotę panujących, jednak jest zwolennikiem pokoju i głosi w swej kronice hasła pokoju.

Pod względem treściowym w „Kronice książąt polskich” najbardziej wartościowy jest materiał śląski od schyłku XIII do schyłku XIV w. Kronika stanowi tu, mimo różnych niedostatków, najcenniejsze źródło narracyjne polskiego średniowiecza.

Bibliografia:

1. Buczyna przeszłość i dzień dzisiejszy / red. Jan Meissner. – Opole : Instytut Śląski, 1988. – 157 s.
2. Dawne dziejopisarstwo polskie (do roku 1480) / Jan Dąbrowski. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1964. – 267 s.
3. Kronika książąt polskich – metoda prezentacji dziejów / Roman Heck. W : Dawna historiografia Śląska. Materiały z sesji naukowej odbytej w Brzegu w dniach 26-27 listopada 1977 r. red. Krystyna Gajda. Opole : Instytut Śląski, 1980
4. Jak powstawało Opole? : miasto i jego książęta / red. Anna Pobóg-Lenartowicz. - Opole : Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego ; Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Opolu, 2006. - 189 s.
5. Regno Bohemie in perpetuum applicavit : Śląsk a Czechy w śląskiej historiografii średniowiecznej / Wojciech Mrozowicz. - Summ., Zsfg // Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka. - 2011, nr 3, s. 27-36
6. Słownik pisarzy śląskich / pod red. Jacka Lyszczyny, Dariusza Rotta. - T. 1. - Katowice : Wydaw. Uniwersytetu Śląskiego, 2005. – 155 s.
7. Wkład mieszkańców ziemi kluczborskiej w oświatę, naukę i kulturę polską / Zbigniew Biliński. - Cz. 1-3. - Portr. // Kluczborski Kurier Samorządowy - 2000, nr 2, s. 13; nr 3, s. 15; nr 4, s. 14

Buczyna, pocztówka z lat 30

Jan z Kluczborka (ok.1370 - ok.1436)

Jan urodził się w Kluczborku około roku 1370 jako syn kupca Hildebranda i młodszy brat Macieja z Legnicy. Po ukończeniu szkoły parafialnej w Kluczborku około 1386 roku rozpoczął studia na uniwersytecie w Pradze. Tam we wrześniu 1389 roku uzyskał stopień bakałarza artium (sztuk wyzwolonych). W tym samym roku starszy brat Jana, Maciej z Legnicy, został wybrany na dziekana wydziału artium. Jan prawie po ośmiu latach, 29 kwietnia 1397 roku uzyskał tytuł magistra artium.

W 1401 lub 1402 roku – za pośrednictwem Jana Szafranca – przybył do Krakowa wraz z grupą magistrów na odnowione Studium Generalne, gdzie zasilił grupę wykładowców wydziału artium. W roku 1404 sprawował urząd dziekana artium. Jan ukończył studia teologiczne na Uniwersytecie Krakowskim w 1410 roku, a następnie uzyskał tytuł licencjata i – jako jeden z pierwszych w Krakowie, doktora teologii. W roku 1413 zmarł brat Jana Maciej: pochowano go w kościele św. Anny w Krakowie. Jan z Kluczborka został członkiem wydziału teologicznego w 1422 roku oraz uzyskał kanonię w kolegiacie św. Floriana. Po 1423 r. opuścił Kraków i jakiś czas przebywał w rodzinnym Kluczborku. Tam podjął się reformy miejscowej szkoły parafialnej. Był to okres wojen husyckich (1420-1433).

Opuściwszy Kluczbork, Jan udał się do Wrocławia, gdzie ostatnie lata życia spędził w klasztorze Kanoników Regularnych NMP na Piasku.

Jak podaje Ryszard Ligacz w publikacji „Uczeni Śląska Opolskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim w XV wieku”: „Nie były obce Janowi z Kluczborka historyczne przemiany w Polsce, jak wstąpienie na tron Jagiełły, chrystianizacja Litwy, a także okrucieństwo zakonu krzyżackiego...”. Wywołana przez Zakon wojna zakończyła się zwycięstwem wojsk polskich pod Grunwaldem w 1410 roku.

„Jan z Kuczborka musiał z pewnością głęboko przeżyć to zwycięstwo, poświęcił bowiem temu historycznemu wydarzeniu kazanie, znajdujące się w rękopisie w Bibliotece Uniwersytetu Wrocławskiego. Pisarz wylicza wszystkie barbarzyńskie okrucieństwa i wielbi sprawiedliwość dziejową. Kazanie jest utrzymane w odważnym, uniwersalistycznym duchu, jest wyrazem jego własnej opinii i nastroju oraz przekonań uczonych Krakowskiej Wszechnicy.”

Dzieła Jana w większości dostępne są tylko w rękopisach, przechowywane m.in. w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Jest autorem dwóch traktatów poświęconych mszy świętej „O mszy świętej i godzinach kanonicznych”, i „O sprawowaniu mszy świętej” oraz licznych mów promocyjnych i kwestii egzaminacyjnych.

Jan z Kluczborka wykonawcą swojego testamentu uczynił opata klasztoru Kanoników Regularnych – Jodoka z Głuchołazów. Bibliotece klasztornej przekazał kodeksy ze swego księgozbioru.

Bibliografia:

1. Jan z Kluczborka / oprac. Kazimierz Stefańczyk. - Il. // Kluczborski Kurier Samorządowy. - 1996, nr 12, s. 9
2. Jan z Kluczborka : filozof i teolog Uniwersytetu Krakowskiego / Kazimierz Wójcik ; Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wydział Filozofii. - Lublin : Redakcja Wydawnictw KUL, 1995, 182 s.
3. Jan z Kluczborka / Zofia Budkowa // W : Polski słownik biograficzny. T. 10. Wrocław 1964, s. 457
4. Słownik pisarzy śląskich / pod red. Jacka Lyszczyny, Dariusza Rotta. - T. 1. - Katowice : Wydaw. Uniwersytetu Śląskiego, 2005. – 155 s.
5. Śląsk w polskiej kulturze umysłowej / Henryk Barycz. - Katowice : Wydawnictwo „Śląsk”, 1979, 468 s.
6. Uczeni Śląska Opolskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim w XV wieku / Ryszard Ligacz. – Opole : Instytut Śląski, 1964, 47 s.
7. Wkład mieszkańców ziemi kluczborskiej w oświatę, naukę i kulturę polską / Zbigniew Biliński. - Cz. 1-3. - Portr. // Kluczborski Kurier Samorządowy. - 2000, nr 2, s. 13; nr 3, s. 15; nr 4, s. 14

Ewa Ledwoń

Dział Informacyjno-Bibliograficzny WBP w Opolu

ABC Gmin powiatu opolskiego

Historia i współczesność gminy Ozimek

Cz. 2

Krzyżowa Dolina

Wieś powstała w latach 1770-1774, nazwę swą (Creutzthal) zawdzięcza hrabiemu von Kreutz, ministrowi w rządzie Fryderyka Wielkiego, odpowiedzialnemu za Śląsk ; obocznie występowała nazwa Kreutzthal. W następnych latach używano też nazw Krzyżowa Dolina, Krzyżowe Doły (1845), Krzyżowodolina (1864). Po 1945 r. zaczęła obowiązywać obecna nazwa.

Pierwsi koloniści, pochodzący z okolic Schodni i Krasiejowa, otrzymali po 38,5 mórg ziemi, którą musieli wykarczować, aby uzyskać pola pod uprawy. Na początku wzdłuż wytyczonej drogi wybudowano po 10 drewnianych domów mieszkalnych. W 1787 r. wieś zamieszkiwało 145 osób, w 1845 r. już 379, a w I poł. XX w. ich liczba wzrosła do 620 (w 1939 r.). Po wojnie żyło tu 602 mieszkańców, a w 2005 r. – 776.

Wieś powiększała się, a ziemia ulegała podziałowi. Jako że z rolnictwa trudno było wyżyć, mieszkańcy szukali zarobku w zawodach związanych głównie z lasem. Jedni wypalali węgiel drzewny, inni dostarczali go do pobliskiej huty w Ozimku, a jeszcze inni produkowali doskonałej jakości gonty, drewniaki, konwie, wanny, a także mające duże wzięcie brzozowe miotły.

Większość mieszkańców Krzyżowej Doliny stanowili katolicy, należący do kościoła, a następnie parafii w Krasiejowie, natomiast nieliczni ewangelicy przypisani byli do parafii w Ozimku. Ponieważ wieś nawiedzały liczne pożary, w 1911 r. założono Ochotniczą Straż Pożarną, która w 2001 r. obchodziła uroczyste 100-lecie działalności.

We wsi funkcjonowała szkoła; w 1861 r. uczęszczało do niej 85 uczniów. Została ona zamknięta w 1998 r. z powodu zbyt małej ilości dzieci. Część szkolnego budynku w 2001 r. zaadaptowano na Dom Spotkań i Modlitw oraz kaplicę z relikwiami św. Liberiusza. W latach 2004-2006 zbudowano dzwonnice, w której umieszczono 3 dzwony ufundowane przez dawnych i obecnych mieszkańców wsi, (w tym ks. Helmuta Golettza, proboszcza parafii w zaprzyjaźnionych niemieckich miejscowościach Bredenborn i Kollerbeck).

W 1951 r. w Krzyżowej Dolinie powstał Ludowy Zespół Sportowy Viktoria, który z przerwami funkcjonował do 2001 r., po czym zawiesił działalność z powodu braku zawodników (niż demograficzny, liczne wyjazdy zarobkowe młodzieży). Obecnie we wsi działa filia biblioteczna, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Krzyżowa Dolina oraz gospodarstwo agroturystyczne „Agro Lilianna” i hodowla koni rasy śląskiej.

Mnichus

Kolonia założona została w 1774 r. pod nazwą Munchhausen, pochodzącą od nazwiska pruskiego ministra finansów von Munchhausena. W 1820 r. używano też nazwy Mnichus. Po 1945 r. nadano wsi nazwę Mnichów, jednak nie przyjęła się ona i w 2009 r. zmieniono ją na Mnichus.

Początkowo sprowadzono tu 20 osadników, przydzielając im po 12 mórg ziemi ornej, 4 morgi łąki i 1 morgę na dom i ogród. Nadania te podwyższono do 28 mórg w późniejszych latach, ponieważ piaszczysta gleba nie była w stanie wyżywić rodziny. Pierwsi koloniści przybyli z Niemiec, Czech i okolicznych wsi. Większość z nich była wyznania ewangelickiego i należała do parafii w Grodźcu, natomiast katolicy należeli do parafii w Szczedrzyku i uczęszczali do filialnego kościoła w Krasiejowie.

Miejscowa ludność, oprócz uprawy roli zajmowała się również wyrębem lasu i produkcją węgla drzewnego dla huty w Ozimku. Mieli tu swe warsztaty szewcy, tkacze i drwale.

W 1787 r. wieś liczyła 99 mieszkańców i 20 gospodarstw, w 1845 r. – 206 mieszkańców, w 1939 r. – 241, w 1946 r. – 186, a w 2005 r. – 154. Z upływem czasu zmieniała się struktura narodowościowa ludności – w połowie XIX w. już tylko połowa używała języka niemieckiego, pozostali mówili po polsku lub czesku.

W 1830 r. w Mnichusie powstała pierwsza szkoła ewangelicka; w 1856 r. za podarowane przez króla 600 talarów wybudowano nową, murowaną szkołę. Uczęszczało do niej 32 uczniów, w tym 8 katolików. Budynek szkoły stoi do dzisiaj, ale sama szkoła została zamknięta w 1975 r., a miejscowe dzieci uczęszczają do szkoły w Grodźcu. Pusta stoi również remiza po rozwiązanej jednostce straży pożarnej.

Mnichus jest obecnie najmniejszą miejscowością w gminie, można jednak przypuszczać, że jego piękne położenie wśród rozległych lasów i czyste powietrze ściągają tu ludzi poszukujących spokoju i bliskiego kontaktu z naturą.

Ozimek

Powstanie Ozimka wiązało się ściśle z występowaniem w okolicy dużych złóż rud darniowych, które stały się podstawą rozwoju hutnictwa. Już w XIV i XV w. powstawały tu kuźnice z piecami łupkowymi do wytapiania żelaza. Zapotrzebowanie na nie wzrosło znacznie na początku XVIII w. powodując powstawanie licznych „wysokich” pieców, znacznie wydajniejszych od pieców łupkowych.

1 marca 1753 r. król pruski Fryderyk II wydał edykt nakazujący budowę huty na lewym brzegu rzeki Mała Panew, w miejscu wykupionych od młynarza Ozimka gruntów i młyna. Od jego nazwiska pochodzi nazwa powstałej obok huty osady Ozimbeck (później Ozimek). Równorzędnie występowała też nazwa Malapane (od nazwy huty), która z czasem wyparła nazwę polską. Osadę zamieszkiwali robotnicy, fachowcy i urzędnicy pracujący w hucie.

Z biegiem lat huta rozwijała swą produkcję i zatrudniała coraz więcej pracowników. Aby zapewnić im mieszkania założono kolonie Lasy i Antoniów. W 1855 r. w Ozimku mieszkało 311 osób, a w 1861 r. – 251. Znajdowało się tu 6 budynków publicznych, 17 mieszkalnych, 19 rzemieślniczych i 14 gospodarczych. W 1910 r. liczba ludności wynosiła 692 osoby, w 1925 r. – 1128, w 1939 r. – 3998.

Pierwsza ewangelicka szkoła w Ozimku powstała w 1781 r., a ewangelicka szkoła przemysłowa w 1803 r. W czerwcu 1819 r. rozpoczęto budowę kościoła, nowej szkoły i plebanii, a w 1821 r. konsekrowano kościół ewangelicki. W 1822 r. oddano do użytku szkołę i plebanię. W 1827 r. wybudowano pierwszy w Europie wiszący most żeliwny zaprojektowany przez inspektora maszynowego Schotteliusa i wykonany w ozimskiej hucie. W 1840 r. dobudowano wieżę kościelną, a w 1852 r. rozbudowano szkołę o dodatkową klasę i mieszkanie dla nauczyciela.

Aby zapewnić mieszkańcom miejsce wypoczynku zagospodarowano położoną w pobliżu huty wyspę. W powstałym parku znajdowały się alejki spacerowe z ławeczkami, liczne pomniki, strzelnica, kręgielnia, woliera dla ptaków ozdobnych, zadaszona scena i przystań łódkowa. W 1929 r. wybudowano szkołę katolicką. W tym samym roku do Ozimka przyłączono kolonię Lasy.

W 1932 r. powstał klasztor sióstr słuźebniczek, które przybyły do Ozimka z Krasiejowa w związku z budową kościoła katolickiego i utworzeniem samodzielnej parafii. Siostry prowadziły przedszkole, szkołę dla dziewcząt i dom opieki. W latach 50. budynek klasztoru został przejęty przez państwo i przeznaczony na ośrodek zdrowia. Do sióstr powrócił w latach 90. Obecnie znajduje się w nim dom opieki dla kobiet.

Lata wielkiego kryzysu światowego (1929-1933) dotknęły również hutę i osiedle. Wielu mieszkańców w poszukiwaniu pracy wyjechało do dużych ośrodków przemysłowych na Górnym Śląsku i w Niemczech. Mimo trudności huta przetrwała, a w czasie II wojny światowej realizowała zamówienia dla niemieckiego przemysłu zbrojeniowego. W tym czasie na terenie Ozimka funkcjonowały 2 obozy pracy przymusowej i 3 oddziały robocze jeńców wojennych.

Ozimek został zdobyty 23 stycznia 1945 r. przez wojska sowieckie. Wielu mieszkańców uciekło przed zbliżającym się frontem, wielu wywieziono po ustaniu działań wojennych. Sama miejscowość została w dużym stopniu zniszczona, a hutę ogołocono z parku maszynowego. Mimo tego zakład podjął produkcję już w listopadzie 1945 r.

W 1954 r. Ozimek uzyskał prawa osiedla, a w 1962 r. – prawa miejskie. Rozwój huty w latach 1950-1980 spowodował rozbudowę miasta. Powstały nowe osiedla oraz nowy układ komunikacyjny. Rozwijał się drobny przemysł i rzemiosło. Regres nastąpił w latach 90., kiedy to zaczęło spadać zapotrzebowanie na wyroby hutnicze. Trudności finansowe huty – głównego pracodawcy dla ludności Ozimka i jego okolic - odbiły się boleśnie na sytuacji miasta i jego mieszkańców. Liczba pracowników z 8000 spadła do 350 w 2002 r.; część znalazła zatrudnienie w spółkach zależnych huty.

Ozimek jest siedzibą gminy. Utrzymuje partnerstwo z niemieckim miastem Heinsberg oraz czeskimi: Rymarzowem i Przerowem. W 2008 r. liczył 9732 mieszkańców. Działają tu 3 przedszkola, 3 szkoły podstawowe, Gminny Zespół Szkół, Zespół Szkół, Stowarzyszenie Dolina Małej Panwi. Od lat prężnie działają 2 kluby turystyczne: Klub Turystyki Kolarskiej „Amator” i Klub Turystyki Górskiej „Kozica” oraz kluby sportowe KS „Małapanew” i PGKiM Ozimek-Grodziec. Bardzo licznie reprezentowany jest amatorski ruch artystyczny. Liczne sukcesy na swoim koncie mają: Klub Miłośników Tańca Towarzyskiego „Alvaro”, Zespół Tańca Współczesnego „Chorus”, zespoły mażoretkowe „Alfa” i „Beta”, a także zespół śpiewaczy „Heidi”. Wielkim uznaniem cieszy się niezależny Teatr „Fieter”, którego kolejne premiery są przyjmowane z niezmiennym zainteresowaniem i często nagradzane.

Od lat wielkim powodzeniem cieszy się Wojewódzki Przegląd Zespołów Tanecznych „Płasowadła” oraz krajowe i międzynarodowe mistrzostwa mażorettek.

Warto wspomnieć, że w Ozimku znajdują się dwa obiekty zabytkowe klasy zerowej – wiszący most żeliwny z 1827 r. oraz klasycystyczny kościół ewangelicki z 1819 r. zbudowany według projektu Karla Friedricha Schinkla.

Nowa Schodnia

Miejscowość powstała w 1828 r. jako przysiółek Schodni Starej. Osiedliło się tu wówczas kilku chałupników ze Schodni. Odrębną wsią została w 1945 r. W 1946 r. liczyła 776 mieszkańców, a w 1960 r. – 905. Mieszkali w 133 budynkach, utrzymywali się głównie z zajęć pozarolniczych. Obecnie żyje tu ok. 300 osób.

Jednym z większych wydarzeń w życiu mieszkańców była uroczysta konsekracja nowo wybudowanego kościółka pw. św. Jadwigi. Wydarzenie to miało miejsce w 1989 r.

Pustków

Nazwa miejscowości pochodzi od wyrazu „pustka”, „pustkowie”. Do 1936 r. – kiedy wprowadzono nazwę Wusten - najczęściej używano nazwy Pustkow. Współczesną nazwę przywrócono po 1945 r.

W XVII w. między Schodnią i Szczedrzykiem znajdowała się osada Smigulach, wspomniana w protokole wizytacyjnym kościoła w Szczedrzyku z 1679 r. Zapis z tego protokołu mówi o 5 zagrodnikach płacących po jednym srebrnym groszu podatku kościelnego na rzecz wspomnianej parafii. Na mapie z 1736 r. w miejscu dzisiejszego Pustkowa zaznaczono osadę Schmigule.

W „Atlas von Schlesien” z 1809 r. pojawiła się pierwsza informacja o Pustkowie, który zaznaczono pod nazwą Pustków-Hauser. W 1836 r. mieszkało tu 965 osób.

Pustków zawsze należał do Szczedrzyka. Jako samodzielny przysiółek został wymieniony w 1865 r. pod nazwą Colonia Pustków, natomiast samodzielną wsią został w 1995 r. W 1999 r. mieszkało tu 380 osób. Obecnie w Pustkowie znajduje się ok. 120 gospodarstw z ok. 500 mieszkańcami. Wierni należą do parafii w Szczedrzyku, a miejscowe dzieci uczęszczają do szkoły również w Szczedrzyku. We wsi od lat funkcjonuje okazały zajazd „Hema”.

Schodnia

Pierwszy udokumentowany zapis dotyczący Schodni pochodzi z 1485 r. z tym, że wówczas znana była pod nazwą Wschodnia (wskazującą położenie osady na wschód od Chrzęstowic). Od 1618 r. zaczęto używać nazwy Schodnia (schodny, schodzić - „potok schodzący w dół, płynący z góry”) i dopiero w 1936 r. zmieniono ją na Ostdorf. Do nazwy pierwotnej powrócono po 1945 r.

W 1485 r. osada liczyła 10 mieszkańców, w 1618 r. żyło tu 12 kmieci, 7 zagrodników i 1 młynarz. Utrzymywali się z uprawy żyta, owsa, jęczmienia, lnu, poganki, buraków, brukwi i kapusty. Ponadto pracowali w lesie i łowili ryby w pobliskiej Małej Panwi. We wsi znajdował się młyn i palarnia potażu.

Po założeniu huty w Ozimku znacznie podniósł się dobrobyt mieszkańców Schodni, którzy uzyskiwali dodatkowe dochody trudniąc się dowożeniem rudy darniowej i wypalaniem węgla drzewnego na potrzeby huty. W 1858 r. przez Schodnię poprowadzono linię kolejową łączącą Opole z Tarnowskimi Górami, a w 1870 r. wybudowano szkołę dla miejscowych dzieci, które uprzednio uczęszczały do szkoły w Antoniowie.

W 1845 r. w Schodni było 677 mieszkańców w 120 domach, 2 młyny wodne i palarnia potażu. W 1900 r. liczba ludności wzrosła do 1509, a w 1933 r. do 1764. Większość posługiwała się językiem polskim. W 1946 r. nastąpił wyraźny spadek mieszkańców (866). Funkcjonowała tu wówczas szkoła podstawowa i 28 punktów rzemieślniczych. W 2005 r. wieś liczyła 840 mieszkańców.

Początkowo Schodnia składała się z 3 części: Schodni, Schodni Nowej i Schodni Niwa. W okresie międzywojennym znajdowało się tu 10 dużych gospodarstw, szkoła, 4 gospody, 2 młyny, 2 tartaki, gorzelnia, browar oraz liczne sklepy, rzeźnicy, piekarze, kowal i elektryk. W 1927 r. założono jednostkę ochotniczej Straży Pożarnej, która działa do dzisiaj i należy do najlepszych w województwie.

W latach 1934-1935 wybudowano w Schodni kościół przynależny do parafii w Ozimku. Nowy kościół pw. Matki Bożej Różańcowej powstał w latach 1980-1983, a w 1985 r. utworzono samodzielną parafię obejmującą Schodnię i Nową Schodnię.

Miejscowe „Agro-Ranczo” w 2006 r. głosami internautów zwyciężyło w konkursie na najlepsze gospodarstwo agroturystyczne w Polsce. Stąd pochodzi piłkarz Waldemar Sobota, zawodnik „Śląska” Wrocław oraz Rafał Domin, mistrz Polski w kulturystyce z 2011 r.

Szczedrzyk

Szczedrzyk jest jedną z najstarszych miejscowości w pobliżu Ozimka. Pierwsza wzmianka o osadzie Scedricz pojawiła się w dokumencie z 1300 r. mówiącym o płaceniu dziesięciny w postaci 30 dzbanów miodu na rzecz biskupa wrocławskiego. Nazwa ta, występująca w odmianach: Szczedrzyk (1375), Zrzendrżink (1644), Szczedrżike (1743), Szczedrzyk (1886) może pochodzić od przymiotnika „szczodry” lub imienia Dzietrych. Niemiecka nazwa Hitlersee funkcjonowała w latach 1936-1945, potem zmieniono ją na obecnie obowiązującą.

Szczedrzyk należał do dóbr Księstwa Opolskiego. Dokument z 1447 r. informujący o płaceniu podatku kościelnego (świętopietrza) jest świadectwem istnienia już w owym czasie nie tylko kościoła, ale i parafii.

W urbarzu z roku 1566/67 opisującym dobra Księstwa Opolskiego uwzględniono również Szczedrzyk. Mieszkało w nim wówczas 31 rodzin posiadających 32 huby ziemi. Wśród nich aż 27 trudniło się bartnictwem utrzymując 1157 barci. Były też 2 młyny. W 1618 r. wieś liczyła 33 kmieci, 22 zagrodników. Byli tu również płóciennik, szewc i kołodziej.

Dokumenty z wizytacji parafii z 1676 r. zawierają dokładny opis wsi i jej mieszkańców oraz kościoła i całej parafii, obejmującej Biestrzynnik, Myślinę i Staniszcze z kościołem filialnym w Krasiejowie. Znajdowały się tu 52 zagrody i 3 młyny, zatrudniony był również nauczyciel.

Najstarsza wzmianka o kościele pochodzi z 1447 r. W skład parafii wchodziły wówczas Chrząstowice, Fosowskie i Kolonowskie. W 1763 r. w wyniku wyładowania atmosferycznego wybuchł największy w historii wsi pożar, który strawił prawie wszystkie zabudowania oraz kościół. Spłonęły wszystkie dokumenty i księgi dotyczące przeszłości Szczedrzyka. Dopiero 10 lat później przystąpiono do budowy nowej świątyni, która przetrwała następne 120 lat. Nowy, murowany kościół wzniesiono w latach 1899-1900. Obecnie do parafii w Szczedrzyku należą: Szczedrzyk, Antoniów, Jedlice, Niwki i Pustków.

W 1845 r. w Szczedrzyku mieszkało już 1069 osób; funkcjonowała szkoła katolicka, leśniczówka, 2 gospody i 8 rzemieślników. W 1910 r. liczba mieszkańców wzrosła do 1682, a w jej skład wchodziły również: Pustków, Zamoście, Ług, Kryślina, Podborze, Dylaki i Jedlice.

W latach 1933-1939 wybudowano Jezioro Turawskie, które pochłonęło Kryśliny, Zamoście i Ług. Bliskie sąsiedztwo jeziora oraz piękne położenie uczyniło ze Szczedrzyka atrakcyjną miejscowość wypoczynkową. Ilość mieszkańców rosła systematycznie do 1933 r. – w późniejszych latach zaczęła spadać (1939 r. – 1756). Przeważająca część ludności posługiwała się językiem polskim. W 1946 r. wieś liczyła 1547 mieszkańców.

Obecnie w Szczedrzyku mieszka ponad 1550 osób. Działa przedszkole, szkoła podstawowa z izbą regionalną, Stowarzyszenie Przyjaciół Szczedrzyka, filia łubniańskiego Banku Spółdzielczego, koło wędkarskie. W 2002 r. wieś obchodziła jubileusze: 1600 lat osadnictwa, 75 lat OSP i LZS-u. W miejscowej szkole od kilkunastu lat z powodzeniem działa Galeria Plastyczna im. Krystyny Gryc – jedyna tego typu w województwie, mająca na swym koncie wiele ciekawych wystaw. Wiele imprez i uroczystości swymi występami uświetnia zespół śpiewaczy „Echo”. Tradycją stały się organizowane przez szczedrzycką parafię kilkudniowe festyny, tzw. „Odpusty Szczedrzyckie”. Popularną imprezą są też Regionalne Zawody w Skokach przez Przeszkody.

Chętni do korzystania z walorów turystycznych i krajobrazowych mogą zatrzymać się w dwóch gospodarstwach agroturystycznych – „Domie nad jeziorem” oraz Ekozagrodzie „Jabłoniowy Sad” z przydomową tłocznią soków, laureatem konkursu „Najlepsze gospodarstwo agroturystyczne”.

W Szczedrzyku mieszka Artur Wyrwach - niewidomy tancerz, laureat wielu zawodów tanecznych dla niewidomych i niedowidzących, mistrz Polski w 2010 r.

Bibliografia:

1. Drogi do kościoła / Konrad Mientus // Wiadomości Ozimskie. – 1998, nr 9, s. 6 (Ozimek)
2. Historia i przyroda gminy Ozimek / Leszek Bąk, Konrad Mientus, Krzysztof Spalek. – Opole : „conTEXT”, 2001. – 83 s
3. Malapane i Huttendorf / Janusz Dziuban. – (Historyczne wykłady Stowarzyszenia Małej Panwi) // Wiadomości Ozimskie. – 2010, nr 2, s. 22 (Ozimek)
4. Malapane i nowe osiedla / Janusz Dziuban. – (Spacerem po dawnym Ozimku ; 2) // Wiadomości Ozimskie. – 2009, nr 1, s. 25
5. Ozimek / Damian Tomczyk. – (Herby miast Śląska Opolskiego) // Nowy Biuletyn Szkolny. - 2001, nr 9, s. 20-21

6. Panorama Mnichusa / Konrad Mientus // Wiadomości Ozimskie. – 1998, nr 9, s. 5
7. Parafia katolicka, Malapane, nowe osiedla / Janusz Dziuban // Wiadomości Ozimskie. – 2010, nr 3, s. 32-33 (Ozimek)
8. Początki huty i Ozimka / Janusz Dziuban. – (Historyczne wykłady Stowarzyszenia Małej Panwi) // Wiadomości Ozimskie. – 2009, nr 4, s. 16
9. Podwójny jubileusz : Krzyżowa Dolina : 240 lat wsi oraz 100 lat OSP / Janusz Dziuban // Wiadomości Ozimskie. – 2011, nr 8, s. 10-11
10. Powiat opolski : szkice monograficzne / [aut. Jan Baron i in.] ; Instytut Śląski w Opolu. – Opole : IS, 1969. – 423 s.
11. Religia, szkolnictwo, kultura / Janusz Dziuban. – (Spacerem po dawnym Ozimku ; 3) // Wiadomości Ozimskie. – 2009, nr 3, s. 18
12. Rozwój osady w XIX w. / Janusz Dziuban. – Historyczne wykłady Stowarzyszenia Małej Panwi) // Wiadomości Ozimskie. – 2009, nr 12, s. 26-27 (Ozimek)
13. Św. Liborius w Krzyżowej Dolinie / Teresa Sienkiewicz-Miś // Gość Niedzielny. – 2004, nr 4, dod. Nasza Diecezja Opole, s. 21, 22
14. Uroczyście i zabawnie : 525 lat Schodni / Jan Niestony // Wiadomości Ozimskie. – 2010, nr 8, s. 7
15. Zachować od zapomnienia / Janusz Dziuban. – (Spacerem po dawnym Ozimku ; 1) // Wiadomości Ozimskie. – 2009, nr 1, s. 25

W obiektywie WBP. Spotkania - wernisaże – jubileusze

Zdjęcia ze zbiorów WBP w Opolu

Spotkania "Mur, herbata i rower... - Chiny oczami znawcy - spotkanie z Radosławem Pyfflem (16.04.2012)

Spotkanie autorskie z Michałem Jagiełłą (28.03.2012)

Spotkanie "Poetycko i muzycznie w bibliotece – z Janem Goczołem (22.03.2012)

